

KONSORCJUM STALI S.A.

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy kapitałowej Konsorcjum Stali S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2018**

**SPORZĄDZONE ZGODNIE
Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ**

**KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO
GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.
POLSKA AGENCJA PRASOWA**

Zawiercie, kwiecień 2019 r.

1.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE KONSORCJUM STALI S.A.	4
1.1.	WYBRANE DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	4
1.2.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
1.3.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
1.4.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)	8
1.5.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	10
1.6.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	12
2.	INFORMACJE OGÓLNE	14
2.1.	DANE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	14
2.2.	CZAS TRWANIA JEDNOSTKI	15
2.3.	OKRESY PREZENTOWANE	15
2.4.	WŁADZE SPÓŁKI NA DZIEŃ SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA	15
2.5.	FIRMA AUDYTORSKA	16
2.6.	NOTOWANIA NA RYNKU REGULOWANYM	16
2.7.	ZNACZĄCY AKCJONARIUSZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	17
2.8.	SPÓŁKI ZALEŻNE	17
2.9.	SPÓŁKI STOWARZYSZONE	18
2.10.	ZATWIERDZENIE ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO DO PUBLIKACJI	18
2.11.	OŚWIADCZENIE ZARZĄDU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	18
3.	INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	19
3.1.	ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	19
3.2.	ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	31
3.3.	OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, ZASAD KONSOLIDACJI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW	31
3.3.1.	<i>Spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym</i>	32
3.3.2.	<i>Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów operacyjnych</i>	32
3.3.3.	<i>Podstawowe zasady wyceny obowiązujące w grupie kapitałowej</i>	33
3.3.4.	<i>Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji</i>	42
3.3.5.	<i>Testy na utratę wartości niematerialnych i prawnych</i>	42
3.4.	ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	42
3.5.	ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	44
4.	DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	44
NOTA 1.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	44
NOTA 2.	INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	46
NOTA 3.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	49
NOTA 4.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	50
NOTA 5.	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	51
NOTA 6.	PODATEK DOCHODOWY I ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	51
NOTA 7.	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	54
NOTA 8.	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	54
NOTA 9.	DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	55
NOTA 10.	UJAWNIENIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	55
NOTA 11.	EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	55
NOTA 12.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	56
NOTA 13.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	60
NOTA 14.	WARTOŚĆ FIRMY	62

NOTA 15.	INSTRUMENTY FINANSOWE	63
NOTA 16.	INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	69
NOTA 17.	UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ	70
NOTA 18.	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	70
NOTA 19.	POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE.....	72
NOTA 20.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	73
NOTA 21.	ZAPASY	73
NOTA 22.	NALEŻNOŚCI HANDLOWE	75
NOTA 23.	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	78
NOTA 24.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	79
NOTA 25.	AKTYWA TRWAŁE ZAKWALIFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	79
NOTA 26.	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	80
NOTA 27.	AKCJE WŁASNE	80
NOTA 28.	ZMIANY W KAPITALE WŁASNYM	83
NOTA 29.	NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY	85
NOTA 30.	KREDYTY I POŻYCZKI	86
NOTA 31.	FAKTORING	88
NOTA 32.	INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE.....	89
NOTA 33.	ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE	89
NOTA 34.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	90
NOTA 35.	MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS	91
NOTA 36.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	92
NOTA 37.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO....	93
NOTA 38.	OTRZYMANE DOTACJE	94
NOTA 39.	REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE	94
NOTA 40.	REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA INNE.....	96
NOTA 41.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	97
A.	CZYNNIKI ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	97
B.	CZYNNIKI ZWIĄZANE Z OTOCZENIEM, W JAKIM EMITENT PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ.....	100
C.	CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z RYNKIEM KAPITAŁOWYM.....	101
NOTA 42.	INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH	102
NOTA 43.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	103
NOTA 44.	PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	104
NOTA 45.	INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	104
NOTA 46.	WYNAGRODZENIA WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ..	106
NOTA 47.	UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	107
NOTA 48.	AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO	107
NOTA 49.	SPRAWY SĄDOWE	108
NOTA 50.	POSTĘPOWANIA W SPRAWACH PODATKOWYCH.....	108
NOTA 51.	ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY	109
NOTA 52.	UDZIAŁ SPÓŁEK ZALEŻNYCH NIE OBJĘTYCH SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM .	109
NOTA 53.	ISTOTNE ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU ROKU OBROTOWEGO	109
NOTA 54.	INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADAŃ SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	113
NOTA 55.	OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	114
NOTA 56.	UZGODNIENIE SALD OTWARCIA I ZAMKNIĘCIA ZOBOWIĄZAŃ FIANANSOWYCH GENERUJĄCYCH PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE, KTÓRE KLASYFIKUJĄ SIĘ JAKO DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA W SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	116

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE KONSORCJUM STALI S.A.

1.1. Wybrane dane finansowe dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych z prezentowanego sprawozdania finansowego oraz danych porównywalnych przeliczone na EURO:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018		01.01 - 31.12.2017	
	tys. PLN	tys. EUR	tys. PLN	tys. EUR
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 829 349	428 729	1 531 665	360 845
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	58 077	13 611	55 274	13 022
Zysk (strata) brutto	53 783	12 605	51 957	12 241
Zysk (strata) netto	43 001	10 078	41 554	9 790
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	32 866	7 703	-44 808	-10 556
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-15 091	-3 537	-16 844	-3 968
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-16 859	-3 951	61 413	14 468
Przepływy pieniężne netto, razem	916	215	-239	-56
Aktywa razem	801 969	186 504	767 517	184 017
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania razem	429 326	99 843	407 127	97 611
Zobowiązania długoterminowe	17 358	4 037	12 208	2 927
Zobowiązania krótkoterminowe	389 643	90 615	372 899	89 405
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	372 643	86 661	360 390	86 406
Kapitał zakładowy	5 897	1 371	5 897	1 414
Liczba akcji w sztukach	5 897 419	5 897 419	5 897 419	5 897 419
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	7,29	1,71	7,05	1,66
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	7,29	1,71	7,05	1,66
Wartość księgowa na akcję (zł/EUR)	63,19	14,69	61,11	14,65
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (zł/EUR)	63,19	14,69	61,11	14,65
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda	10 914	2 558	0	0
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję zwykłą	1,85	0,43	0	0
Liczba akcji w sztukach objętych dywidendą	5 456 861	5 456 861	0	0
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję objętą dywidendą w zł.	2,00	0,47	0	0

Ogłoszone przez Narodowy Bank Polski średnie kursu wymiany złotego w stosunku do EURO wyniosły w okresach objętych sprawozdaniem finansowym:

Rok obrotowy	Średni kurs w okresie*	Minimalny kurs w okresie	Maksymalny kurs w okresie	Kurs na ostatni dzień okresu
01.01 - 31.12.2018	4,2669	4,1423	4,3978	4,3000
01.01 - 31.12.2017	4,2447	4,1709	4,4157	4,1709
01.01 - 31.12.2018 (do przeliczeń zysku zanalizowanego)	4,2669			
01.01 - 31.12.2017 (do przeliczeń zysku zanalizowanego)	4,2447			
01.01 - 31.12.2017 (do przeliczeń danych porównywalnych bilansowych)				4,1709

*) średnia kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu przeliczono według kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro obowiązujących na ostatni dzień okresu.

Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski dla euro obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie sprawozdawczym.

Kurs minimalny w okresie 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. wystąpił 29 stycznia 2018 r., natomiast kurs maksymalny dnia 03 lipca 2018r.

1.2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	nota	31.12.2018	31.12.2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów, w tym:	1,2	1 829 349	1 531 665
- od jednostek powiązanych		16 202	8 824
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		652 074	592 294
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		1 177 275	939 371
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	2,3	1 689 899	1 393 773
- od jednostek powiązanych		15 381	8 302
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług	3	602 131	547 293
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		1 087 768	846 480
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		139 450	137 892
Koszty sprzedaży	2,3	63 171	60 721
Koszty ogólnego zarządu	2,3	19 116	22 566
Zysk (strata) ze sprzedaży		57 163	54 605
Pozostałe przychody operacyjne	4	3 499	2 128
Pozostałe koszty operacyjne	4	2 585	1 459
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		58 077	55 274
Przychody finansowe	5	2 736	3 739
Koszty finansowe	5	7 679	7 702
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych	16	649	646
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych		0	0
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		53 783	51 957
Podatek dochodowy	6	10 782	10 403
- część bieżąca		9 980	10 979
- część odroczone		802	-576
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenie straty)		0	0
Działalność zaniechana	2,7	0	0
Wynik za rok na działalności zaniechanej		0	0
Wynik ze zbycia działalności zaniechanej		0	0
Zysk (strata) netto, w tym:	1,2	43 001	41 554
- przypadający akcjonariuszy jedn. dominującej		43 001	41 554
- przypadający akcjonariuszom nieposiadającym kontroli		0	0
Zysk (strata) netto (zanualizowany)		43 001	41 554
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w (w szt.)		5 897 419	5 897 419
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		7,29	7,05
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w (w szt.)	8	5 897 419	5 897 419
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		7,29	7,05

1.3. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Pozycja	nota	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Zysk (strata) netto		43 001	41 554
Przychody, które w przyszłości nie mogą zostać przekwalifikowane do zysków i strat			
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych		-161	-60
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		30	12
Razem pozycje, które nie mogą zostać przekwalifikowane do wyniku		-131	-48
Suma dochodów całkowitych	10, 11	42 870	41 506
Suma dochodów całkowitych przypisana akcjonariuszom nieposiadającym kontroli		0	0
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący		42 870	41 506

1.4. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (Bilans)

Aktywa	nota	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Aktywa trwałe razem		311 469	295 372
Rzeczowe aktywa trwałe	2,12	198 781	179 165
Wartości niematerialne, w tym:	2,13	97 864	97 954
- Wartość firmy	2,14	96 283	96 283
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności	2,16	4 045	3 396
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2, 15,18	1 356	2 957
Inne długoterminowe aktywa finansowe	2, 15,18	5 321	6 877
Należności długoterminowe	2, 15,19	282	281
Nieruchomości inwestycyjne	20	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	2,6	3 820	4 742
Aktywa obrotowe razem		490 500	472 145
Zapasy	2, 21	263 823	218 208
Należności handlowe, w tym:	2, 15,22	206 816	215 783
- od jednostek powiązanych		1 553	2 390
- od pozostałych jednostek		205 263	213 393
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	15	0	0
Należności krótkoterminowe inne	2, 15,22	13 770	32 920
Pożyczki krótkoterminowe	2, 15,19	0	0
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2, 15,18	764	1 134
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	2, 15,18	2 945	2 638
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2,15,24	2 382	1 462
Aktywa trwałe zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży	2,25	0	0
AKTYWA RAZEM		801 969	767 517

Pasywa	nota	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał własny razem		372 643	360 390
<i>Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		372 643	360 390
Kapitał zakładowy	26	5 897	5 897
Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	27	-33 175	-13 893
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	28	178 100	178 100
Kapitał zapasowy	28	197 989	152 605
Kapitał z aktualizacji wyceny	28	-26	105
Pozostałe kapitały	28	17 218	31 111
Zyski zatrzymane	29	6 640	6 465
Kapitał akcjonariuszy nieposiadających kontroli		0	0
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania razem		429 326	407 127
Rezerwy na zobowiązania razem		22 325	22 020
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	18 219	18 044
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	39	690	451
- długoterminowe		637	407
- krótkoterminowe		53	44
Rezerwy na zobowiązania i inne	40	3 416	3 525
- długoterminowe		0	0
- krótkoterminowe		3 416	3 525
Zobowiązania długoterminowe razem		17 358	12 208
Długoterminowe kredyty i pożyczki	15,30,56	16 778	11 570
Inne zobowiązania długoterminowe	15,32,37,56	580	638
Zobowiązania krótkoterminowe		389 643	372 899
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	15,30,56	158 252	121 762
Faktoring	31,56	22 619	43 842
Inne zobowiązania finansowe		12	0
Zobowiązania handlowe, w tym:	15,33	187 692	187 124
- wobec jednostek powiązanych		9 138	10 075
- wobec pozostałych jednostek		178 554	177 049
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	15	53	8 699
Zobowiązania krótkoterminowe inne	15, ,31,34-37,56	21 015	11 472
PASYWA RAZEM		801 969	767 517
Wartość księgowa (tys. zł)		372 643	360 390
Liczba akcji (szt.)		5 897 419	5 897 419
Wartość księgowa na jedną akcję (zł)		63,19	61,11

1.5. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Pozycje	Kapitał zakładowy	Udziały własne (wielkość ujemna)	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto roku bieżącego	Razem kapitał własny	Udziały nie dające kontroli	Kapitał własny ogółem
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2018											
Kapitał własny na 01.01.2018	5 897	-13893	178 100	152 605	105	31 111	6 465	0	360 390	0	360 390
Wynik netto za 12 m-cy 2018 roku	0	0	0	0	0	0	0	43 001	43 001	0	43 001
Zyski i straty aktuarialne	0	0	0	0	-161	0	0	0	-161	0	-161
Podatek odroczoney odniesiony na kapitały	0	0	0	0	30	0	18	0	48	0	48
Korekta wyniku lat ubiegłych MSSF 9	0	0	0	0	0	0	-97	0	-97	0	-97
Nabycie akcji własnych	0	-19 282	0	0	0	0	0	0	-19 282	0	-19 282
Rozwiązanie kapitału rezerwowego na zapasowy - wykup akcji z 2008 roku, zakończony w 2013 roku	0	0	13 893	0	0	-13 893	0	0	0	0	0
Podział zysku	0	0	0	31 491	0	-31 491	0	0	0	0	0
Korekta wyniku lat ubiegłych dot. podatku odroczonego	0	0	0	0	0	0	-343	0	-343	0	-343
Przeznaczenie zysku na wypłatę dywidendy	0	0	0	0	0	0	-10 913	0	-10 913	0	-10 913
Kapitał własny na 31.12.2018	5 897	-33 175	178 100	197 989	-26	17 218	-36 361	43 001	372 643	0	372 643

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (Cd.)

Pozycje	Kapitał zakładowy	Udziały własne (wielkość ujemna)	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto roku bieżącego	Razem kapitał własny	Udziały nie dające kontroli	Kapitał własny ogółem
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2017											
Kapitał własny na 01.01.2017	5 897	-13 893	178 100	111 251	153	31 111	37 429	0	350 048	0	350 048
Wynik netto za 12 m-cy 2017 roku	0	0	0	0	0	0	0	41 554	41 554	0	41 554
Zyski i straty aktuarialne	0	0	0	0	-60	0	0	0	-60	0	-60
Podatek odroczony odniesiony na kapitały	0	0	0	0	12	0	0	0	12	0	12
Przeniesienia między kapitałami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podział zysku	0	0	0	41 354	0	0	-41 354	0	0	0	0
Korekta wyniku lat ubiegłych	0	0	0	0	0	0	-31 164	0	-31 164	0	-31 164
Przeznaczenie zysku na wypłatę dywidendy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitał własny na 31.12.2017	5 897	-13 893	178 100	152 605	105	31 111	-35 089	41 554	360 390	0	360 390

1.6. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk / Strata przed opodatkowaniem	53 783	51 957
Korekty razem:	-20 917	-96 765
Zysk (strata) akcjonariuszy nieposiadających kontroli	0	0
Udział w zyskach (stratach) jednostek objętych konsolidacją metodą praw własności	-649	-446
Amortyzacja	8 857	7 887
Zyski(straty) z tytułu różnic kursowych	-4	0
Odsetki i dywidendy netto	6 341	5 130
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	53	-432
Zmiana stanu rezerw	130	3 606
Zmiana stanu zapasów	-45 615	-34 387
Zmiana stanu należności	28 116	-63 751
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem kredytów, pożyczek i faktoringu	1 477	26 648
Pozostałe korekty	-997	-32 820
Podatek dochodowy zapłacony	-18 626	-8 200
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	32 866	-44 808
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy razem	4 034	5 396
Przychody ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	152	550
Przychody ze sprzedaży inwestycji w nieruchomości	0	540
Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych	3 791	3 787
Przychody z tytułu dywidend i udziału w zyskach	91	329
Inne wpływy inwestycyjne	0	190
Wypływy razem	19 125	22 240
Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	19 120	22 240
Wydatki na aktywa finansowe	5	0
Inne	0	0
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-15 091	-16 844
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy razem	101 355	108 021
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	78 594	81 508
Inne wpływy finansowe - faktoring	22 761	26 513
Wypływy razem	118 214	46 608
Splata kredytów	36 864	37 219
Splata faktoringu	43 985	3 849
Nabycie akcji własnych	19 282	0
Zapłacone odsetki	6 424	4 871
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	10 914	0
Inne	745	669
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-16 859	61 413

(kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
D. Przepływy pieniężne netto razem	916	-239
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	920	-241
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	4	-4
F. Środki pieniężne na początek okresu	1 458	1 699
G. Środki pieniężne na koniec okresu	2 374	1 458
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	88	0

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Dane jednostki dominującej

Nazwa:	Konsorcjum Stali Spółka Akcyjna
Siedziba:	ul. Paderewskiego nr 120, 42-400 Zawiercie
Kraj rejestracji:	Polska
Podstawowy przedmiot działalności wg PKD:	Pozostała sprzedaż hurtowa – PKD 2007: 4690Z
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; wpis pod nr 0000279883; wpis dokonany dnia 02 maja 2007 r.
Forma prawna:	Spółka Akcyjna
Regon:	001333637
Firma Audytorska:	Grupa Gumułka Audyt. Sp. z o.o. Sp. k., ul. Matejki Jana 4, 40-77 Katowice wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3975

KONSORCJUM STALI S.A. jest jednym z najbardziej liczących się w Polsce dystrybutorów wyrobów hutniczych. Od 6 grudnia 2007 r. papiery wartościowe Spółki notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Działalność w zakresie handlu wyrobami hutniczymi Konsorcjum Stali rozpoczęła w roku 1999 natomiast spółka Bodeko, z którą emitent połączył się w 2008 r. działała w branży stalowej od 1989 roku. Spółka stała się prekursorem konsolidacji w branży dystrybutorów wyrobów hutniczych łącząc pod swoim szyldem w 2000 r. działalność hurtowni wyrobów hutniczych: Stalko, Stalhurt i Budo-Market. Łącząc doświadczenie, rynki zbytu i bazy handlowe tych trzech firm Konsorcjum Stali stało się jedną z największych firm handlujących wyrobami hutniczymi w Polsce centralnej. 1 lipca 2008 r. Konsorcjum Stali S.A. połączyła się z Bodeko Sp. z o.o. stając się jednym z największych dystrybutorów stali działających na rynku polskim.

Konsorcjum Stali S.A. prowadzi działalność na rynku dystrybucji i przetwórstwa wyrobów hutniczych ze stali zwykłych. Działalność handlowa, w której Spółka specjalizowała się w pierwszych latach funkcjonowania, została poszerzona o produkcję zbrojeń budowlanych i konstrukcji stalowych oraz usługi w zakresie cięcia stali na wymiar oraz wiercenia.

Po połączeniu emitenta ze spółką Bodeko Sp. z o.o., które nastąpiło 1 lipca 2008 r. znacząco wzrosła na mapie Polski ilość oddziałów handlowych i zakładów produkcyjnych należących do Spółki. Działalność dystrybucyjna prowadzona jest obecnie w dwunastu oddziałach handlowych, które zlokalizowane są w Białymstoku, Chojnicach, Krakowie, Lublinie, Markach, Poznaniu, Radomiu, Rzeszowie, Warszawie-Bielanach, Warszawie-Ursusie, Wrocławiu, Zawierciu. Działalność produkcyjna i przetwórcza prowadzona jest w siedmiu zakładach. W Poznaniu, Warszawie-Ursusie i Wrocławiu zlokalizowane są zakłady produkcji zbrojeń budowlanych. W Krakowie zlokalizowany jest nowoczesny zakład przetwórstwa blach, w Rembertowie znajduje się zakład produkujący konstrukcje ze stali, a w Zawierciu zakład przetwórstwa w zakresie cięcia, wiercenia i śrutowania kształtowników oraz blach. Listę zakładów produkcyjnych wchodzących w skład grupy kapitałowej Konsorcjum Stali uzupełnia zlokalizowany w Radomiu w Polcynk Sp. z o.o. zakład produkcji konstrukcji stalowych.

Obecna sieć przetwórczo-handlowa grupy kapitałowej Konsorcjum Stali składająca się z 7 zakładów przetwórczych oraz 12 oddziałów handlowych posiadających własne magazyny towarowe stawia Konsorcjum Stali S.A. w gronie firm z branży dysponujących najbardziej rozbudowaną siecią dystrybucyjną i posiadających największe moce produkcyjne w zakresie wytwarzania zbrojeń budowlanych.

Działalność handlowa

- blachy,
- stal kształtowa,
- pręty gładkie kwadratowe i płaskie,
- pręty żebrowane,
- profile z/g,

- walcówki,
- rury,
- pozostały drobny asortyment.

Działalność produkcyjna

- zbrojenia budowlane,
- konstrukcje stalowe.

Działalność usługowo-produkcyjna

- cięcie i prostowanie blach z kręgów,
- cięcie blach i kształtowników,
- pozostała obróbka blach i stali (wiercenie, frezowanie, gwintowanie, śrutowanie).

Głównymi klientami emitenta są firmy budowlane, producenci konstrukcji stalowych i przedsiębiorstwa prowadzące inwestycje infrastrukturalne, przemysłowe i mieszkaniowe. Głównym asortymentem kierowanym do tych grup odbiorców są pręty żebrowane, walcówki, zbrojenia budowlane oraz kształtowniki gorącowalcowane. Systematycznie rośnie jednak również sprzedaż i przetwórstwo wyrobów płaskich i kształtowników zimnogiętych skierowana do odbiorców reprezentujących przemysł maszynowy, narzędziowy, meblowy, AGD, etc. Ważną grupą odbiorców są firmy handlowe, mniejsi dystrybutorzy stali i firmy oferujące materiały budowlane.

2.2. Czas trwania jednostki dominującej

Spółka dominująca Konsorcjum Stali S.A. i pozostałe jednostki Grupy zostały utworzone na czas nieoznaczony.

2.3. Okresy prezentowane

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz za okres od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

2.4. Władze spółki na dzień sporządzenia sprawozdania

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Zarządu Konsorcjum Stali S.A. wchodzi:

- Janusz Smołka – Prezes Zarządu
- Dariusz Bendykowski – Członek Zarządu
- Marcin Miśta – Członek Zarządu
- Rafał Strzelczyk – Członek Zarządu

W roku obrotowym nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu spółki dominującej.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w skład **Rady Nadzorczej** Konsorcjum Stali S.A. wchodzi:

- Robert Wojdyna – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Janusz Kocłęga – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
- Tadeusz Borysiewicz – Członek Rady Nadzorczej
- Ireneusz Dembowski – Członek Rady Nadzorczej
- Marek Skwarski – Członek Rady Nadzorczej
- Elżbieta Mikuła – Członek Rady Nadzorczej
- Kazimierz Przybylski – Członek Rady Nadzorczej

W 2018 r. nie nastąpiły zmiany w Radzie Nadzorczej Konsorcjum Stali S.A.

2.5. Firma audytorska

Sprawozdania finansowe emitenta bada Grupa Gumułka Audyt. Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Katowicach wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3975.

2.6. Notowania na rynku regulowanym

1. Informacje ogólne:

- Giełda: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
- Symbol na GPW: KONSSTALI
- Sektor na GPW: handel hurtowy

2. System depozytowo – rozliczeniowy:

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa

3. Kontakt z inwestorami:

Janusz Smółka
Prezes Zarządu Konsorcjum Stali S.A.
ul. Paderewskiego 120
42-400 Zawiercie

2.7. Znaczący Akcjonariusze jednostki dominującej

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na dzień przekazania raportu następujący akcjonariusze posiadali bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% głosów na walnym zgromadzeniu emitenta:

nazwisko i imię/firma akcjonariusza	ilość posiadanych akcji [szt.]	% w kapitale zakładowym	% głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki	% w kapitale zakładowym bez uwzględnienia akcji własnych w posiadaniu emitenta	% głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki bez uwzględnienia akcji własnych w posiadaniu emitenta
Dembowska Barbara i Katarzyna	906 980	15,38%	15,38%	16,62%	16,62%
Borysiewicz Krystyna	816 980	13,85%	13,85%	14,97%	14,97%
Kocłęga Janusz	363 283	6,16%	6,16%	6,66%	6,66%
Razem liczba akcji dająca powyżej 5% głosów na WZA	2 087 243	35,39%	35,39%	38,25%	38,25%
Liczba akcji dająca mniej niż 5% ogólnej liczby akcji	2 313 621	39,23%	39,23%	42,40%	42,40%
Razem liczba akcji bez uwzględnienia akcji własnych	4 400 864	74,62%	74,62%	100,00%	100,00%
Akcje własne	1 496 555	25,38%	25,38%		
Razem liczba akcji	5 897 419	100,00%	100,00%		

Łączna liczba akcji emitenta wynosi 5 897 419 sztuk. Akcjonariusze posiadający akcje dające powyżej 5% głosów na WZA byli w posiadaniu 2 087 243 sztuk akcji co stanowiło 38,25% głosów na WZA. Nie uwzględniono w tej ilości akcji własnych posiadanych przez emitenta.

Pozostali Akcjonariusze, mający mniej niż 5% ogólnej liczby akcji, posiadali 2 313 621 sztuk akcji co stanowi 42,40% głosów na WZA bez uwzględnienia akcji własnych emitenta.

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na dzień publikacji niniejszego raportu opisany wyżej stan nie uległ zmianie.

2.8. Spółki zależne

Konsorcjum Stali S.A. kupując 30 lipca 2009 r. 100% udziałów w spółce Polcynk Sp. z o.o. z/s w Radomiu utworzyło grupę kapitałową.

Na dzień publikacji niniejszego raportu w skład Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. wchodziły następujące podmioty:

- spółka dominująca: Konsorcjum Stali S.A.
- spółki zależne:
 - Polcynk Sp. z o.o. – 100% udziałów należy do Konsorcjum Stali S.A.

Polcynk Sp. z o.o. z/s w Radomiu to średniej wielkości spółka zajmująca się produkcją konstrukcji stalowych, posiadająca własną bazę magazynowo - produkcyjną. Polcynk świadczy również usługi lakierowania. Spółka produkuje elementy konstrukcji hal, części linii produkcyjnych, elementy infrastruktury drogowej, kolejowej i energetycznej.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Zarządu Polcynk Sp. z o.o. wchodziło:

- Michał Spyra – Prezes Zarządu
- Robert Drachal – Członek Zarządu

Sprawozdania finansowe Polcynk Sp. z o.o. konsolidowane są z Konsorcjum Stali S.A. metodą pełną. Sprawozdania Polcynk Sp. z o.o. na potrzeby konsolidacji zostały przekształcone na MSR/MSSF, zgodnie z którymi swoje sprawozdania prezentuje emitent.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej zostały w całości wyłączone.

2.9. Spółki stowarzyszone

Spółka dominująca posiada **33,3%** udziałów kapitałowych w spółce **RBS Stal Sp. z o.o.** Członkami Zarządu tej spółki nie są osoby związane z emitentem. Członkiem trzysobowej Rady Nadzorczej jest pan Rafał Strzelczyk będący Członkiem Zarządu Konsorcjum Stali S.A. Pomiędzy emitentem a Spółką występują powiązania gospodarcze – emitent sprzedaje stal dla spółki współzależnej. RBS Stal Sp. z o.o. zajmuje się produkcją prefabrykowanych zbrojeń budowlanych. Wyniki tej spółki konsolidują się w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. metodą praw własności.

RBS Stal Sp. z o.o. 2018 roku zakończył zyskiem na poziomie 1 580 tys. zł., co w przeliczeniu na udziały emitenta zwiększa wynik jego Grupy Kapitałowej o 527 tys. zł. Wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2018 r. wynosi 11 133 tys. zł. RBS Stal Sp. z o.o. 2017 roku zakończył zyskiem na poziomie 1 661 tys. zł. co w przeliczeniu na udziały emitenta zwiększa wynik jego Grupy Kapitałowej o 553 tys. zł. Wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2017 r. wynosi 9 553 tys. zł.

Konsorcjum Stali S.A. na dzień 31 grudnia 2018 r. posiada 25% udziałów w spółce **Unia Stalowa Sp. z o.o.** Uchwałą Zarządu Unii Stalowej Sp. z o.o. z dnia 28.09.2018 r. umorzeniu uległo 50 udziałów przysługujących jednemu z dotychczasowych wspólników p. Bogdanowi Więckowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Więcek Bogdan BUDMAT ul. Otolińska 25, 09-407 Płock, NIP 7740015083. Umorzenie udziałów nastąpiło z czystego zysku, co zwiększyło wielkość udziału z majątku spółki dla każdego z pozostałych wspólników. Kapitał zakładowy spółki nie uległ zmianie i wynosi na dzień publikacji niniejszego sprawozdania 250.000 zł. Każdy z czterech udziałowców ma równą ilość udziałów i głosów, po 50 udziałów o wartości nominalnej 1 000 zł. Członkami Zarządu tej spółki nie są osoby związane z emitentem. Obecnie udziałowcami Unii Stalowej obok Konsorcjum Stali S.A. są:

- **Maxstal sp. z o.o.** z siedzibą w Krakowie (30-731) przy ul. Kosiarzy 8, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000059509, posługującą się numerami: NIP 6782702480, REGON 351605180,
- **Serwistal sp. z o.o.** z siedzibą w Ełku (19-300) przy ul. Dojazdowej 2A, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000145082, posługującą się numerami: NIP 8481639865, REGON 511322350.
- **Sambud -2 K. Stępak i Wspólnicy Spółka Jawna** z siedzibą w Krakowie (30-969) przy ul. Łowińskiego 9, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000034146, posługującą się numerami: NIP 6780101380, REGON 350570143.

Unia Stalowa została zawiązana w celu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży hurtowej metali i rud metali oraz działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej. Spółka ta jest podmiotem pełniącym funkcje grupy zakupowej dla swoich udziałowców. Pomiędzy Emitentem a pozostałymi udziałowcami nie istnieją żadne powiązania w zakresie kapitałowym. Brak również powiązań pomiędzy osobami zarządzającymi Emitentem a osobami zarządzającymi pozostałymi Wspólnikami. Wyniki tej spółki konsolidują się w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. metodą praw własności.

Unia Stalowa Sp. z o.o. osiągnęła za 2018 rok zysk na poziomie 490 tys. zł., co w przeliczeniu na udziały emitenta zwiększa wynik jego Grupy Kapitałowej o 122 tys. zł. Wartość kapitałów własnych na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 1 338 tys. zł.

Unia Stalowa Sp. z o.o. osiągnęła za 2017 rok zysk na poziomie 462 tys. zł. co w przeliczeniu na udziały emitenta zwiększa wynik jego Grupy Kapitałowej o 93 tys. zł. Wartość kapitałów własnych na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosi 1 060 tys. zł.

2.10. Zatwierdzenie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skonsolidowanym i zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd jednostki dominującej dnia 11 kwietnia 2019 r.

2.11. Oświadczenie Zarządu jednostki dominującej

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. 2018 poz. 757), Zarząd Spółki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

Zarząd Spółki dominującej oświadcza także, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej, w tym podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

zatwierdzonymi do stosowania w Unii Europejskiej („MSSF”) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych. Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

Zarząd Spółki dominującej oświadcza, że firma audytorska, dokonująca badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego została wybrana zgodnie z przepisami prawa oraz że firma ta i biegli rewidenci, przeprowadzający to badanie, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd jednostki dominującej zasadami ładu korporacyjnego, firma audytorska została wybrana na mocy uchwały Rady Nadzorczej Konsorcjum Stali S.A. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta działającego w imieniu firmy audytorskiej.

3. INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

3.1. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

Sporządzając roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018 jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku. W 2018 roku jednostka dominująca przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2018r.

Poniżej wymieniono standardy i zmiany do standardów zatwierdzone do stosowania w UE i mających zastosowanie do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018:

- a) **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** – zatwierdzony w dniu 22 listopada 2016 r. obowiązującym w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018

Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument finansowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

MSSF 9 wprowadzono nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących tj. model oczekiwanych strat kredytowych. Istotny jest także wprowadzony przez MSSF 9 wymóg ujawniania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- b) **Zmiany dotyczące MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe** - zatwierdzone w dniu 3 listopada 2017 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

Zmiany mają na celu usunięcie z rachunków zysków i strat jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe, przypadków niedopasowania księgowego. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne są następujące rozwiązania:

- I. stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z rozpoznawaniem w całkowitych dochodach a nie rachunku zysków i strat, zmian wynikających z zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe zamiast MSR 39 Instrumenty finansowe dla wszystkich jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe (tzn. „overlay approach”),
 - II. tymczasowego (do 2021 roku) wyłączenia ze stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe dla jednostek, których działalność jest głównie związana z działalnością ubezpieczeniową i stosowania w tym okresie MSR 39 Instrumenty finansowe (tzn. „deferral approach”).
- c) **MSSF 15 Przychody z umów z klientami** – zatwierdzony w dniu 22 listopada 2016 r., obowiązującym w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity modelu pięciu kroków, oparty na zasadach, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu.

- d) **Wyjaśnienia dotyczące MSSF 15 Przychody z umów z klientami** - zatwierdzony w dniu 31 października 2017 r. obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,

Zmiany doprecyzowują w jaki sposób:

- i. dokonać identyfikacji zobowiązania do realizacji świadczeń,
- ii. ustalić czy w danej umowie jednostka działa jako zleceniodawca lub agent,
- iii. ustalić sposób rozpoznawania przychodów z tytułu udzielonych licencji (jednorazowo lub rozliczać w czasie)

Zmiany te wprowadzają 2 dodatkowe zwolnienia mające na celu obniżenie kosztów i zawiłości dla jednostek przy wdrażaniu standardu.

- e) **Zmiany dotyczące MSSF 2 Płatności oparte na akcjach** – zatwierdzone w dniu 26 lutego 2018 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,

Zmiany doprecyzowują w jaki sposób ujmować niektóre typy płatności w formie akcji. Zmiany te wprowadzają wymogi dotyczące ujmowania:

- (i) transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych, zawierających warunek osiągnięcia przez jednostkę określonych wyników gospodarczych,
- (ii) transakcji płatności w formie akcji rozliczanych po potrąceniu podatku,
- (iii) zmian transakcji płatności na bazie akcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych.

- f) **Zmiany dotyczące MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne** – zatwierdzone w dniu 14 marca 2018 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

Zmiany mają na celu doprecyzowanie zasady przeniesienia aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana dotyczy paragrafu 57, w którym stwierdzono, że przeniesienie aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych następuje wyłącznie wówczas, gdy występują dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Lista sytuacji zawarta w paragrafach 57(a)-(d) została określona jako lista otwarta podczas, gdy aktualna lista jest listą zamkniętą.

- g) **KIMSF NR 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenia wypłacane lub otrzymywane z góry** – zatwierdzone w dniu 28 marca 2018 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

Interpretacja wyjaśnia ujęcie księgowe transakcji uwzględniających otrzymanie lub zapłatę zaliczki w walucie obcej. Interpretacja dotyczy transakcji w walucie obcej, wówczas, gdy jednostka ujmuje niepieniężne aktywo lub zobowiązanie wynikające z otrzymania lub zapłaty zaliczki w walucie obcej, zanim jednostka ujmuje odnośne aktywo, koszt lub przychód.

h) **Poprawki do MSSF (2014-2016)** - zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF –(MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) zatwierdzone w dniu 7 lutego 2018 r., obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

- **Zmiana MSR 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy**

Poprawka dotyczy eliminacji krótkoterminowych zwolnień przewidzianych w par. E3-E7 MSSF 1, ponieważ dotyczyły one minionych okresów sprawozdawczych i spełniły już swoje zadanie. Zwolnienia te umożliwiały jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy skorzystanie z tych samych ujawnień, jakie przysługiwały jednostkom stosującym je od dawna w odniesieniu do:

- i. Ujawniania pewnych danych porównawczych dotyczących instrumentów finansowych, wymaganych wskutek wprowadzenia poprawek do MSSF 7
- ii. Przedstawienie danych porównawczych do ujawnień wymaganych do MSR 19, dotyczących wrażliwości zobowiązań z tytułu zdefiniowanych świadczeń na założenia aktuarialne
- iii. Retrospektywnego zastosowania wymogów dotyczących jednostek inwestycyjnych, zawartych w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27.

- **Zmiana MSSF 12 Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach**

Poprawka precyzuje zakres MSSF 12 wskazując, że wymogi ujawniania informacji zawarte w tym standardzie, z wyjątkiem wymogów par. B10-B16, dotyczą udziałów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, przeznaczone do podziału między właścicieli lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5. Poprawka powstała w związku z niejasnościami dotyczącymi wzajemnego oddziaływania wymogów ujawniania informacji zawartych w MSSF 5 i MSSF 12.

- **Zmiany MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**

W poprawce doprecyzowano, że decyzja dotycząca wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej przez wynik finansowy (a nie metoda praw własności), którą mogą podjąć organizacje typu venture capital lub inne kwalifikujące się jednostki (np. fundusze wzajemne, fundusze powiernicze) podejmowana jest indywidualnie dla każdej inwestycji w chwili jej początkowego ujęcia. Poprawka dotyczy także możliwości wyboru metody wyceny jednostki inwestycyjnej, będącej podmiotem stowarzyszonym lub wspólnym przedsięwzięciem jednostki niebędącej jednostką inwestycyjną – może ona zachować wycenę w wartości godziwej wykorzystywaną przez ten podmiot, stosując jednocześnie metodę praw własności.

Wymienione wyżej standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Poniżej spółka prezentuje wyniki analizy wpływu wdrożenia obowiązujących od 1 stycznia 2018 r. standardów MSS15 i MSSF 9 na sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 r.

Wpływ na sprawozdanie finansowe MSSF 15

Z dniem 1 stycznia 2018 r. jednostka dominująca przyjęła do stosowania MSSF 15, opublikowany i zatwierdzony przez parlament europejski do stosowania w Unii Europejskiej.

Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmowane są w momencie spełnienia świadczenia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Kontrola nad składnikiem aktywów odnosi się do zdolności do bezpośredniego rozporządzania tym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

W ramach wprowadzonych zmian dotyczących sposobu ujmowania i prezentacji przychodów z umów z klientami emitent dokonał przeglądu i analizy obowiązujących umów pod kątem wytycznych MSSF 15 według pięcioelementowego modelu ujmowania przychodów.

Dwa główne rodzaje prowadzonej działalności i osiągane z tego tytułu przychody wynikają z dwóch podstawowych segmentów działalności w których działa jednostka dominująca tj. w branży handlowej i produkcyjnej wyrobów stalowych. Ze względu na rodzaj sprzedawanego dobra oraz zawieranych w związku z tym umów Zarząd jednostki dominującej te dwie kategorie przychodów poddaje regularnemu przeglądowi, w oparciu o które analizuje wskaźniki ekonomiczne, osiągany zysk oraz podejmuje decyzje operacyjne. Kategorie te, różnią się sposobem zawieranych umów, terminami płatności i oczekiwanymi przepływami pieniężnymi, jednak z uwagi na krótkoterminowy miesięczny okres realizacji zobowiązań w ramach wskazanych kategorii przychodów, moment spełnienia świadczeń ujmowany jest co do zasady w ramach jednego miesiąca, w którym następuje przeniesienie kontroli i który pokrywa się z dotychczasowym momentem przeniesienia ryzyka i korzyści w odniesieniu do sprzedawanych dóbr.

Przychody realizowane w ramach działalności handlowej dotyczą umów zawieranych przez **oddziały handlowe**, dotyczące głównie sprzedaży towarów i materiałów, a także wyrobów, których sprzedaż odbywa się na takich samych zasadach i warunkach jak towarów handlowych.

Przychody realizowane w ramach działalności produkcyjnej dotyczą głównie umów zawieranych przez **oddziały produkcyjne**, dotyczące sprzedaży wyrobów gotowych w postaci zbrojeń budowlanych i elementów konstrukcji.

Konsorcjum Stali S.A jako jeden z największych dystrybutorów wyrobów hutniczych osiąga w przeważającej części przychody w ramach segmentu handlowego, które realizowane są w oparciu o przyjmowane zamówienia. W ramach zawieranych w ten sposób umów z klientami spółka zobowiązuje się co do zasady dostarczyć zamawiany towar w uzgodnione miejsce. Przedmiotem zamówienia i jednocześnie zobowiązaniem do wykonania świadczenia jest sprzedaż towarów w uzgodnionej cenie często wraz z transportem. W cenę sprzedaży w kalkulowana jest wówczas cena za usługę jako, że świadczenie to w przypadku zamówienia z dostawą traktowane jest jako kompleksowe. Zgodnie z zamówieniem klienta, towar może być również odbierany przez nabywcę zgodnie z przesłanym upoważnieniem do odbioru. W tego typu sprzedaży co do zasady faktury wystawiane są na bieżąco tj. tego samego dnia lub najpóźniej w dniu następnym. Bardzo krótki czas realizacji zobowiązania powoduje, że dotychczasowy moment ujęcia przychodów, na podstawie wystawianych faktur nie ulegnie zmianie pod wpływem przepisów MSSF 15. Przy zawieraniu tego typu umów z klientami spełnienie zobowiązania do wykonania świadczenia następuje w określonym momencie, głównie w momencie wysyłki towaru – przekazania przewoźnikowi lub w przypadku odbioru własnego w momencie wydania. Warunki dostawy, moment przejęcia ryzyka i korzyści precyzują zawarte w zamówieniach reguły Incoterms, a w przypadku ich braku w zamówieniu, za moment sprzedaży uznaje się moment wydania lub wysyłki towaru zgodnie ze sposobem dostawy określonym na wystawianej fakturze sprzedaży. Zapłata jest realizowana w formie przedpłat lub w przypadku klientów, którym przyznany jest limit przez firmę ubezpieczającą czy też we własnym zakresie przez Spółkę w formie przelewów głównie z terminem płatności maksymalnie do 90 dni. Ustalany w momencie zawierania umów termin zapłaty za przekazane towary nie stanowi elementu finansowania, o które spółka byłaby zobowiązana korygować kwoty należności z tytułu zrealizowanych dostaw. Otrzymywane na poczet dostaw przedpłaty były i nadal są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania, w których znajduje się pozycja dotycząca zobowiązań z tytułu otrzymanych przedpłat – zobowiązania z tytułu umów. W momencie dostawy z wystawianej fakturze sprzedaży, otrzymana przedpłata jest rozliczana co powoduje ujęcie przychodu wynikającego z zobowiązania z tytułu umowy w związku z otrzymaną zaliczką.

Ustalone w drodze negocjacji ceny transakcji nie ulegają zmianom, które mogłyby w sposób istotny odwrócić w przyszłym okresie rozpoznane w momencie dostawy przychody. Uznane reklamacje jakościowe, skutkujące obniżką ceny, dokumentowane wystawionymi fakturami korygującymi zmniejszają kwoty przychodów w ramach tego samego roku, w którym miała miejsce sprzedaż. Nie stanowią również elementu zmiennego wynagrodzenia przyjmowane zwroty towarów. Realizowana sprzedaż w ramach przychodów segmentu handlowego nie przewiduje prawa do zwrotów. Rzeczywiste zwroty, które występowały dotychczas w latach 2016, 2017 są w głównej mierze zwrotem wadliwego towaru powiązany z wymianą na nowy. Tego typu zwroty zgodnie z treścią MSSF 15 należy ocenić pod kątem udzielonych gwarancji, realizowanych w ramach gwarancji wymaganych przez prawo. W ocenie spółki charakter przyjmowanych zwrotów, krótkookresowy termin rozpatrywania reklamacji eliminuje ujęcie gwarancji jako odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Sporadycznie występowały w latach 2016, 2017 umowy sprzedaży ze wstrzymaną dostawą. Konstrukcje tego typu umów wyraźnie wskazywały na możliwość rozporządzenia produktem przez nabywcę, któremu towar został postawiony do dyspozycji i ten moment stanowił moment przekazania kontroli.

Krótkoterminowy okres zawieranych umów i realizowanych z tego tytułu zobowiązań, krótkie terminy płatności, bezwarunkowe prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta, brak identyfikacji odrębnych zobowiązań do wykonania świadczeń skutkują w ocenie spółki brakiem istotnych zmian pod wpływem nowych przepisów MSSF 15. W ramach zawieranych z klientami umów dotyczących działalności handlowej prezentacja danych roku 2017 z tego tytułu nie ulegnie zmianie. Wszystkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia prezentowane są jako należności z tytułu dostaw i usług. Nie występują odrębne składniki aktywów z tytułu tego rodzaju umów. Zobowiązania z tytułu tych umów stanowią tak jak dotychczas zobowiązania z tytułu otrzymanych przedpłat. Nie ulegnie również zmianie moment rozpoznawania przychodów oraz ich wartość.

Drugą istotną kategorią przychodów, realizowanych przez spółkę są przychody osiągane z tytułu sprzedaży dokonywanej przez oddziały produkcyjne głównie w ramach sprzedaży zbrojeń budowlanych. Umowy zawierane z klientami mają w istotnym zakresie formę pisemną i stanowią grupę umów o zbliżonej konstrukcji pod kątem zapisów dotyczących zobowiązań umownych. Umowy realizowane są również na podstawie składanych zamówień. Zawierane są głównie na okres kilku miesięcy, aneksowane głównie w zakresie gwarancji ceny, co wynika głównie z dużej zmienności cen na rynku stalowym. Odbiorcami są generalni wykonawcy inwestycji lub ich podwykonawcy. Z uwagi na fakt, że jeden podmiot (nabywca) może realizować różnego rodzaju inwestycje, zawieranych może być kilka kontraktów, z jednym klientem, dotyczących sprzedaży zbrojeń, jednak różnych z uwagi na ich przeznaczenie, konstrukcje i projekt, zgodnie z którym należy je wykonać. Ponadto umowy zaczynają się i kończą w różnych terminach, dotyczą różnych tonaży, różnych budów i różnych inwestorów. Dlatego też umowy te nie są łączone i są traktowane jak odrębne. Wynagrodzenie do zapłaty z jednej umowy nie jest uzależnione od ceny czy wykonania drugiej umowy i bazuje na cenach rynkowych obowiązujących w dniu ich podpisania. Warunki współpracy z odbiorcami, określane są w zapisach umów lub ogólnych warunkach dostaw lub w zamówieniach, szczegóły dotyczące ilości, ceny w kontraktach szczegółowych.

Oceniając stosowanie wymogów przepisów MSSF 15, jednostka dominująca odniosła się do całego portfela umów zawierających zbliżone wyżej opisane postanowienia umowne. Ta kategoria umów z klientami zawiera obietnicę dostarczenia wyrobów na budowę w ilości określonej w okresach miesięcznych. Zrealizowane w przeciągu każdego miesiąca dostawy, są ujmowane jako przychody na podstawie wystawianych faktur, a momentem w którym zostało spełnione zobowiązanie jest dostawa zbrojeń na budowę w raz wykonaną usługą transportową. W tym też momencie następuje przeniesienie kontroli nad wyrobem. Na koniec każdego m-ca, ewentualnie na początku przyszłego spółka dominująca ma już pewność co do wysokości przychodów, odzwierciedlających zapłatę której oczekuje, w krótkim terminie płatności liczoną od doręczenia faktur sprzedaży.

Powszechnie uwzględniane w umowach „produkcyjnych” gwarancje nie stanowią w ocenie spółki dominującej odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. W praktyce klient nie ma możliwości zakupu gwarancji oddzielnie. W ramach udzielanych gwarancji jakościowych, spółka dominująca zobowiązuje się do ewentualnego dostarczenia partii wyrobu czy pojedynczej dostawy lub jej części wolnej od wad, w terminie kilkunastu dni od każdej z dostaw, na podstawie których rozpoznawany jest przychód. W przypadku braków ilościowych również na bieżąco jest ujmowana reklamacja ilościowa, która najczęściej wynika z błędów fakturowania, gdyż sprzedaż jest dokonywana w oparciu o wagę teoretyczną.

W praktyce okres udzielonej gwarancji obowiązuje do momentu wbudowania produktów, a charakter zadań do wykonania w ramach udzielonej gwarancji nie stanowi w ocenie spółki zobowiązania do wykonania świadczenia. Nawet jeżeli gwarancje były udzielane na okresy kilku lat, to głównie jest to wynikiem stosownych i uznawanych praktyk w obrocie gospodarczym. Umowy pomiędzy inwestorem, a generalnym wykonawcą, zobowiązują wykonawców do ujmowania tego rodzaju zapisów w umowach na dostawy zbrojeń. Doświadczenia w tym zakresie pozwalają sądzić iż nie ma podstaw do odraczania momentu rozpoznawanego na dotychczasowych zasadach przychodu.

Udzielone gwarancje należytego wykonania, przedłużane w przypadku umów z tymi samymi kontrahentami jednostka dominująca prezentuje zgodnie z MSR 37 jako zobowiązania warunkowe. Zakup wyrobów stalowych z pewnych źródeł, od renomowanych producentów, z potwierdzonymi certyfikatami jakości powoduje, że dotychczas nie miała miejsca sytuacja wystąpienia kontrahenta z roszczeniami z tytułu gwarancji należytego wykonania (zabezpieczających)

Wystawiane, w minimalnym zakresie korekty sprzedaży dotyczą głównie korekt ilościowych czy błędnych cen. Sprzedawane wyroby nie podlegają zwrotom, głównie w związku z ich specyfiką wykonania. Jednostka dominująca nie była również obciążana karami czy odszkodowaniami, które jako przewidywane w zawieranych umowach stanowią elementy czyniące wynagrodzenie zmiennym. W oparciu zatem o dotychczasowe fakty i dane historyczne należy określić w momencie dostawy cenę sprzedaży uznać za cenę transakcji. W oparciu o najbardziej prawdopodobny wariant tzn. brak kar, należy przyjąć w ocenie spółki (stosując metodę najlepszego szacunku), że ujmowane przychody są prezentowane w oparciu o prawidłową ustaloną cenę transakcji. Przyznawane dotychczas nabywcom w nieistotnej wartości rabaty, korygowały przychody w ramach roku, w którym zostały osiągnięte w ramach tego portfela umów.

Na podstawie dokonanej analizy w ramach dwóch kategorii umów, nie zidentyfikowano istotnych kosztów, ponoszonych w związku z doporowadzeniem do zawarcia umów z klientami (prowizja od sprzedaży) Koszty ponoszone natomiast w związku z wykonywaniem umów zawartych z klientem są ujmowane w okresie realizacji przychodów z tytułu tych umów głównie zgodnie z zapisami MSR 2 Zapasy czy MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne i prawne. Pomimo udzielanych krótkookresowo gwarancji ceny spółka z tytułu zawieranych umów oczekuje zysków, ponieważ zapewnia stałość kosztów materiałów niezbędnych do produkcji w odniesieniu do okresu gwarantowanej ceny sprzedaży. Wyroby stalowe ciągle podlegają wahaniom cenowym. Ryzyko, iż cena sprzedaży w danym okresie będzie niższa niż cena zakupu danego produktu jest niwelowane poprzez stałą kontrolę stanu zapasów i odpowiednią ich rotację.

Rozpoznawanym dotychczas, a także pod wpływem nowych przepisów MSSF 15 składnikiem aktywów jest prawo do zapłaty, w postaci należności z tytułu dostaw i usług, ujmowany jednocześnie jako przychody ze sprzedaży. Bez zmian pozostaje również

prezentacja otrzymanych od klientów z góry przedpłat, stanowiących zobowiązanie do dostarczenia wyrobów i usług do czasu jego rozliczenia i ujęcia w przychodach po realizacji każdej z dostaw. W ramach zawieranych z klientami umów dotyczących działalności produkcyjnej prezentacja danych roku 2017 z tego tytułu również nie ulegnie zmianie. W ocenie jednostki dominującej nie występują istotne kwestie związane z zawieranymi umowami, które powinny być prezentowane w inny niż dotychczasowy sposób.

Pierwsze zastosowanie MSSF 15 przy zastosowaniu retrospektywnym z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu pozostaje bez wpływu na korektę salda początkowego zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 jak również na inne pozycje sprawozdania finansowego zarówno bieżącego okresu sprawozdawczego jak i na dzień 1 stycznia 2018 r. w porównaniu ze standardami i związanymi z nimi interpretacjami obowiązującymi przed zmianą.

Wpływ na sprawozdanie finansowe MSSF 9

W wyniku zastosowania z dniem 1 stycznia 2018 r. MSSF 9 zmianie uległy zasady klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych. Jednostka dominująca klasyfikuje składnik aktywów finansowych jako wyceniany po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bądź w wartości godziwej przez wynik finansowy na podstawie:

- modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyki wynikających z umów przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Poniższa tabela ukazuje reklasyfikację na dzień 1 stycznia 2018 poszczególnych instrumentów finansowych istniejących w Spółce

AKTYWA FINANSOWE	Kategoria instrumentów finansowych wg MSR 39 31.12.2017	Kategoria instrumentów finansowych wg MSSF 9 01.01.2018	Wartość bilansowa wg MSR 39 31.12.2017	Wartość bilansowa wg MSSF 9 01.01.2018	Różnica wynikająca z wdrożenia MSSF 9
Akcje spółki Bowim S.A.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 091	4 091	0
Pozostałe aktywa finansowe - porozumienie inwestycyjne z 03.12.2010	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	9 515	9 515	0
Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności długoterminowe	Pożyczki udzielone i należności własne	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	214 862	214 766	-96
Pożyczki udzielone	Pożyczki udzielone i należności własne	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki udzielone i należności własne	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 462	1 462	0

Przeprowadzona analiza (przeprowadzenia testów SPPI oraz oceny modelu biznesowego) nie wykazała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny. Przeprowadzona analiza wykazała, że znaczna część aktywów finansowych przedstawionych w tabeli powyżej charakteryzuje się przepływami pieniężnymi odpowiadającymi wyłącznie spłacie kapitału i odsetek oraz utrzymywane są w ramach modelu biznesowego opartego wyłącznie o pozyskiwanie przepływów pieniężnych, co przekłada się na ich klasyfikację jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. (Dane finansowe zaprezentowane w nocie Instrumenty finansowe.)

Wprowadzenie zmodyfikowanego modelu utraty wartości uwzględniającego oczekiwane straty kredytowe na należności handlowe

W uzupełnieniu dotychczasowych zasad rozpoznawania strat kredytowych w oparciu o stratę poniesioną, Spółka na podstawie MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, wprowadza zmodyfikowany model utraty wartości dot. należności handlowych oparty równocześnie o dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących oraz koncepcję oczekiwanych strat kredytowych, skutkujący rozpoznaniem odpisu z tytułu utraty wartości aktywów już od momentu ich początkowego ujęcia.

Dotychczasowe i nadal obowiązujące zasady tworzenia w spółce odpisów aktualizujących nie odnoszą się jedynie do opóźnień w spłacie, ale tworzone są na bazie wielu dostępnych informacji i historii współpracy z kontrahentami wtedy gdy wystąpią obiektywne przesłanki utraty wartości. Co do zasady, opóźnienie w płatności powyżej 90 dni, jest podstawą do analizy ryzyka i konieczności dokonania odpisu, przy czym ocena ryzyka nieściągalności jest podstawą do tworzenia odpisów aktualizujących na podstawie indywidualnej oceny zagrożenia ich płatności, gdy ściągnięcie pełnej kwoty przestało być prawdopodobne.

Wartość rezerw, którymi zgodnie z metodą oczekiwanych strat kredytowych powinny zostać objęte należności, dla których nie został utworzony odpis aktualizujący dla należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych klientów oraz od jednostek powiązanych, Spółka szacuje na podstawie danych historycznych za pomocą wskaźnika RNN - Ryzyko Niewypłacalności Należności. Wyliczenie tego wskaźnika polega na odniesieniu wartości utworzonych w roku bieżącym odpisów aktualizujących do należności netto powstałych w roku poprzednim, do których na tamten moment nie utworzono odpisu. Ustalenie, jaka część bieżących odpisów aktualizujących dotyczy należności netto na poprzedni dzień bilansowy. Wskaźnik RNN liczony jest w ten sposób za 3 lata poprzedzające dzień bilansowy, na który jest wyliczany i jako wartość średnia tych lat przyjmowany na przyszły rok. Iloczyn tak ustalonego wskaźnika RNN i należności netto na dzień bilansowy stanowi oszacowaną wartość oczekiwanych strat kredytowych i stanowi uzupełnienie modelu utraty wartości w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług objęte są częściowo umowami faktoringowymi (faktoring niepełny). Charakter umów ma na celu uzyskanie wcześniejszej spłaty należności handlowych, ale z uwagi na ryzyko, które pozostaje po stronie Spółki, nie pozwala na usunięcie należności z bilansu. Model biznesowy zakłada utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (bez sprzedaży aktywów finansowych).

Wprowadzony standard MSSF 9 jednostka stosuje retrospektywnie w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych niewygasłych na dzień 1 stycznia 2018 roku, bez korygowania danych porównawczych.

W wyniku przeprowadzonej analizy na dzień 1 stycznia 2018 nieistotny wzrost odpisów z tytułu utraty wartości w wysokości 78 tys. zł. został ujęty w saldzie początkowym zysków zatrzymanych. Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 wynika z różnicy w wartości bilansowej aktywów finansowych (należności z tyt. dostaw i usług) w związku z oszacowania oczekiwanych strat kredytowych.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018

AKTYWA	Dane przekształcone 01.01.2018	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9	Dane opublikowane 31.12.2017
Aktywa trwałe razem	294 459	18	294 441
Rzeczowe aktywa trwałe *)	172 223	-	172 223
Wartości niematerialne, w tym:	97 909	-	97 909
- Wartość firmy	96 283	-	96 283
Udziały w jednostkach podporządkowanych	9 954	-	9 954
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności	250	-	250
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	2 957	-	2 957
Inne długoterminowe aktywa finansowe	6 877	-	6 877
Należności długoterminowe	281	-	281
Nieruchomości inwestycyjne	0	-	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	3 990	18	3 990

AKTYWA	Dane przekształcone 01.01.2018	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9	Dane opublikowane 31.12.2017
Aktywa obrotowe razem	470 094	-96	470 190
Zapasy	217 634	-	217 634
Należności handlowe, w tym:	214 485	-96	214 581
- od jednostek powiązanych	3 457	-	3 457
- od pozostałych jednostek	211 028	-96	211 124
Należności z tytułu podatku dochodowego	0	-	0
Należności krótkoterminowe inne	32 741	-	32 741
Pożyczki krótkoterminowe	0	-	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 134	-	1 134
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	2 638	-	2 638
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 462	-	1 462
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	-	0
AKTYWA RAZEM	764 553	-78	764 631

PASYWA	Dane przekształcone 01.01.2018	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9	Dane opublikowane 31.12.2017
Kapitał własny razem	362 181	-78	362 259
<i>Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	<i>362 181</i>	<i>-78</i>	<i>362 259</i>
Kapitał zakładowy	5 897	-	5 897
Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	-13 893	-	-13 893
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	178 100	-	178 100
Kapitał zapasowy	149 910	-	149 910
Kapitał z aktualizacji wyceny	105	-	105
Pozostałe kapitały	30 900	-	30 900
Zyski zatrzymane	11 162	-78	11 240
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania razem	402 372	0	402 372
Rezerwy na zobowiązania razem	20 817	-	20 817
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16 919	-	16 919
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	451	-	451
- długoterminowe	407	-	407
- krótkoterminowe	44	-	44
Rezerwy na zobowiązania i inne	3 447	-	3 447
- długoterminowe	0	-	0
- krótkoterminowe	3 447	-	3 447
Zobowiązania długoterminowe razem	12 208	-	12 208
Długoterminowe kredyty i pożyczki	11 570	-	11 570

PASYWA	Dane przekształcone 01.01.2018	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 9	Dane opublikowane 31.12.2017
Inne zobowiązania długoterminowe	638	-	638
Zobowiązania krótkoterminowe	369 347	-	369 347
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	120 764	-	120 764
Faktoring	43 843	-	43 843
Zobowiązania handlowe, w tym:	185 585	-	185 585
- wobec jednostek powiązanych	10 090	-	10 090
- wobec pozostałych jednostek	175 495	-	175 495
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	8 699	-	8 699
Zobowiązania krótkoterminowe inne	10 456	-	10 456
PASYWA RAZEM	764 631	-	764 631
Wartość księgowa (tys. zł)	362 181	-78	362 259
Liczba akcji (szt.)	5 897 419	-	5 897 419
Wartość księgowa na jedną akcję (zł)	61,60	-	61,43

W wyniku zastosowania MSSF 9 za 2018 rok zmniejszeniu uległa wartość oczekiwanych strat kredytowych dotyczących należności z tytułu dostaw i usług o 51 tys. zł i w tej samej wysokości zwiększyła wynik 2018 roku. Jednocześnie zmniejszeniu uległa wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 10 tys. zł. Na dzień 31.12.2018 r. wartość oczekiwanych strat kredytowych dotyczących należności wyniosła 45 tys. zł.

Spółka nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i zmian do standardów zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku:

- a) **MSSF 16 Leasing** – zatwierdzony w dniu 31 października 2017 roku, obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

MSSF 16 zastępuje obowiązujące dotychczas rozwiązania w zakresie leasingu obejmujące MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27. MSSF wprowadza jeden model ujmowania leasingu u leasingobiorcy wymagający ujęcia aktywa i zobowiązania, chyba że okres leasingu wynosi 12 miesięcy i mniej lub składnik aktywów ma niską wartość. Podejście od strony leasingodawcy pozostaje zasadniczo niezmienione w stosunku do rozwiązań z MSR 17 - nadal wymagana jest klasyfikacja leasingu jako operacyjnego lub finansowego.

- b) **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** – zatwierdzone w dniu 22 marca 2018 r. , obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku.

Dotyczy kontraktów z cechami przedpłaty z ujemną rekompensatą. Zmiana doprecyzowuje, iż instrumenty finansowe, które zawierają możliwość wczesnej ich spłaty (przedpłaty) mogącą skutkować ujemną rekompensatą mogą być wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w zależności od modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi.

- c) **KIMSF 23 Niepewność interpretacji dotyczących podatku dochodowego** – zatwierdzone w dniu 23 października 2018 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

Interpretacja wyjaśnia jak odzwierciedlić w sprawozdaniu finansowym niepewność związaną z ujmowaniem podatku dochodowego. Interpretacja dotyczy sytuacji gdy ujęcie danej transakcji lub okoliczności w prawie podatkowym jest niejasne lub sytuacji gdy jednostka nie jest pewna czy organy podatkowe zaakceptują podejście jednostki lub jej interpretację prawa podatkowego.

- g) **Zmiany do MSR 28, „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** - Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – zatwierdzone w dniu 8 lutego 2019 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku.

Celem zmiany jest wskazanie w jaki sposób wycenić udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach. Dodano paragraf 14A w celu wyjaśnienia, że jednostka stosuje MSSF 9, w tym wymogi dotyczące utraty wartości, do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które stanowią część inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, ale do których metoda praw własności nie jest stosowana. Skreślono paragraf 41 ponieważ Rada uznała, że powtórzyła w nim wymogi zawarte w MSSF 9 i wprowadziła zamieszanie w rachunkowości w odniesieniu do długoterminowych udziałów.

- h) **Poprawki do MSSF (2015-2017)** - zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – zatwierdzone 14 marca 2019 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

- Zmiana do MSSF 3 *Połączenia jednostek* MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* Precyzuje, co następuje:

a) jednostka dokonuje ponownej wyceny udziału we wspólnej działalności, która spełnia definicję przedsięwzięcia, gdy uzyskuje nad nim kontrolę.

b) jednostka nie dokonuje ponownej wyceny udziału we wspólnej działalności, która spełnia definicję przedsięwzięcia, jeśli zmiana udziału we wspólnej działalności powoduje powstanie współkontroli lub jej utrzymanie.

- Zmiana do MSR 12 *Podatek dochodowy* Precyzuje, iż konsekwencje podatkowe wypłaty dywidend są ujmowane w taki sam sposób jak innych transakcji.
- Zmiana do MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego* Precyzuje, iż jednostka traktuje jako część finansowania zewnętrznego o ogólnym charakterze każde finansowanie związane z wytworzeniem aktywa, kiedy aktywo to jest gotowe do użytkowania lub sprzedaży.

- i) **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – zatwierdzone w dniu 13 marca 2019 roku, obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

Zmiany wymagają, aby w przypadku gdy jednostka wycenia zobowiązanie (składnik aktywów) z tytułu świadczeń netto po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu, wykorzystuje zaktualizowane założenia aktuarialne do ustalenia bieżącego kosztu obsługi i odsetek netto przez pozostałą część rocznego okresu sprawozdawczego.

Według szacunków Spółki, wymienione wyżej standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, za wyjątkiem standardu MSS16, którego wpływ na sprawozdanie finansowe został zaprezentowany poniżej.

Zastosowanie MSSF 16 i wpływ na sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2019 r.

MSSF 16 Leasing - zastępuje obowiązujące dotychczas rozwiązania w zakresie leasingu obejmujące MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27. MSSF wprowadza jeden model ujmowania leasingu u leasingobiorcy wymagający ujęcia aktywa i zobowiązania, chyba że okres leasingu wynosi 12 miesięcy i mniej lub składnik aktywów ma niską wartość.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzeniem.

Zasadniczym elementem różniącym definicje leasingu z MSR 17 i MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie. W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych (do 12 miesięcy). Wydatki związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, uprzednio ujęte w kosztach usług obcych, będą obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek.

Zastosowanie szacunków

Wdrożenie MSSF 16 wymaga dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in.:

- ustalenie umów objętych MSSF 16,
- ustalenie okresu obowiązywania umów (w tym dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacyjnej.

Zastosowanie praktycznych rozwiązań

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa planuje zastosowanie następujących uproszczeń dozwolonych przez standard:

- zastosowanie pojedynczej stopy dyskontowej dla portfela leasingów o w miarę podobnych cechach,
- umowy z tytułu leasingu operacyjnego z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostaną jako leasing krótkoterminowy,
- nie ujmowanie prawa do użytkowania aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu dla umów dotyczących składników aktywów o niskiej jednostkowej wartości początkowej nowego składnika (poniżej 20 tys. zł),
- niewydzielanie elementów leasingowych i nie leasingowych dla umów leasingu dotyczących wszystkich klas bazowego składnika aktywów i ujmowanie jako pojedynczy element leasingowy,
- wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w zakresie pomiaru aktywów związanych z prawem do użytkowania w dniu początkowego zastosowania, oraz
- wykorzystanie perspektywy czasu (wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie) w określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy leasingu.

Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 r.

W trakcie przeprowadzonej analizy wyodrębniono następujące grupy umów, które będą wymagały innego niż dotychczasowego ujęcia w księgach rachunkowych:

- Prawo wieczystego użytkowania gruntów
- Umowy najmu gruntów, powierzchni magazynowych, biurowych, budowli oraz urządzeń (suwnice)

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania został oszacowany na podstawie obowiązujących umów na dzień 1 stycznia 2019 roku. Na bazie przeprowadzonej analizy, w wyniku implementacji MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku nastąpi wzrost wartości aktywów w kwocie 28 267 tys. zł. oraz wzrost wartości zobowiązań w kwocie 28 267 tys. zł. Nastąpi również reklasyfikacja składników z rzeczowych aktywów trwałych (prawo wieczystego użytkowania gruntów) do pozycji Prawo do użytkowania składnika aktywów.

Szacowany wpływ ujęcia dodatkowych zobowiązań finansowych oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2018	Reklasyfikacja 01.01.2019	Wpływ MSSF 16	01.01.2019
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	198 781	(32 348)	-	166 433
Prawo do użytkowania składnika aktywów	-	32 348	28 267	60 615
ZOBOWIĄZANIA Z TYT. LEASINGU	667	-	28 267	28 934

Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie z całkowitych dochodów w 2019 r.

Zastosowanie MSSF 16 wpłynie na strukturę kosztów prezentowanych w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Część kosztów dotychczas prezentowana w kosztach wytworzenia sprzedanych produktów, materiałów i towarów zostanie zaprezentowana w kosztach finansowych (część odsetkowa). Wystąpią także różnice dotyczące prezentowanych wartości, w wyniku innego rozkładu w czasie okresu amortyzacji w porównaniu z faktycznymi płatnościami czynszów leasingowych. W konsekwencji spowoduje to powstanie większych kosztów w początkowej fazie leasingu, nawet w przypadku gdy jego strony uzgodniły stałe opłaty roczne. W dłuższej perspektywie czasowej wahania w strukturze i wysokości kosztów amortyzacji i odsetek zostaną zniwelowane.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE do stosowania:

- a) **MSSF 14" Odroczone salda z regulowanej działalności"** – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku. Standard ten został opublikowany w ramach większego projektu Działalność o regulowanych cenach, poświęconego porównywalności sprawozdań finansowych jednostek działających w obszarach, w których ceny podlegają regulacji przez określone organy regulacyjne bądź nadzorcze (w zależności od jurysdykcji do takich obszarów należą często dystrybucja energii elektrycznej i ciepła, sprzedaż energii i gazu, usługi telekomunikacyjne itp.).

MSSF 14 nie odnosi się w szerszym zakresie do zasad rachunkowości dla działalności o regulowanych cenach, a jedynie określa zasady wykazywania pozycji stanowiących przychody bądź koszty kwalifikujące do ujęcia ich w wyniku obowiązujących przepisów w zakresie regulacji cen, a które w świetle innych MSSF nie spełniają warunków ujęcia jako składniki aktywów lub zobowiązania.

Zastosowanie MSSF 14 jest dozwolone wtedy, gdy jednostka prowadzi działalność objętą regulacjami cen i w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości ujmowała kwoty kwalifikujące się do uznania za „salda pozycji odroczonech”.

Zgodnie z opublikowanym MSSF 14 takie pozycje powinny natomiast podlegać prezentacji w odrębnej pozycji sprawozdania z pozycji finansowej (bilansu) odpowiednio w aktywach oraz w pasywach. Pozycje te nie podlegają podziałowi na obrotowe i trwałe i nie są określane mianem aktywów czy zobowiązań. Dlatego „pozycje odroczone” wykazywane w ramach aktywów są określane jako „salda debetowe pozycji odroczonech”, natomiast te, które są wykazywane w ramach pasywów – jako „salda kredytowe pozycji odroczonech”.

W sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jednostki powinny wykazywać zmiany netto w „pozycjach odroczonech” odpowiednio w sekcji pozostałych dochodów całkowitych oraz w sekcji zysków lub strat (lub w jednostkowym sprawozdaniu z zysków lub strat).

Standard ten, jako standard przejściowy, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, nie będzie podlegał procesowi przyjęcia.

- b) **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe** – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2021 roku

MSSF 17 zastępuje MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe. MSSF 17 wprowadza jednolite zasady ujmowania i wyceny umów ubezpieczenia i reasekuracji według ich wartości bieżącej. MSSF 17 wymaga, aby umowy ubezpieczenia były ujmowane w oparciu o bieżące szacunki i założenia, które odzwierciedlają oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne oraz niepewności z nimi związane. Przychody z tytułu umowy ubezpieczenia (umowna marża) są rozpoznawane wraz ze świadczeniem usługi objętej umową ubezpieczenia przez okres objęty ubezpieczeniem.

Zmiany w szacunkach dotyczących przyszłych przepływów pomiędzy datami bilansowymi ujmowane są w sprawozdaniu z wyniku lub jako korekta oczekiwanej marży umownej w zależności od charakteru zmiany oraz przyczyny jej wystąpienia. Jednostka ma wybór w jaki sposób rozpoznawać niektóre zmiany w stopie dyskontowej: w sprawozdaniu z wyniku lub w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

Wcześniejsze zastosowanie MSSF 17 jest możliwe pod warunkiem wdrożenia MSSF 9 oraz MSSF 15.

- c) **Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach:** *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* – odroczenie stosowania na czas nieokreślony

Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego, czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

- d) **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”** - obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2020 roku. Dotyczy zawężenia definicji przedsięwzięcia, w odniesieniu do połączeń, przejęć, które zgodnie z nową definicją mogą być inaczej kwalifikowane.
- e) **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”** – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2020 roku. Zmiana definicji, doprecyzowania pojęcia istotności.
- f) **Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF** - obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2020 roku.

3.2. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej i braku przesłanek wskazujących na zagrożenie zaprzestania prowadzenia działalności przez Grupę w okresie 12 miesięcy po ostatnim dniu bilansowym, czyli po 31 grudnia 2018 r. na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego za 2018 rok nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego.

3.3. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, zasad konsolidacji, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów,

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem: przeszacowania do wartości godziwej na dzień przejścia na MSSF :

- środków trwałych,
- gruntów inwestycyjnych,
- inwestycji w nieruchomości.

Po początkowym ujęciu na każdy moment sporządzania sprawozdania aktywa finansowe oraz zobowiązania finansowe wycenia się według wartości godziwej przez wynik finansowy lub w zamortyzowanym koszcie, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej w przypadku zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Ocenia się również czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane finansowe jednostki dominującej oraz dane jednostek kontrolowanych przez jednostkę dominującą jak również dane jednostek stowarzyszonych sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz za okres porównywalny na dzień 31 grudnia 2017 r.

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejścia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejściem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejścia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są rozliczana metodą praw własności, a ujęcie początkowe następuje według kosztu.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w pozostałych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji.

Konsorcjum Stali SA przejęła kontrolę nad spółką zależną Polcynk sp. z o.o. z dniem 30 lipca 2009 r. Spółki stowarzyszone zostały założone przez jednostkę dominującą.

Sprawozdania finansowe Polcynk Sp. z o.o. i Konsorcjum Stali S.A. konsolidowane są z Konsorcjum Stali S.A. metodą pełną. Dane dotyczące jednostek stowarzyszonych wykazywane są w sprawozdaniu skonsolidowanym metodą praw własności.

Jednostka dominująca sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF, a jednostka zależna zgodnie z Polską Ustawą o Rachunkowości. W sprawozdaniu jednostek zależnych dokonano korekt dostosowując sprawozdanie do wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Wszystkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają włączeniom konsolidacyjnym.

Sprawozdania finansowe sporządzane są w oparciu o zasadę memoriału. Zgodnie z zasadą memoriału transakcje i zdarzenia ujmuje się z chwilą wystąpienia (a nie z chwilą otrzymania lub zapłaty środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów), oraz wykazuje w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym dla tego okresu, którego dotyczą. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.

Konsolidacji sprawozdania finansowego - dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Konsolidacja polega na połączeniu sprawozdań finansowych jednostki dominującej oraz jednostek zależnych (konsolidacja metodą pełną) poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane.

Udziały w jednostkach stowarzyszonych wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności

3.3.1 Spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za okresy kończące się 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. obejmują następujące jednostki wchodzące w skład Grupy:

wyszczególnienie	Udział w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2018	31.12.2017
Konsorcjum Stali S.A. – jednostka dominująca		
Polcynk sp. z o.o. (konsolidacja metoda pełną)	100	100
RBS sp. z o.o.	33,3	33,3
Unia Stalowa sp. z o.o.	25,0	20,0

3.3.2 Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów operacyjnych

Zgodnie z MSSF 8, przez segment operacyjny rozumie się komponent grupy kapitałowej:

- który angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą można uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi komponentami tej samej grupy);
- którego wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w grupie kapitałowej oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu;
- w przypadku którego są dostępne oddzielne informacje finansowe.

W kontekście wyżej przytoczonej definicji, Zarząd jednostki dominującej patrzy na segment operacyjny jako na dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Spółki zajmujący się dystrybucją wyrobów lub świadczeniem usług (segment

branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności grupy i działalność którego jest analizowana pod kątem jej ekonomicznej efektywności.

Ważnym kryterium wyodrębnienia segmentu jest dostępność danych finansowych identyfikowalnych jednoznacznie z segmentem umożliwiających analizę zarządczą danego segmentu.

Podstawowym wzorem przyjętym przez grupę dla celów sprawozdawczości wewnętrznej jest sprawozdawczość według segmentów branżowych. Dla tych segmentów dostępne są wyodrębnione, identyfikowalne z nimi dane finansowe, które są wykorzystywane dla celów zarządczych m.in. do oceny rentowności danego obszaru, czy też do budowania systemów motywowania pracowników związanych z danym obszarem.

Biorąc pod uwagę powyższe w grupie wydzielone są następujące dwa podstawowe segmenty operacyjne:

- a) segment działalności handlowej,
- b) segment działalności produkcyjnej.

Dla tych segmentów prowadzona jest odrębna ewidencja przychodów ze sprzedaży i kosztów danego segmentu.

Przychody ze sprzedaży segmentu – rozumiane są jako wszystkie przychody bezpośrednio identyfikowalne z danym segmentem, których wypracowanie związane jest z aktywnością danego segmentu, tj. zarówno przychody ze sprzedaży (produktów, towarów, materiałów i usług), jak i dające się przypisać do segmentu pozostałe przychody operacyjne i finansowe.

Koszty związane z segmentem – obejmują koszty sprzedanych towarów, materiałów, produktów, koszty sprzedaży oraz dające się przypisać do segmentu koszty sprzedaży, pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe. Koszty ogólnego zarządu, nie dające się przypisać do segmentu pozostałe koszty operacyjne i finansowe a także obciążenia z tytułu podatku dochodowego nie są przypisywane bezpośrednio do segmentów.

3.3.3 Podstawowe zasady wyceny obowiązujące w grupie kapitałowej

Przychody i koszty działalności operacyjnej

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej ze sprzedaży towarów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty a także, w sprawozdaniu skonsolidowanym, po eliminacji sprzedaży wewnątrz Grupy.

Przychody ujmowane są w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, odnoszącą się do zdolności do bezpośredniego rozporządzania tym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści. Spełnienie zobowiązania do wykonania świadczenia, co do zasady następuje w momencie wydania towaru lub też w momencie dostawy do wskazanego przez odbiorcę miejsca zgodnie z warunkami dostawy Incoterms.

Jednostka rozpoznaje przychody zgodnie z wytycznymi MSSF 15 według pięcioelementowego modelu ujmowania przychodów, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie poniższe kryteria:

- a) strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- b) jednostka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- c) jednostka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- d) umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki); oraz
- e) jest prawdopodobne, że jednostka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, jednostka uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało jednostce, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ jednostka może zaoferować klientowi ulgę cenową

Kwota przychodu odzwierciedla zapłatę, której jednostka oczekuje w zamian za sprzedane towary i usługi. Określona w momencie dostawy cena sprzedaży uznawana jest za cenę transakcji w uwzględnieniu rabatów, korekt cenowych czy zwrotów oraz innych elementów (istotny element finansowania), które mogą wpływać na kwotę wynagrodzenia.

Przychody nie są ujmowane, gdy istnieje znaczna niepewność, co do możliwości uzyskania przyrzeczonej kwoty, zwrotów towarów/wyrobów czy też konieczności poniesienia kosztów.

W przychodach ze sprzedaży ujmowane są przychody powstające ze zwykłej działalności operacyjnej Spółki tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Koszty działalności operacyjnej

uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez właścicieli.

Koszty ujmuje się w rachunku zysków i strat na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów, przy czym za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych towarów, produktów i materiałów stanowi:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Pozostałe przychody operacyjne

pośrednio związane z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:

- operacje dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań
- rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, niezwiązanych z operacjami finansowymi i podstawą działalnością operacyjną, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Pozostałe koszty operacyjne

związane pośrednio z działalnością operacyjną, w tym w szczególności:

- utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną, przekazane darowizny,
- strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,
- koszty będące skutkiem zdarzeń losowych

Przychody finansowe

stanowiące przede wszystkim przychody związane z finansowaniem działalności Grupy kapitałowej, w tym:

- przychody z tytułu posiadanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych np. dywidendy, zysk z tytułu sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych,
- odsetki od należności, odsetki od udzielonych gwarancji i poręczeń, dodatnie różnice z wyceny aktywów finansowych

Odsetki od należności ujmowane są, jako należności z jednoczesnym utworzeniem odpisu aktualizującego, z pominięciem przychodów. W przychodach ujmowane są dopiero w momencie otrzymania zapłaty.

Koszty finansowe

związane z finansowaniem działalności grupy kapitałowej, w tym w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów w tym dyskonto zobowiązań,
- straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach pochodzących ze źródeł finansowania działalności grupy,
- zmiany wysokości rezerwy wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (tzw. Efekt odwracania dyskonta).

- stratę z tytułu sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych
- ujemne różnice z wyceny aktywów finansowych

Dotacje państwowe

pieniężne dotacje do aktywów prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Dotacji nie ujmuje się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, że jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz, aż dotacje będą otrzymane.

Pieniężne dotacje ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Nie zwiększają one bezpośrednio kapitału własnego.

Podatki, w tym podatek odroczony

na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe

jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego, od 2018 roku Z podziałem na dwa źródła przychodów: „zyski kapitałowe” i „inne źródła przychodów”. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony

jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Pozycja aktywów lub rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. W bilansie podatek odroczony wykazywany jest w podziale na aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwę na podatek odroczony bez dokonywania kompensat.

Rzeczowe aktywa trwałe

to środki trwałe:

- które są utrzymywane przez grupę kapitałową w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż grupa uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Środki trwałe

są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cenę nabycia (koszt wytworzenia) powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Opierając się na głównych założeniach MSSF uznano, że grunty w wieczystym użytkowaniu spełniają warunek zaliczenia do aktywów i można je sprzedać, w związku z tym są ujawnionym bilansowo aktywem. Grunty w użytkowaniu wieczystym nie podlegają amortyzacji, gdyż ich wartość rezydualna jest co najmniej równa ich wartości księgowej.

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe amortyzowane są metodą liniową.

Amortyzacja

rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana, lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszona o jego szacunkową wartość końcową.

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego oraz których cena nabycia/koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia/koszt wytworzenia całego składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Planowany okres ekonomicznej użyteczności wynosi:

– budynki	od 3 do 50 lat
– budowle	od 7,5 do 43 lat
– urządzenia techniczne i maszyny	od 1,5 do 30 lat
– środki transportu	od 1,5 do 15 lat
– pozostałe środki trwałe	od 1,5 do 25 lat

Pozycje rzeczowych aktywów trwałych, które zostały przeszacowane do wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2008 r., czyli na dzień zastosowania przez Grupę po raz pierwszy MSSF, zostały wycenione w oparciu o koszt założony, którym jest ustalona na dzień przejścia na MSSF wartość godziwa.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane począwszy od kolejnego roku obrotowego.

Leasing

Umowa leasingu w ramach, której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści z tytułu posiadania aktywów zostały przeniesione na leasingobiorcę, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i korzyści z tytułu posiadania pozostaje udziałem leasingodawcy stanowi leasing operacyjny.

Wartości niematerialne

aktywowane są wg ceny ich nabycia. Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za nieograniczony bądź ograniczony.

Dodatnia wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz corocznie poddawana weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty jej wartości.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, przez okres przewidywanego użytkowania, który dla oprogramowania komputerowego wynosi 2 do 10 lat.

Wartość firmy z konsolidacji

Wartość firmy z konsolidacji wynika z wystąpienia na dzień nabycia nadwyżki kosztu nabycia jednostki nad wartością godziwą identyfikowalnych składników aktywów i pasywów jednostki zależnej.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i raz do roku podlega analizie pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości wpływa na wynik bieżącego okresu i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach.

Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Przy sprzedaży jednostki zależnej wartość firmy uwzględniana jest przy wyliczaniu zysku bądź straty na sprzedaży.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Co najmniej raz w roku na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy w grupie kapitałowej dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego oraz wartości firmy powstałej w wyniku połączenia jednostek w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Wartość odzyskiwalna ustalona jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości. W sytuacji odwrócenia utraty wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości tego składnika aktywów, jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu, w którym ustały przesłanki powodujące utratę wartości.

Inwestycje inne niż nieruchomości

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych to akcje i udziały w podmiotach, na które Spółka wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnym przedsięwzięciem.

Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki. Zakłada się, że Spółka wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio 20% głosów w jednostce, w której dokonała inwestycji, chyba że można w sposób oczywisty wykazać, że tak nie jest. Przy dokonywaniu oceny czy Spółka wywiera znaczący wpływ uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w cenie nabycia. Cenę nabycia stanowi wartość godziwa na dzień wymiany aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Spółkę w zamian za udziały lub akcje w nabywanej jednostce zależnej powiększona o wszystkie koszty, które można bezpośrednio przypisać nabyciu udziałów lub akcji.

Na każdy dzień bilansowy jednostka dokonuje weryfikacji tych inwestycji pod kątem wystąpienia przesłanek i ryzyk utraty wartości zgodnie z MSR 36. Jeżeli jednostka stwierdzi przesłanki utraty wartości, podejmuje procedury ustalenia wysokości odpisu aktualizującego wartość aktywów.

Odpisy aktualizujące wartość inwestycji w spółkach zależnych ujmowane są w kosztach finansowych. W momencie ustania przesłanek wskazujących na utratę wartości posiadanych inwestycji w spółkach podporządkowanych uprzednio utworzony odpis jest w całości lub w części rozwiązywany w przychody w finansowe.

Powstałe na skutek inwestycji aktywa finansowe klasyfikuje się zgodnie ze standardem MSSF 9 w oparciu o model biznesowy i charakterystykę umownych przepływów pieniężnych i wycenia w terminie późniejszym wg zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. Klasyfikują się na krótko i długoterminowe w zależności od ich zdolności zbycia oraz celu zakupu.

Inwestycje czynione głównie w celu generowania zysku z krótkoterminowych wahań ceny klasyfikowane są, jako i wyceniane w późniejszym terminie w wartości godziwej np. udziały, akcje w innych jednostkach niż podporządkowane oraz instrumenty pochodne będące aktywami.

Inwestycje o określonym terminie zapadalności, co, do których posiada się zamiary utrzymania ich do terminu zapadalności np. dłużne papiery wartościowe z określonym terminem wymagalności są klasyfikowane, jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie” i klasyfikowane, jako aktywa długoterminowe za wyjątkiem terminów zapadalności w ciągu 12 miesięcy od daty bilansu, które są klasyfikowane, jako aktywa krótkoterminowe.

Klasyfikacja, wycena i utrata wartości inwestycji w instrumenty kapitałowe ujmowana jest zgodnie z MSSF 9 w oparciu o zasady opisane w punkcie „Instrumenty finansowe”

Dywidendy z instrumentu kapitałowego dostępnego do sprzedaży są uznawane w zysku lub stracie po ustaleniu prawa jednostki do otrzymania zapłaty.

Instrumenty finansowe

Spółka klasyfikuje **składnik aktywów finansowych**, jako wyceniany po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bądź w wartości godziwej przez wynik finansowy na podstawie:

- modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyki wynikających z umów przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Klasyfikacja aktywów finansowych jest dokonywana w momencie początkowego ujęcia i może być zmieniona wówczas, gdy, zmieni się biznesowy model zarządzania aktywami finansowymi.

Zobowiązania finansowe spółka klasyfikuje, jako:

- zobowiązania finansowe wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

Podstawę dokonania klasyfikacji stanowi cel nabycia aktywów finansowych oraz ich charakter. Spółka określa klasyfikacje swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy.

Jednostka może w momencie początkowego ujęcia wyznaczyć w sposób nieodwołalny zobowiązanie finansowe, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji, w przypadkach określonych w MSSF 9.

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą głównie instrumenty pochodne zabezpieczające przed ryzykiem walutowym o ujemnej wartości godziwej. Wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej. Wyceny tych instrumentów pochodnych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Zyski lub straty z tytułu wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są, jako przychody lub koszty finansowe, z wyjątkiem ewentualnej zmiany wartości godziwej przypisanej do ryzyka kredytowego (związanego z niewypłacalnością emitenta), która jest prezentowana w pozostałych całkowitych dochodach.

Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu kredytów, faktoringu, leasingu, z tytułu dostaw i usług oraz wynagrodzeń. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, z tym, że zobowiązania krótkoterminowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Wycena instrumentów finansowych

W momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe:

- w wartości godziwej – w przypadku instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, w przypadku aktywów i zobowiązań, niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.
- w cenie transakcyjnej – należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania (zgodnie z MSSF15)

Wartość godziwa w ujęciu początkowym może być różna od kwoty uiszczonej/otrzymanej zapłaty. Jeżeli jednostka ustali, że wartość godziwa w momencie początkowego ujęcia różni się od ceny transakcyjnej to ujmuje ten instrument na ten dzień:

- zgodnie z wyceną, z tym, że w przypadku, jeżeli wartość godziwa znajduje potwierdzenie w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik lub opiera się na technice wyceny, w której wykorzystuje się tylko dane z rynków obserwowalnych jednostka

ujmuje różnicę, jako zysk lub stratę. W pozostałych przypadkach zgodnie z wyceną, skorygowaną o tę różnicę w celu jej odroczonego ujęcia, jako zysku lub straty po początkowym ujęciu tylko do wysokości wynikającej ze zmiany czynnika, którą uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie.

Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych i zobowiązania finansowe zgodnie z ich klasyfikacją.

Jako **aktywa finansowe wyceniane w terminie późniejszym w zamortyzowanym koszcie** są zazwyczaj wykazywane należności z tytułu dostaw i usług oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz udzielone pożyczki czy nabyte dłużne papiery wartościowe z określonym terminem wymagalności. Na każdy dzień bilansowy jednostka dokonuje weryfikacji tych aktywów pod kątem utraty wartości zgodnie z MSSF 9. W przypadku stwierdzenia wystąpienia przesłanek do utraty wartości, podejmuje procedury ustalenia wysokości odpisu aktualizującego wartość aktywów, ujmowanego w wyniku finansowym w ciężar kosztów finansowych.

Do aktywów finansowych wycenianych w terminie późniejszym w wartości godziwej należą głównie udziały i akcje w innych jednostkach niż podporządkowane oraz instrumenty pochodne będące aktywami. Udziały i akcje wyceniane są na podstawie notowań giełdowych, a w przypadku ich braku odpowiednich technik wyceny. Wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem walutowym dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wartość godziwą pozostałych instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Zysk lub straty na składniku aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są, jako przychody lub koszty finansowe.

Utrata wartości

Utrata wartości składników aktywów finansowych oparta jest na 3 stopniowym modelu oczekiwanych stratach kredytowych.

Jednostka wycenia oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentów finansowych w sposób uwzględniający:

- nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się oceniając szereg możliwych wyników
- wartość pieniądza w czasie; oraz
- racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przyszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Na każdy dzień sprawozdawczy zgodnie z ogólnym podejściem jednostka dokonuje oceny wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym instrumentem finansowym od dnia jego początkowego ujęcia. W przypadku jego znaczącego wzrostu jednostka wycenia odpis w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku braku znaczącego wzrostu ryzyka jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym z tytułu tego instrumentu finansowego.

Ustalanie strat z tytułu utraty wartości ze względu na ryzyko kredytowe dotyczy aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Utrata wartości ze względu na ryzyko kredytowe, a także odwrócenie strat, zawsze ujmowane są w wyniku finansowym, nawet, jeśli dany składnik aktywów finansowych jest, co do zasady wyceniany przez pozostałe całkowite dochody.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, aktywów z tytułu umów oraz ewentualnych należności leasingowych jednostka stosuje podejście uproszczone wyceny oczekiwanych strat kredytowych w oparciu o wprowadzony model utraty wartości uwzględniający oczekiwane straty kredytowe na należności handlowe. Szacowanie przyszłej oczekiwanej straty kredytowej oparte jest na dotychczasowych zasadach tworzenia odpisów aktualizujących należności uzupełnione o wartość rezerw kalkulowanych w oparciu o ustalony wskaźnik RNN – Ryzyka Niewypłacalności Należności. Wyliczenie tego wskaźnika polega na odniesieniu wartości utworzonych w roku bieżącym odpisów aktualizujących do należności netto powstałych w roku poprzednim, do których na tamten moment nie utworzono odpisu. Ustalenie, jaka część bieżących odpisów aktualizujących dotyczy należności netto na poprzedni dzień bilansowy. Wskaźnik RNN liczony jest w ten sposób za 3 lata poprzedzające dzień bilansowy, na który jest wyliczany i jako wartość średnia tych lat przyjmowany na przyszły rok. Iloczyn tak ustalonego wskaźnika RNN i należności netto na dzień bilansowy stanowi oszacowaną wartość oczekiwanych strat kredytowych i stanowi uzupełnienie modelu utraty wartości w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług.

Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, pozostając pod podejściem ogólnym wynikającym z przyjętej wyceny instrumentów finansowych. Zawierane przez spółkę kontrakty na instrumenty pochodne stanowią zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych, głównym ich celem jest zabezpieczenie ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej. Instrumenty te stanowią zabezpieczenie w sensie ekonomicznym.

W związku z prowadzoną działalnością, Spółka narażona jest na ryzyko finansowe związane ze zmianami cen towarów, kursów walutowych oraz stóp procentowych. W celu zabezpieczenia kursu zakupu lub sprzedaży walut na potrzeby zobowiązań, a także należności handlowych wyrażonych w walutach obcych spółka zawiera walutowe kontrakty terminowe. Celem takich transakcji jest zabezpieczenie ceny zakupu nabywanego towaru lub ceny sprzedaży towarów kupowanych lub sprzedawanych w walutach innych niż krajowa. Spółka zawiera tego typu transakcje zabezpieczając do 100% istniejących zobowiązań, które wynikają bądź z już wystawionych faktur, bądź ze złożonych zamówień, których realizacja ma charakter krótkoterminowy. Jednostka w tym celu wykorzystuje głównie instrumenty zabezpieczające typu forward. Nie zawiera się transakcji o charakterze spekulacyjnym.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez banki, w których zawarto takie transakcje oraz wykazywane w sprawozdaniu finansowym, jako aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe.

Zapasy

do zapasów w grupie zalicza się: towary, materiały, wyroby gotowe,

Przychód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- towary i materiały – według cen nabycia,
- wyroby gotowe - na poziomie rzeczywistych kosztów wytworzenia,

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- towary i materiały – według cen przeciętnych ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego składnika,
- wyroby gotowe i półfabrykaty – wycena wg cen ewidencyjnych korygowanych odchyleniami do poziomu rzeczywistego kosztu wytworzenia,

Zapasy wycenia się według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych jak dla rozchodu,
- wyroby gotowe – na podstawie narastających rzeczywistych kosztów wytworzenia.

Na koniec okresu sprawozdawczego zapasy wyceniane są według przyjętych powyżej zasad, jednakże na poziomie nie wyższym od wartości ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Wartość netto możliwa do uzyskania materiałów i towarów wykazywane są w cenie nabycia nie wyższej od ich wartości netto możliwej do odzyskania. Produkcja w toku, półfabrykaty oraz wyroby gotowe wyceniane są w koszcie wytworzenia nie wyższym od cen sprzedaży.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

obejmują głównie gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, wykazywane wg wartości nominalnej.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej lub cenie nabycia w zależności, która z nich jest niższa.

Działalność zaniechana jest rozpoznawana i ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wtedy, gdy zostanie podjęta decyzja o zbyciu odrębnej, ważnej dziedziny działalności grupy kapitałowej i której aktywa, zobowiązania i wyniki finansowe mogą zostać wyraźnie wydzielone operacyjnie lub dla celów sprawozdawczości finansowej. Zysk lub strata netto działalności zaniechanej oraz zysk lub strata z jej zbycia są wykazywane odrębnie w rachunku zysków i strat. Przepływy środków pieniężnych netto, które można przypisać do działalności zaniechanej są prezentowane odrębnie w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych.

Kapitał własny

kapitał własny Grupy Kapitałowej stanowią:

- kapitał akcyjny jednostki dominującej
- akcje własne
- pozostałe kapitały, na które składają się kapitały rezerwowe, zapasowe i z aktualizacji wyceny

- zyski zatrzymane, na które składają się:
 - niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski// straty z lat ubiegłych),
 - wynik finansowy bieżącego okresu obrotowego.

Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez grupę ujmowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

Akcje własne jednostki dominującej wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kapitałach jako wielkość ujemna, a wyceniane są według cen nabycia, za którą uważa się - cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z ich zakupem.

Rezerwy

tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie kapitałowej ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Rezerwy wycenia się w wysokości stanowiącej -najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień finansowy.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Zgodnie z wymogami MSR1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” rezerwy w bilansie prezentowane są odpowiednio jako krótko- i długoterminowe.

Rezerwy tworzy się w szczególności w odniesieniu do następujących tytułów:

- odroczony podatek dochodowy, tworzony w związku z wystąpieniem dodatnich różnic przejściowych między wartością księgową aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową,
- przyszłe świadczenia pracownicze – odprawy emerytalno-rentowe oraz niewykorzystane urlopy,
- przewidywane skutki toczących się postępowań sądowych,
- inne przyszłe zobowiązania wynikające ze spraw w toku.

Spółka dominująca tworzy rezerwy krótko- i długoterminowe na świadczenia emerytalno-rentowe w oparciu o wyliczenia aktuarialne oraz rezerwę na niewykorzystane urlopy.

Świadczenia pracownicze

W grupie kapitałowej wypłacane są świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych.

Zobowiązanie bilansowe z tytułu tych świadczeń równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wpływów pieniężnych przy zastosowaniu stop procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze stopa dyskontowa powinna być oparta o rentowność wysoce płynnych obligacji komercyjnych o niskim stopniu ryzyka.

W przypadku braku rozwiniętego rynku takich obligacji, a z taką sytuacją mamy do czynienia w Polsce, należy zastosować występujące na koniec okresu sprawozdawczego rynkowe stopy zwrotu z obligacji skarbowych.

Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach, koszty odsetek w ciężar kosztów finansowych, a koszty zatrudnienia w ciężar kosztów podstawowej działalności operacyjnej.

Kredyty i pożyczki

ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) Przy ustalaniu amortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne), a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej. Dotyczy to długoterminowych kredytów i pożyczek, z uwzględnieniem przypadków kiedy wycena taka da takie same wyniki lub nieistotnie

różne od tych, jakie uzyskalibyśmy stosując wycenę w kwocie wymagającej zapłaty, wówczas wyceny dokonuje się w kwocie wymagającej zapłaty. Krótkoterminowe wyceniane są na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, chyba że Spółki grupy kapitałowej posiadają bezwarunkowe prawo do odroczenia spłat zobowiązań, o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek grupy, którego wypełnienie według oczekiwań, spowoduje wypływ z grupy środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań w grupie kapitałowej zalicza się:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- pozostałe zobowiązania.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej.

Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się.

Zobowiązania wobec Banku z tytułu factoringu prezentowane są w bilansie jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek i wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Odsetki i prowizje naliczane i pobierane są w momencie przekazania faktury do factoringu i obciążają bieżący wynik grupy.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

3.3.4 Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji grupy kapitałowej jest w złoty polski (PLN).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawiono w tysiącach złotych („tys. PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, denominowane są w PLN.

Dane liczbowe zaokrąglą się według ogólnych zasad: liczby mniejsze niż 500 zł pomija się, a opiewające na 500 zł i więcej - podwyższa się do pełnych tysięcy złotych" pod warunkiem, że prezentacja "w tysiącach zł" nie zniekształca obrazu jednostki zawartego w sprawozdaniu finansowym

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

3.3.5 Testy na utratę wartości niematerialnych i prawnych

Co najmniej raz w roku, dla każdej wartości niematerialnej i prawnej o nieokreślonym okresie użytkowania, Spółka dokonuje testu na utratę wartości, a także wówczas, gdy występowałyby oznaki, że dana wartość niematerialna i prawna mogła utracić wartość.

3.4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa grupy.

Klasyfikacja umów leasingowych - Grupa kapitałowa Konsorcjum Stali S.A. dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

- **Utrata wartości aktywów** – w grupie kapitałowej zgodnie z MSR 36 utrata wartości składnika aktywów następuje wyłącznie wówczas, gdy wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa od jego wartości odzyskiwalnej. Na podstawie tego standardu w grupie dokonuje się corocznej oceny okresów użyteczności środków trwałych oraz corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia jednostek w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości.
- **Stawki amortyzacyjne** - wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. W grupie kapitałowej corocznie dokonuje się weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.
- **Świadczenia pracownicze** - Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Zakres szacunków dotyczy m.in. przyjętej stopy dyskontowej, wzrostu płac, rotacji pracowników oraz okresu zatrudnienia.
- **Pozostałe rezerwy** – szacowane są w zależności od poziomu i prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania przy określonych założeniach
- **Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego** - w grupie kapitałowej rozpoznaje się składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.
- **Odpisy aktualizujące wartość należności** - odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Uzupełnieniem szacowanej wartości odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług jest zastosowanie uproszczonego modelu oczekiwanych strat kredytowych szacowanych na podstawie danych historycznych za pomocą wskaźnika RNN - Ryzyko Niewypłacalności Należności
- **Odpisu z tytułu utraty wartości zapasów** - dokonuje się jeśli w wyniku porównania wartości historycznych z wartościami aktualnymi na dzień bilansowy (wartości netto możliwe do uzyskania) jednostka stwierdza, że posiadane zapasy utraciły swoją wartość. Dokonując szacunków wartości netto możliwej do uzyskania Zarząd Spółki dominującej opiera się na najbardziej wiarygodnych dowodach, dostępnych w czasie ich sporządzania, co do przewidywanej kwoty, możliwej do zrealizowania z tytułu sprzedaży zapasów.
- **Odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych** - dokonuje się, gdy w ocenie Zarządu grupy kapitałowej istnieje ryzyko, iż nie przyniosą one w przyszłości korzyści ekonomicznych. Utrata wartości składników aktywów finansowych oparta jest na 3 stopniowym modelu oczekiwanych stratach kredytowych.
- **Wartość godziwą instrumentów finansowych**, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny, przy wyborze których Zarząd jednostki dominującej kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalania wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie *Instrumenty Finansowe*

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- rzeczowe aktywa trwałe (nota 12),
- wartości niematerialnych (nota 13),
- zapasów (nota 21),
- należności handlowych (nota 22),
- aktywa finansowe (nota 18,19).

3.5. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Nie nastąpiły zmiany w zasadach (polityce) rachunkowości w stosunku do zastosowanej do sporządzenia sprawozdania finansowego zakończonego 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem standardów obowiązujących od 1 stycznia 2018, niemających znaczącego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości.

4. DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSSF 15 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, odnoszącą się do zdolności do bezpośredniego rozporządzania tym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

1. Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem grupy kapitałowej prezentują się następująco:

wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	1 177 275	939 371
Sprzedaż produktów i usług	652 074	592 294
SUMA przychodów ze sprzedaży	1 829 349	1 531 665
Pozostałe przychody operacyjne	3 499	2 128
Przychody finansowe	2 736	3 739
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	1 835 584	1 537 532

2. Przychody ze sprzedaży wg struktury asortymentowej

Nazwa kategorii	Sprzedaż [tys. zł]		Struktura [%]		Dynamika	
	2018 r.	2017 r.	2018 r.	2017 r.	[tys. zł]	[%]
Blachy	205 241	183 389	11,22%	11,97%	21 852	11,92%
Stal kształtowa (I/C/L)	122 730	92 690	6,71%	6,05%	30 040	32,41%
Pręty gładkie, kwadratowe i płaskie	109 608	92 066	5,99%	6,01%	17 542	19,05%
Pręty żebrowane	492 107	355 486	26,90%	23,21%	136 621	38,43%
Profile z/g	176 758	164 845	9,66%	10,76%	11 913	7,23%
Walcówki gładkie	2 374	1 946	0,13%	0,13%	428	21,98%
Siatki	52 385	33 569	2,86%	2,19%	18 816	56,05%
Rury	10 585	8 998	0,58%	0,59%	1 587	17,63%
Pozostałe przychody/asortyment	5 488	6 382	0,30%	0,42%	-894	-14,00%
RAZEM SPRZEDAŻ TOWARÓW:	1 177 275	939 371	64,35%	61,33%	237 904	25,33%
Sprzedaż produktów	649 900	588 995	35,53%	38,45%	60 905	10,34%
Sprzedaż usług	2 174	3 299	0,12%	0,22%	-1 125	-34,10%
RAZEM SPRZEDAŻ PRODUKTÓW I USŁUG:	652 074	592 294	35,65%	38,67%	59 780	10,09%
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY:	1 829 349	1 531 665	100,00%	100,00%	297 684	19,44%

3. Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna:

Miejsce	01.01 - 31.12.2018		01.01 - 31.12.2017	
	w tys. zł.	w %	w tys. zł.	w %
Kraj	1 819 300	99,45%	1 523 142	99,44%
Eksport, w tym:	10 049	0,55%	8 523	0,56%
Unia Europejska	7 500	0,41%	3 986	0,26%
Rosja, Białoruś, Ukraina	2 549	0,14%	4 537	0,30%
Pozostałe	0	0	0	0
Razem	1 829 349	100,00%	1 531 665	100,00%

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

Wyszczególnienie	Segment działalności handlowej		Segment działalności produkcyjnej		Ogółem	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Przychody segmentu	1 407 527	1 154 700	424 479	378 290	1 832 006	1 532 991
w tym:						
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	242 536	223 291	409 337	368 804	651 873	592 095
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	1 162 894	930 233	14 379	9 135	1 177 273	939 368
Przychody finansowe	713	282	66	61	779	344
Pozostałe przychody operacyjne	1 384	894	697	290	2 081	1 184
Koszty segmentu	1 357 550	1 094 301	404 265	366 425	1 761 815	1 460 726
w tym:						
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	221 636	198 241	380 495	349 052	602 131	547 293
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 072 531	836 083	15 237	10 397	1 087 768	846 480
Koszty sprzedaży	57 933	55 153	5 238	5 568	63 171	60 721
koszty finansowe	4 283	3 916	2 211	1 075	6 494	4 991
Pozostałe koszty operacyjne	1 167	908	1 084	333	2 251	1 241
Wynik segmentu	49 977	60 399	20 214	11 865	70 191	72 265
Pozostałe przychody Grupy					3 578	4 541
w tym:						
Przychody ze sprzedaży usług					201	199
Przychody ze sprzedaży materiałów					2	3
Przychody finansowe					1 957	3 395
Pozostałe przychody operacyjne					1 418	944
Pozostałe koszty Grupy					20 635	25 495
w tym:						

Wyszczególnienie	Segment działalności handlowej		Segment działalności produkcyjnej		Ogółem	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Koszty ogólnego zarządu					19 116	22 566
Wartość sprzedanych materiałów					0	0
koszty finansowe					1 185	2 711
Pozostałe koszty operacyjne					334	218
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych					649	646
Zysk brutto					53 783	51 957
podatek dochodowy					10 782	10 403
Działalność zaniechana					0	0
Zysk netto					43 001	41 554

Uszczegółowienie wybranych pozycji przychodowych i kosztowych

wyszczególnienie	Segment działalności handlowej		Segment działalności produkcyjnej		Pozostałe		Ogółem	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
przychody z tytułu odsetek	697	282	66	61	162	14	925	357
koszty z tytułu odsetek	4 259	3 851	2 211	1 042	23	504	6 493	5 397
amortyzacja	3 273	2 903	4 815	4 273	769	711	8 857	7 887
koszty usług obcych	19 321	16 973	13 554	13 834	3 738	3 107	36 613	33 914
koszty świadczeń pracowniczych	29 472	29 520	23 201	20 889	13 368	16 361	66 041	66 770

W uszczegółowionych pozycjach zrezygnowano z prezentacji zużycia towarów i materiałów, z podziałem na segmenty, z uwagi na fakt, że na nie wpływają one w całości na wynik finansowy. Podlegają korekcie o zmianę stanu zapasów.

(kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

za okres od stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Aktywa	Segment działalności handlowej		Segment działalności produkcyjnej		Pozostałe aktywa		Ogółem aktywa	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Aktywa trwale razem	84 524	86 245	94 869	89 447	132 076	119 680	311 469	295 372
Rzeczowe aktywa trwale	84 062	85 773	93 539	83 893	21 180	9 499	198 781	179 165
Wartości niematerialne, w tym:	180	191	1 330	1 406	96 354	96 357	97 864	97 954
- Wartość firmy	0	0	0	0	96 283	96 283	96 283	96 283
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych konsolidowanych metodą praw własności	0	0	0	0	4 045	3 396	4 045	3 396
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	0	1 356	2 957	1 356	2 957
Inne długoterminowe aktywa finansowe	0	0	0	0	5 321	6 877	5 321	6 877
Należności długoterminowe	282	281	0	0	0	0	282	281
Nieruchomości inwestycyjne	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	0	0	0	752	3 820	3 990	3 820	4 742
Aktywa obrotowe razem	295 174	286 445	186 061	178 584	9 265	7 116	490 500	472 145
Zapasy	151 357	130 656	112 466	87 552	0	0	263 823	218 208
Należności handlowe, w tym:	143 643	144 700	63 173	71 083	0	0	206 816	215 783
- od jednostek powiązanych	1 553	2 390	0	0	0	0	1 553	2 390
- od pozostałych jednostek	142 090	142 310	63 173	71 083	0	0	205 263	213 393
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności krótkoterminowe inne	24	10 762	10 163	19 883	3 583	2 275	13 770	32 920
Pożyczki krótkoterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	0	764	1 134	764	1 134
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	150	327	259	66	1 973	1 069	2 382	1 462
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0	0	0	0	2 945	2 638	2 945	2 638
Aktywa trwale zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0	0	0	0	0	0
AKTYWA RAZEM	379 698	372 690	280 930	268 031	141 341	126 796	801 969	767 517

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Amortyzacja	8 857	7 887
Zużycie materiałów i energii	571 575	516 876
- różnice inwentaryzacyjne	-5 188	-4 896
- aktualizacja wartości zapasów	1	5
- różnice kursowe	113	84
Usługi obce	36 612	33 914
Podatki i opłaty	3 175	3 046
Wynagrodzenia	54 933	56 217
- rezerwa na odprawę emerytalną	63	9
- rozwiązane odpisy	0	0
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	11 108	10 553
Pozostałe koszty rodzajowe	2 310	2 413
- rozwiązane odpisy aktualizacyjne	-142	-419
- utworzone odpisy aktualizacyjne	664	324
- aktualizacja należności – pozostałe	-522	-58
- różnice kursowe	0	0
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	688 570	630 906
Zmiana stanu produktów	-6 278	-2 323
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	2 126	1 998
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-63 171	-60 722
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-19 116	-22 566
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	602 131	547 293
Koszty amortyzacji i odpisów aktualizacyjnych ujęte w rachunku zysków i strat:		
Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	4 815	4 272
Amortyzacja środków trwałych	4 730	4 190
Amortyzacja wartości niematerialnych	85	82
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	3 273	2 904
Amortyzacja środków trwałych	3 230	2 866
Amortyzacja wartości niematerialnych	43	38
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	769	711
Amortyzacja środków trwałych	593	696
Amortyzacja wartości niematerialnych	176	15
RAZEM:	4 815	7 887

Koszty świadczeń pracowniczych:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Wynagrodzenia	54 933	56 217
w tym: koszty świadczeń emerytalnych	63	9
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	11 108	10 553
Suma kosztów świadczeń pracowniczych, w tym:	66 041	66 770
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	23 202	27 458
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	29 471	24 466
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	13 368	14 846

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE**Pozostałe przychody operacyjne:**

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Zysk ze zbycia majątku trwałego	99	431
Zysk ze zbycia nieruchomości inwestycyjnych	0	239
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	3 025	1 031
Dotacje rządowe	0	5
Rozwiązanie rezerw	0	0
Nadwyżki składników majątku obrotowego	163	133
Korekty podatków i ZUS za lata ubiegłe	0	242
Otrzymane opłaty sądowe związane z windykacją	108	14
Pozostałe	104	33
Razem	3 499	2 128

Pozostałe koszty operacyjne:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Strata ze zbycia majątku trwałego	0	0
Strata ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Darowizny	18	10
Niezawinione niedobory składników majątku obrotowego	199	23
Podatek od nieruchomości za lata ubiegłe i koszty z tym związane	0	84
Należności pokryte odszkodowaniem	1 287	713
Szkody w składnikach majątkowych	300	207
Opłaty sądowe, komornicze, koszty egzekucji	139	102
Zapłacone kary i odszkodowania	172	21
Odpisy aktualizujące na wpłaconą kaucję	81	0
Rezerwa na koszty - Polcynk	73	78
Pozostałe	316	221
Razem	2 585	1 459

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość:

W okresie 01 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r. były tworzone odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych z tytułu kaucji prezentowane w pozostałych kosztach lub przychodach operacyjnych w wysokości 81 tys. zł.

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE**Przychody finansowe**

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	925	358
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	0	0
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	1 550	2 800
Sprzedaż wierzytelności odsetkowych	139	82
Zysk netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0
Wynik zamknięcia transakcji zabezpieczającej ryzyko kursowe bez fizycznej wymiany waluty	0	366
Dywidendy otrzymane	91	129
Skorygowanie ceny nabycia kredytów długoterminowych	31	0
Wycena bilansowa instrumentów pochodnych	0	4
Razem	2 736	3 739

Koszty finansowe

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek	6 493	5 397
Strata netto ze zbycia aktywów finansowych (akcje, udziały)	151	239
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	940	1 920
Wycena bilansowa instrumentów pochodnych	0	0
Koszty sprzedanych wierzytelności odsetkowych	24	59
Pozostałe	71	87
Razem	7 679	7 702

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego za 2018 i 2017 rok, przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy wykazany w RZiS

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy	9 980	10 979
Dotyczący roku obrotowego	9 945	10 979
Podatek od otrzymanej dywidendy	17	0
Korekty dotyczące lat ubiegłych	18	0
Odroczony podatek dochodowy	802	-576
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	802	-576
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	10 782	10 403

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Podatek dochodowy wykazany w kapitale własnym

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Odroczony podatek dochodowy	30	12
Zyski i straty aktuarialne	30	12
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	30	12

Bieżący podatek dochodowy:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Zysk przed opodatkowaniem	53 783	51 957
Udział w zyskach skonsolidowanych metodą praw własności	649	646
Strata w podmiotach zależnych	0	-1 283
Przychody zwiększające podstawę do opodatkowania	3 386	5 340
Przychody wyłączone z opodatkowania	5 076	5 274
Koszty zmniejszające podstawę opodatkowania	19 753	17 108
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	20 904	22 234
Dochód do opodatkowania	52 595	57 786
Odliczenia od dochodu – darowizna, strata	254	0
Podstawa opodatkowania	52 341	57 786
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	9 945	10 979
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego) w zysku przed opodatkowaniem)	0,19	0,19

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym. Podatek dotyczący zagranicznych jurysdykcji podatkowych nie występuje.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	01.01.2018	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2018
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	451	260	21	690
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	0	0	0	0
Rezerwa na premie regulaminowe	3 272	4 785	4 920	3 137
Rezerwa na przyszłe zobowiązania	175	0	0	175
Korekty przychodów publikowanego okresu wg korekt wystawionych w roku następnym	100	23	4	19
Odsetki od kredytów zapłacone w roku następnym	106	41	100	41
Naliczony a nie zapłacony ZFŚS	0	245	244	1
Ujemne różnice kursowe	193	813	873	133
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	1 978	0	245	1 733
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w	1 536	14 176	14 181	1 531

Wyszczególnienie	01.01.2018	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2018
następnych okresach				
Przeceny niesprzedanych towarów	5	49	38	16
sprzedaż udziałów jednostki stowarzyszonej, korekta kosztów	2 232	0	2 232	0
Odpisy aktualizujące zapasy-marża ma zmianie stanu niesprzedanych zapasów z konsolidacji	-253	80	-253	80
Odpisy aktualizujące należności	10 300	372	2 590	8 082
Oczekiwane straty kredytowe	0	126	81	45
Ujemna wynik przeszacowania instrumentów do wartości godziwej	4 863	941	1 434	4 370
Ujemna wycena kontraktów forward	0	0	0	0
Suma ujemnych różnic przejściowych	24 958	21 985	26 837	20 106
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	4 742	4 177	5 099	3 820

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	01.01.2018	Zwiększenia	Zmniejszenia	31.12.2018
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	35 407	1 734	208	36 933
Przeszacowanie majątku trwałego na dzień objęcia kontroli nad jednostką zależną	6 374	0	0	6 374
Dodatnie różnice kursowe	583	323	862	44
Korekta kosztów z tytułu rabatów, reklamacji wg korekt otrzymanych w roku następnym	9 009	10 967	10 073	9 903
Korekty do wartości godziwej z tytułu przejścia na MSR	27 401	0	38	27 363
Odsetki od pożyczki należne	347	0	0	347
Należne odszkodowania, kary umowne	6 333	700	405	6 628
Przeszacowanie instrumentów finansowych do wartości godziwej	9 514	1 523	2 771	8 266
Ujemna wycena SCN	0	50	19	31
Suma dodatnich różnic przejściowych	94 968	15 297	14 376	95 889
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	18 044	2 906	2 731	18 219

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 820	4 742
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	18 219	18 044
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	0	0
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	-14 399	-13 302

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Nie występuje

Nota 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Wyliczenie zysku na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

Założenia:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Zysk netto z działalności kontynuowanej	43 001	41 554
Strata na działalności zaniechanej	0	0
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	43 001	41 554
Efekt rozwodnienia:	0	0
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	0	0
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje	0	0
- instrument rozwadniający zysk	0	0
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	43 001	41 554

Liczba wyemitowanych akcji:

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	5 897 419	5 897 419
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	0	0
- opcje na akcje	0	0
- obligacje zamienne na akcje	0	0
- instrument rozwadniający zysk	0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	5 897 419	5 897 419

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 9. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Do dnia publikacji raportu Emitent i podmioty z jego Grupy Kapitałowej nie wypłacały i nie deklarowały wypłaty dywidendy za 2018 rok

W raporcie bieżącym 43/2018 Emitent informuje, że w dniu 2 listopada 2018 r. podjął uchwałę dotyczącą przyjęcia polityki w sprawie podziału zysku Emitenta za 2018 i 2019 r., która została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Emitenta w dniu 2 listopada 2018 r.

Zarząd Spółki postanowił, iż zamierza wnioskować do Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki o przeznaczenie całości wypracowanych zysków Spółki za lata obrotowe 2018 i 2019, tj. kończące się odpowiednio 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r., w całości na kapitał zapasowy Spółki. Tym samym Zarząd Spółki postanowił, iż nie zamierza wnioskować do Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki o wypłatę dywidendy za lata obrotowe 2018 i 2019, tj. kończące się odpowiednio 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r.

W ocenie Zarządu Spółki, pozostawienie w Spółce całości zysku Spółki wypracowanego za lata obrotowe 2018 i 2019, pozwoli na przeznaczenie tych środków m.in. pod nowe inwestycje, a tym samym pozwoli na utrzymanie pozycji jednego z liderów w branży.

W raporcie bieżącym nr 13/2018 z dnia 11 maja 2018 r. Zarząd Emitenta postanowił rekomendować przeznaczenie części zysku netto na wypłatę dywidendy Akcjonariuszom w wysokości 2,00zł na jedną akcję tj. kwoty w łącznej wysokości 10 913 722 zł oraz przeznaczenia pozostałej części zysku tj. kwoty 31 490 752,01 zł na kapitał zapasowy. Dywidendą objętych będzie 5456 861 akcji, tj. liczba akcji ogółem pomniejszona o akcje własne będące w posiadaniu Emitenta. Rekomendując taki podział zysku, Zarząd bierze pod uwagę aktualną i przyszłą, przewidywaną sytuację finansową Emitenta.

W dniu 14 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta podjęło uchwałę w przedmiocie podziału zysku netto za rok obrotowy 2017, przeznaczając na wypłatę dywidendy kwotę w wysokości 10 913 722,00 zł (słownie: dziesięć milionów dziewięćset trzynaście tysięcy siedemset dwadzieścia dwa złote), co daje 2,00zł (słownie: dwa złote) na jedną akcję z wyłączeniem akcji własnych posiadanych przez Spółkę. Równocześnie Emitent informuje, że:

- 1)liczba akcji objętych dywidendą wynosi 5 456 861 akcji (słownie: pięć milionów czterysta pięćdziesiąt sześć tysięcy osiemset sześćdziesiąt jeden),
- 2)dzień dywidendy został ustalony na 22 czerwca 2018 r.,
- 3)termin wypłaty dywidendy został ustalony na 2 lipca 2018r

Nota 10. UJAWNIECIE ELEMENTÓW POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych:	-161	-60
Suma dochodów całkowitych	-161	-60

Nota 11. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018		01.01 - 31.12.2017			
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych:	-161	30	-131	-60	12	-48
Suma dochodów całkowitych	-161	30	-131	-60	12	-48

Nota 12. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE**Wartości bilansowe:**

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Grunty:	49 813	37 126
Budynki	95 699	98 677
Maszyny i urządzenia	34 139	35 735
Środki transportu	4 199	4 457
Pozostałe	1 887	1 743
Środki trwałe w budowie	13 044	1 427
Razem	198 781	179 165

Struktura własnościowa:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Własne	164 791	145 245
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	33 990	33 920
Razem	198 781	179 165

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań - stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych i obcych.

Nieruchomości oraz maszyny i urządzenia o wartości bilansowej wynoszącej 121 461 tys. zł zostały oddane w zastaw jako zabezpieczenie kredytów zaciągniętych przez spółkę oraz innych zobowiązań. Spółka nie może zastawić tych aktywów jako zabezpieczenia innych kredytów ani sprzedać ich innej jednostce.

12.1 Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r.

Wyszczególnienie	Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe śr. trwałe	Śr. trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na 01.01.2018	37 126	120 156	56 693	11 596	2 877	1 427	229 875
Zwiększenia, z tytułu:	12 687	287	2 193	1 660	400	28 377	45 604
- nabycia środków trwałych	12 687	287	2 193	605	400	28 377	44 549
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych	0	0	0	0	0	0	0
- połączenia jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0	0	0
- zawartych umów leasingu	0	0	0	595	0	0	595
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	460	0	0	460
Zmniejszenia, z tytułu:	0	24	318	1 087	3	16 760	18 192
- zbycia	0	0	290	603	0	0	893
- likwidacji	0	24	28	24	3	0	79
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- wniesienia aportu	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	460	0	16 760	17 220
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2018	49 813	120 419	58 568	12 169	3 274	13 044	257 287
Umorzenie na 01.01.2018	0	21 479	20 958	7 139	1 134	0	50 710
Zwiększenia, z tytułu:	0	3 259	3 784	1 896	256	0	9 195
- amortyzacji	0	3 259	3 784	1 412	256	0	8 711
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	484	0	0	484
Zmniejszenia, z tytułu:	0	18	313	1 065	3	0	1 399
- likwidacji	0	18	291	0	3	0	312
- sprzedaży	0	0	22	581	0	0	603
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	484	0	0	484
Umorzenie na 31.12.2018	0	24 720	24 429	7 970	1 387	0	58 506
Odpisy aktualizujące na 01.01.2018							
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na 01.01.2018	37 126	98 677	35 735	4 456	1 743	1 427	179 164
Wartość bilansowa netto na 31.12.2018	49 813	95 699	34 139	4 199	1 887	13 044	198 781

12.2. Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe śr. trwałe	Śr. trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na 01.01.2017	35 712	103 157	48 901	11 499	2 039	8 639	209 947
Zwiększenia, z tytułu:	1 414	17 227	8 222	2 053	855	22 362	52 133
- nabycia środków trwałych	1 414	17 227	8 222	1 164	580	22 362	50 969
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych	0	0	0	0	275	0	275
- połączenia jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0	0	0
- zawartych umów leasingu	0	0	0	475	0	0	475
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	414	0	0	414
Zmniejszenia, z tytułu:	0	228	430	1 956	17	29 574	32 205
- zbycia	0	128	124	1 542	0	0	1 794
- likwidacji	0	100	306	0	17	0	423
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- wniesienia aportu	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	414	0	29 574	29 988
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2017	37 126	120 156	56 693	11 596	2 877	1 427	229 875
Umorzenie na 01.01.2017	0	18 604	18 080	7 371	954	0	45 009
Zwiększenia, z tytułu:	0	3 000	3 267	1 291	197	0	7 755
- amortyzacji	0	3 000	3 267	1 044	197	0	7 508
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	247	0	0	247
Zmniejszenia, z tytułu:	0	125	389	1 523	17	0	2 054
- likwidacji	0	49	292	0	17	0	358
- sprzedaży	0	76	97	1 276	0	0	1 449
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	247	0	0	247
Umorzenie na 31.12.2017	0	21 479	20 958	7 139	1 134	0	50 710
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na 31.12.2017	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na 01.01.2017	35 712	84 553	30 821	4 128	1 085	8 639	164 938
Wartość bilansowa netto na 31.12.2017	37 126	98 677	35 735	4 457	1 743	1 427	179 165

12.3. Środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne (w dostosowaniu)

Rozliczenie nakładów

Rok	Stan na początek okresu	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Wartości niematerialne i prawne	Stan na koniec okresu
2018	1 427	28 498	12 687	287	2 193	1 205	400	109	13 044
2017	8 639	22 362	1 414	17 227	8 123	1 639	1 062	109	1 427

Tytuły środków trwałych w budowie wg stanu na	31.12.2018
Inwestycje Pruszków (Hala magazynowa, budynek biurowy, budowle, urządzenia)	11 643
Działki – Warszawa Rembertów	536
Maszyna do produkcji zbrojeń Poznań	268
Pozostałe	597
Razem	13 044

Tytuły środków trwałych w budowie wg stanu na	31.12.2017
Modernizacja serwerowni - Zawiercie	385
Działki gruntu - Warszawa Rembertów	508
Pozostałe	534
Razem	1 427

12.4. Przyszłe zobowiązania umowne

W raporcie nr 12/2018 z dnia 08 maja 2018 r. Spółka dominująca informuje że w związku z przedłużającym się procedurami związanymi z przygotowaniem gruntów pod realizację inwestycji w Warszawie Rembertowie postanowił zmienić lokalizację inwestycji z Warszawy Rembertowa na Pruszków. W związku z czym termin realizacji tej części inwestycji przesunie się z końca 2018 r., na koniec września 2019 r. Emitent informuje, że plan inwestycyjny na lata 2016-2018 w części dotyczącej rozbudowy Oddziałów Spółki na terenie nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. Blacharskiej oraz nieruchomości położonej w Zawierciu przy ul. Paderewskiego został w całości zrealizowany. O przedmiotowym planie inwestycyjnym Emitent informował w raporcie bieżącym nr 6/2016 i nr 6/2016/K z dnia 5.04.2016 r. oraz raporcie bieżącym nr 25/2017 z dnia 5.10.2017 r.

Wyżej wskazane inwestycje dotyczą zabudowy nieruchomości budynkami produkcyjnymi, magazynowymi i punktami sprzedaży oraz wyposażenia tych budynków w niezbędne urządzenia

12.5. Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	0	0	0	0	0	0
Środki transportu	2 156	716	1 440	2 277	907	1 370
Razem	2 156	716	1 440	2 277	907	1 370

Nota 13. WARTOŚCI NIEMATERIALNE**13.1. Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r.**

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na 01.01.2018	0	0	3 436	2	96 283	0	99 721
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	56	0	0	0	56
- nabycia	0	0	56	0	0	0	56
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- połączenia jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- zbycia	0	0	0	0	0	0	0
- likwidacji	0	0	0	0	0	0	0
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2018	0	0	3 492	2	96 283	0	99 777
Umorzenie na 01.01.2018	0	0	1 765	2	0	0	1 767
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	146	0	0	0	146
- amortyzacji	0	0	146	0	0	0	146
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	0	0	0	0	0
- likwidacji	0	0	0	0	0	0	0
- sprzedaży	0	0	0	0	0	0	0
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Umorzenie na 31.12.2018	0	0	1 911	2	0	0	1 913
Odpisy aktualizujące na 01.01.2018	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na 01.01.2018	0	0	1 671	0	96 283	0	97 954
Wartość bilansowa netto na 31.12.2018	0	0	1 581	0	96 283	0	97 864

13.2. Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Wartość firmy	Inne	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na 01.01.2017	0	0	3 337	2	96 283	0	99 622
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	109	0	0	0	109
- nabycia	0	0	109	0	0	0	109
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- połączenia jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	10	0	0	0	10
- zbycia	0	0	0	0	0	0	0
- likwidacji	0	0	10	0	0	0	10
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2017	0	0	3 436	2	96 283	0	99 721
Umorzenie na 01.01.2017	0	0	1 641	2	0	0	1 643
Zwiększenia, z tytułu:	0	0	134	0	0	0	134
- amortyzacji	0	0	134	0	0	0	134
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia, z tytułu:	0	0	10	0	0	0	10
- likwidacji	0	0	10	0	0	0	10
- sprzedaży	0	0	0	0	0	0	0
- przeszacowania	0	0	0	0	0	0	0
- inne	0	0	0	0	0	0	0
Umorzenie na 31.12.2017	0	0	1 765	2	0	0	1 767
Odpisy aktualizujące na 01.01.2017	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na 31.12.2017	0	0	0	0	0	0	0
Wartość bilansowa netto na 01.01.2017	0	0	1 696	0	96 283	0	97 979
Wartość bilansowa netto na 31.12.2017	0	0	1 671	0	96 283	0	97 954

Struktura własności:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Własne	97 864	97 954
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	0	0
Razem	97 864	97 954

Nota 14. WARTOŚĆ FIRMY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Bodeko Sp. z oo.	96 283	96 283
Wartość firmy (netto)	96 283	96 283

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia w dniu 01 lipca 2008r. ze Spółką Bodeko Sp. z o. o., rozumiana jako nadwyżka ceny nabycia Spółki Przejmowanej (166 044 tys. zł -cena rynkowa wydanych akcji plus wartość posiadanych udziałów 10 180 tys. zł) nad niższą od niej wartością godziwą przyjętych aktywów netto tej spółki w kwocie 79 941 tys. zł, została wyliczona na poziomie 96 283tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. spółka dominująca wykonała test na utratę wartości firmy, przy użyciu metody zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych DCF. Oszacowana wartość godziwa wartości firmy wyniosła 142 890 tys. zł. Test ten nie wykazał konieczności utworzenia odpisu.

Prognozę sprawozdań finansowych na lata 2019-2023 stanowiących podstawę wyceny dokonano w oparciu o sprawozdania finansowe spółki za lata 2010-2018, analizę i prognozy dotyczące sytuacji na rynku stali oraz rynku budowlanym w roku 2019 i latach przyszłych, na bazie analiz PUDS, HIPH oraz dostępnych publikacji prasy ekonomicznej, analiz NBP, wiodących banków na rynku krajowym i agencji ratingowych.

Dla wyliczenia wartości obecnej przyszłych strumieni pieniężnych w prognozie założono stopę dyskonta oszacowaną na bazie modelu WACC, przy założeniach:

- struktura kapitału została przyjęta na podstawie danych z prognozy na lata 2019-2023, z uwzględnieniem analizy kształtowania się tych relacji w okresie historycznym i zapotrzebowania na kapitał w okresie prognozy.
- koszt kapitału obcego został przyjęty na średnim poziomie dla okresu prognozy w oparciu o dane historyczne oraz przewidywania i prognozy na okres planowany
- koszt kapitału własnego został oszacowany na bazie modelu CAMP, gdzie:
 - Stopa wolna od ryzyka odpowiada średniej rentowności 10 letnich obligacji Skarbu Państwa o najdłuższym terminie wykupu, notowanych na rynku Treasury BondSpot
 - Premia ryzyka branży określająca najniższą możliwą do zaakceptowania przez potencjalnego inwestora stopę zwrotu powyżej stopu wynikającej z oprocentowania papierów wolnych od ryzyka została określona na poziomie 5,5%
 - Współczynnik Beta "lewarowany" został przyjęty na poziomie 1,1 na bazie wycen podobnych spółek działających w branży, tj. Stalprofil S.A. i Stalprodukt S.A. przygotowanych przez Dom Maklerski BDM S.A.
 - Wskaźnik g – długoterminowe średnie tempo zmiany przepływów pieniężnych po okresie szczegółowej prognozy – został przyjęty na niskim poziomie 2%

Od wycenionej na podstawie powyższych założeń wartości dochodowej kapitałów własnych Konsorcjum Stali S.A. na dzień 31.12.2018 została wyliczona wartość odzyskiwalna wartości firmy Bodeko na dzień 31.12.2018 r. stanowiąca 58,1 % tej wartości. Podstawą do ustalenia udziału firmy Bodeko Sp. z o.o. w wartości Konsorcjum Stali S.A. są dane finansowe obu podmiotów za ostatni rok obrotowy poprzedzający połączenie (dan na 31.12.2007 r.) oraz dane na dzień poprzedzający połączenie (dane na 30.06.2008 r.)

Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że:

- zmiana FCF o +/- 5% w stosunku do poziomów wynikających z modelu bazowego pozostaje bez wpływu na konieczność tworzenia odpisu;
- zmiana WACC +/-5% w stosunku do poziomów wynikających z modelu bazowego pozostaje bez wpływu na konieczność tworzenia odpisu;
- zmiana beta „lewarowany” o +/- 10% w stosunku założeń przyjętych w modelu bazowym pozostaje bez wpływu na konieczność tworzenia odpisu.

Nota 15. INSTRUMENTY FINANSOWE

Do głównych instrumentów finansowych występujących na 31 grudnia 2018 r. zakwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy należą:

- krótko i długoterminowe akcje Bowim
- krótko i długoterminowe instrumenty finansowe -Porozumienie Inwestycyjne z Bowim S.A.
- krótkoterminowe akcje CFI Holding S.A.

Do aktywów finansowych występujących na 31 grudnia 2018 r. zakwalifikowanych jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie należą:

- należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności,
- krótko i długoterminowe zobowiązania finansowe
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Instrumenty finansowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa		Klasyfikacja Instrumentów Finansowych wg MSSF 9	Klasyfikacja wg kategorii MSR 39 dla danych okresów porównywalnych
	31.12.2018	31.12.2017		
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:	2 120	4 091	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:
- akcje Bowim S.A. planowane do zbycia powyżej 12-stu miesięcy	1 356	2 957		
- akcje Bowim S.A. planowane do zbycia w ciągu 12-stu miesięcy	750	1 134		
-akcje CFI planowane do zbycia w ciągu 12 m-cy	14	0		
- udziały i akcje krótkoterminowe spółek nie notowanych na giełdzie	0	0		
pozostałe aktywa finansowe, w tym:	8 266	9 515	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:
- długoterminowe porozumienie inwestycyjne z 03.12.2010	5 321	6 877		
- krótkoterminowe porozumienie inwestycyjne z 03.12.2010	2 945	2 638		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności długoterminowe (bez należności budżetowych), w tym:	207 098	216 064	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Pożyczki udzielone i należności własne
- należności handlowe	206 816	215 783		
Pożyczki udzielone, w tym:	0	0	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Pożyczki udzielone i należności własne
- pożyczki krótkoterminowe	0	0		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 382	1 462	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Pożyczki udzielone i należności własne

	Wartość bilansowa		Klasyfikacja Instrumentów Finansowych wg MSSF 9	Klasyfikacja wg kategorii MSR 39 dla danych okresów porównywalnych
	31.12.2018	31.12.2017		
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe długoterminowe w tym:	17 358	12 208	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- kredyty i pożyczki	16 778	11 570		
- zobowiązania z tyt. leasingu	204	233		
- zobowiązania pozostałe	376	405		
Zobowiązania finansowe krótkoterminowe w tym:	382 494	357 583	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- kredyty i pożyczki	158 252	121 762		
- zobowiązania handlowe	187 692	187 124		
- zobowiązania z tyt. faktoringu	22 619	43 842		
- zobowiązania z tyt. leasingu	463	458		
- inne zobowiązania finansowe	13 468	4 397		

Wycena udziałów i akcji krótko i długoterminowych (inne niż udziały i akcje w jednostkach podporządkowanych) oraz pozostałych aktywów finansowych

Akcje Bowim S.A. wyceniane są wartości godziwej będącej wartością rynkową z rynku regulowanego. Ponadto został rozpoznany dodatkowy instrument finansowy, wynikający z Aneksu nr 4 z dnia 24 stycznia 2014 r. do Porozumienia Inwestycyjnego między Konsorcjum Stali S.A. a Bowim S.A. z dnia 3 grudnia 2010 r., zabezpieczającego cenę odsprzedaży tych akcji do poziomu ustalonego w tym Porozumieniu. Rozpoznany instrument finansowy został wyceniony metodą zdyskontowania oczekiwanych przepływów pieniężnych wg wartości bieżącej odkupu wynikającej z porozumienia, liczonej przy zagwarantowanej w Porozumieniu cenie odkupu akcji w poszczególnych latach, w których dokonywany był wykup. Do wyliczenia wartości godziwej posłużono się podejściem dochodowym, a konkretnie metodą 2 techniki oczekiwanej wartości bieżącej, przyjmując następujące główne założenia:

- stopa procentowa wolna od ryzyka =2,5% (przyjęto ją na bazie Obligacji Skarbu Państwa EDO0426).
- stopa zwrotu z inwestycji na poziomie 5%
- uwzględniając założenie dotyczące stopy wolnej od ryzyka, do kalkulacji wartości bieżącej przepływów pieniężnych związanych z wykupem przedmiotowych akcji realizowanych na podstawie Aneksu nr 4 do ww. Porozumienia Inwestycyjnego, przyjęto premię dla ryzyka systematycznego na poziomach: 2,5%, 5% i 7,5%

Przy wycenie opisaną powyżej metodą, przyjęty został wariant dla dyskonta 7,5%. Stopę zwrotu na poziomie inwestycji wolnej od ryzyka powiększonej o 5% premię za ryzyko branży, w której działa Bowim S.A., która to premia przyjmowana jest w wycenie spółek porównywalnych do Bowim S.A. (źródło: „Stalprodukt S.A. – raport analityczny” z 08 marca 2016 r. oraz „MFO S.A. – raport analityczny” z 22 czerwca 2016 wycena przeprowadzona przez Dom Maklerski BDM S.A.).

Rozpoznanie dodatkowego instrumentu finansowego zakwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, skutkuje zastosowaniem przepisu wynikającego z definicji składnika aktywów finansowych wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy zawarty dotychczas w paragrafie 9 MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, obecnie w rozdziale 4 MSSF 9”. Umożliwia on zakwalifikowanie powyższych akcji do kategorii wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wycenianych w wartości godziwej. Zastosowanie tego przepisu umożliwi wyeliminowanie lub znaczące zmniejszenie niespójności w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. „niedopasowanie księgowo”), które w przeciwnym razie powstałyby z powodu innego sposobu wyceny aktywów bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków lub strat (aktywa dostępne do sprzedaży).

Powyższe w praktyce oznacza, że zarówno wycena akcji Bowim S.A., jak i dodatkowego instrumentu finansowego będzie ujmowana w jednostkowym i skonsolidowanym wyniku finansowym Grupy i wyniku finansowym Spółki.

Pochodne instrumenty finansowe

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wszystkie kontrakty typu forward zostały zamknięte.

Walutowe kontrakty terminowe są zawierane są przez emitenta w celu zabezpieczenia kursu zakupu lub sprzedaży walut na potrzeby zobowiązań lub należności handlowych wyrażonych w walutach obcych. Celem takich transakcji jest zabezpieczenie ceny zakupu nabywanego towaru lub ceny sprzedaży towarów kupowanych lub sprzedawanych w walutach innych niż krajowa. Jednostka dominująca zawiera tego typu transakcje zabezpieczając do 100% istniejących zobowiązań, które wynikają bądź z już wystawionych faktur, bądź ze złożonych zamówień, których realizacja ma charakter krótkoterminowy, tj. trwają do 6 miesięcy. Emitent w tym celu wykorzystuje instrumenty zabezpieczające typu forward. Nie zawiera się transakcji o charakterze spekulacyjnym.

Pochodne instrumenty finansowe otwarte na dzień bilansowy wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o profesjonalne metody wyceny stosowane przez banki, w których zawarto takie transakcje.

Wartość godziwa

Prezentacja wartości godziwej instrumentów finansowych na 31 grudnia 2018 r. oraz w okresach porównawczych zgodnie z określoną w MSSF 13 hierarchią:

Poziom 1 – ceny notowane na aktywnym rynku dla identycznych składników aktywów i zobowiązań.

Poziom 2 – ceny inne niż ceny notowane na aktywnym rynku uwzględnione na poziomie 1, obserwowalne pośrednio lub bezpośrednio dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Poziom 3 – ceny nieobserwowalne - bazujące na danych pochodzących spoza rynku, w przypadku, kiedy obserwowalne dane wejściowe są niedostępne.

Wartość godziwa wg stanu na 31 grudnia 2018 r. określana w oparciu o:

Klasa aktywów	Data wyceny	Razem	ceny notowane	istotne dane	istotne dane
			na aktywnym	obserwowalne	nieobserwowalne
			rynek	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy					
- akcje BOWIM S.A., CFI	31.12.2018	2 120	2 120		
- pozostałe instrumenty finansowe porozumienie	31.12.2018	8 266			8 266
Aktywa, których wartość godziwa podlega ujawnieniu					
Pożyczki udzielone	31.12.2018	0		0	0
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	31.12.2018	2 382		2 382	2 382
Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności długoterminowe (bez należności budżetowych),	31.12.2018	207 098		207 098	207 098

Wartość godziwa wg stanu na 31 grudnia 2017 r. określana w oparciu o:

Klasa aktywów	Data wyceny	Razem	ceny notowane	istotne dane	istotne dane
			na aktywnym	obserwowalne	nieobserwowalne
			rynek	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży					
- akcje BOWIM S.A.	31.12.2017	4 091	4 091		
- pozostałe instrumenty finansowe porozumienie	31.12.2017	9 515			9 515
Aktywa, których wartość godziwa podlega ujawnieniu					
Pożyczki udzielone	31.12.2017	0			
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	31.12.2017	1 462		1 462	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz należności długoterminowe (bez należności budżetowych),	31.12.2017	216 064		216 064	

Ryzyko kredytowe

Spółka jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko, że dłużnicy nie wywiążą się ze swoich zobowiązań i tym samym spowodują poniesienie strat przez Spółkę.

Maksymalne ryzyko kredytowe jest oszacowane jako suma wartości bilansowej należności handlowych i pozostałych należności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wraz z rozpoznanymi instrumentami finansowymi wynikającym z Porozumienia Inwestycyjnego z 03 grudnia 2010 r., wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług, należności długoterminowe oraz inne (bez należności budżetowych),	207 098	216 064
Aktywa finansowe wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 120	4 091
Pozostałe instrumenty finansowe	2 382	9 515
Razem	211 600	229 670

Spółka dywersyfikuje ryzyko kredytowe dotyczące **należności** poprzez rozproszenie sprzedaży na dużą ilość odbiorców. Spółka podejmuje działania mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego polegające m.in. na sprawdzaniu wiarygodności odbiorców oraz ich zdolności kredytowej, ustalaniu limitów kredytowych, monitorowaniu sytuacji odbiorcy oraz terminowości regulowania należności, podejmowaniu decyzji o blokadach sprzedaży, uzyskiwaniu zabezpieczeń (np. weksle, gwarancje, zabezpieczenia na ruchomościach i nieruchomościach) oraz przede wszystkim na ubezpieczeniu należności handlowych. W raportowanym okresie 2018 r. emitent współpracował w tym zakresie z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.

Istotnym elementem ryzyka kredytowego związanego z instrumentami finansowymi jest ryzyko związane z „**aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy**” wykazywanymi w aktywach trwałych i aktywach obrotowych oraz aktywami ujętymi w pozycji „**inne długoterminowe aktywa finansowe**” oraz „**inne krótkoterminowe aktywa finansowe**”. W pozycjach tych emitent prezentuje akcje spółki Bowim S.A. oraz związane z nimi instrumenty finansowe, które nabywane były na przełomie 2010 i 2011 r. Ich wartość bilansowa po dokonanych wykupach na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 r. wynosiła łącznie 10 372 tys. zł.

Między emitentem a spółką Bowim S.A. na przełomie roku 2013 i 2014 toczył się spór o realizację Porozumienia Inwestycyjnego z dnia 03.12.2010 r. Znalazł on polubowne rozwiązanie, którego odzwierciedleniem jest podpisany w styczniu 2014 r. Aneks nr 4 do Porozumienia Inwestycyjnego. Warunki tego Aneksu zostały opisane w Raporcie bieżącym nr 2/2014 z dnia 24.01.2014 r. Wszystkie uzgodnienia między stronami określone w Aneksie nr 4 zostały wykonane, w tym ustanowiono opisane w Aneksie zabezpieczenia na rzecz emitenta, a emitent w zamian dokonał blokady akcji na rachunku inwestycyjnym, zobowiązując się do tego, że nie dokona zbycia ani obciążenia akcji, za wyjątkiem przeniesienia ich własności na rzecz Bowim S.A. W raporcie bieżącym nr 3/2017 z dnia 28.02.2017 r. Zarząd Konsorcjum Stali S.A. poinformował o zawarciu w dniu 28.02.2017 r. Aneksu nr 5 do w/w Porozumienia Inwestycyjnego regulującego termin zawarcia Umowy Sprzedaży II oraz termin wykupu pozostałej ilości akcji. W raporcie nr 16/2017 z dnia 30.05.2017 r. emitent poinformował o zawarciu Umowy Sprzedaży II w dniu 22.05.2017 r., która weszła w życie z dniem 24.05.2017 r. Wykup realizowany jest zgodnie z zawartą Umową Sprzedaży II. Emitent na dzień publikacji niniejszego raportu nie widzi zagrożeń dla jego dalszej realizacji. Gdyby jednak w miarę upływu czasu okazało się w tej sprawie, że pojawiło się istotne ryzyko, iż emitent nie odzyska kwoty za wykup akcji określonej w porozumieniu albo kwoty co najmniej równoważnej tej, w której akcje te są ujęte w bilansie emitenta, Zarząd Konsorcjum Stali będzie zmuszony podjąć decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego na tę pozycję swoich aktywów, przeszacowując ją do aktualnej, w momencie takiej decyzji, wartości możliwej do odzyskania.

Ryzyko kredytowe **związane z depozytami bankowymi i innymi środkami pieniężnymi** uważa się za niewielkie, ponieważ emitent zawiera umowy z podmiotami o ugruntowanej pozycji finansowej.

Ryzyko istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

Emitent jest narażony na ryzyko utraty płynności rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko to wynika z potencjalnego ograniczenia dostępności płynnych aktywów finansowych przy jednoczesnym ograniczeniu dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia. W ocenie emitent wartość jego bieżących aktywów finansowych, dostępne linie kredytowe oraz dobra kondycja finansowa Spółki powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne. Dodatkowo dostępne emitentowi, wynikające z zawartych umów kredytowych, a niewykorzystane limity kredytowe mogą zostać przeznaczone na spłatę zobowiązań. Nie można jednak wykluczyć takiej sytuacji, w której kumulacja urzeczywistniających się różnorodnych ryzyk związanych z działalnością gospodarczą, może wpłynąć negatywnie na jego płynność finansową i doprowadzić do zakłóceń w przepływach środków pieniężnych.

Struktura zobowiązań wymagalnych na 31 grudnia 2018 r.

	Struktura wiekowa zobowiązań finansowych				
	Suma zobowiązań	<30dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 365 dni	powyżej 365 dni
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	187 692	167 350	20 301	37	4
Kredyty bankowe	175 030	154 659	566	3 027	16 778
Faktoring	22 619	22 619	0	0	0
Leasing	667	42	63	358	204
Inne zobowiązania	13 844	13 397	71	0	376
RAZEM	399 852	358 067	21 001	3 422	17 362

Struktura zobowiązań wymagalnych na 31 grudnia 2017 r.

	Struktura wiekowa zobowiązań finansowych				
	Suma zobowiązań	<30dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 365 dni	powyżej 365 dni
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	187 124	186 556	90	468	10
Kredyty bankowe	133 332	283	40 325	81 154	11 570
Faktoring	43 842	24 990	18 852	0	0
Leasing	691	130	136	192	233
Inne zobowiązania	4 802	4 397	0	0	405
RAZEM	369 791	216 356	59 403	81 814	12 218

Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe związane jest przede wszystkim z zakupami towarów i materiałów, które są dokonywane są m.in. w walutach obcych, głównie w EUR. Ryzyko to dotyczy również wpływów ze sprzedaży w sytuacji gdy należności wyrażone są w walucie innej niż krajowa (również głównie EUR). Dla zabezpieczenia swoich otwartych pozycji walutowych emitent korzysta z krótkoterminowych kontraktów walutowych typu forward.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kursowe

Na dzień 31 grudnia 2018 r. należności handlowe i pozostałe należności w walutach obcych niefunkcjonalnych wynosiły 4 297 tys. zł, co stanowiło 1,95% łącznej sumy należności.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. należności handlowe i pozostałe należności w walutach obcych niefunkcjonalnych wynosiły 25 406 tys. zł, co stanowiło 10,2% łącznej sumy należności.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania w walucie obcej niefunkcjonalnej wynosiły 73 303 tys. zł, co stanowiło 18% łącznej sumy zobowiązań.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania w walucie obcej niefunkcjonalnej wynosiły 48 578 tys. zł, co stanowiło 24,5% łącznej sumy zobowiązań.

Ryzyko stopy procentowej

Maksymalna ekspozycja na ryzyko stopy procentowej została przedstawiona w nocie 30.

Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 0,5% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 0,5% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana kursu walutowego PLN/EUR, (wzrost lub spadek kursu walutowego)

Powyżej opisane wartości ustalone zostały dla okresu rocznego na podstawie stanów bilansowych na dzień 31 grudnia 2018 r.

Wpływ potencjalnie możliwych zmian na wynik finansowy i kapitał Spółki wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2018 r.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. zł	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+50pb. w Zł	-50pb. w Zł	+50pb. w Zł	-50pb. w Zł	10%	-10%	10%	-10%
		+50pb. w EUR	-50pb. w EUR	+50pb. w EUR	-50pb. w EUR				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz należności długoterminowe (bez budżetowych)	207 098					+1 100	-1 100		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 382					+72	-72		
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem						+1 172	-1 172		
Podatek 19%						-223	-223		
wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu						+949	-949		
Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania finansowe	201 536					-7 331	+7 331		
Kredyty i pożyczki	175 030	-1 750	+1 750						
Factoring, leasing	23 286	-233	+233						
Zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem		-1 983	+1 983						
Podatek 19%		+377	-377						
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu		-1 606	+1 606						
Razem zwiększenie/ zmniejszenie		-1 606	+1 606						

Środki pieniężne posiadane przez spółkę są zdeponowane na nieoprocentowanym rachunku bankowym (lub oprocentowanie jest na poziomie nieznacznym), stąd ryzyko stopy procentowej spółka uznała za nieistotne. Zmiany rynkowych stóp procentowych nie będą miały realnego wpływu na poziom oprocentowania rachunku

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2017 r.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. zł	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+50pb. w Zł	-50pb. w Zł	+50pb. w Zł	-50pb. w Zł	10%	-10%	10%	-10%
		+50pb. w EUR	-50pb. w EUR	+50pb. w EUR	-50pb. w EUR				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz należności długoterminowe (bez budżetowych)	216 064					+388	-388		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 462					+11	-11		
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem						+399	-399		
Podatek 19%						-76	+76		
wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu						+323	-323		
Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania finansowe	191 521					-4 858	+4 858		
Kredyty i pożyczki	133 332	-1 333	+1 333						
Factoring, leasing	44 534	-445	+445						
Zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem		-1 778	+1 778						
Podatek 19%		+338	-338			-923	+923		
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu		-1 440	+1 440			-5 781	+5 781		
Razem zwiększenie/ zmniejszenie		-1 440	+1 440			-5 458	+5 458		

Nota 16. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH**Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2018 r.:**

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Przyrost/ spadek udziału w zyskach/ stratach za ubiegłe lata	Przyrost/ spadek udziału w zyskach/ stratach za bieżący rok	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
jednostki stowarzyszone:	250	3 146	649	4 045		
RBS Stal Sp. z o.o. Kraków	200	2 984	527	3 711	33,33	33,33
Unia Stalowa Sp. z o.o.	50	162	122	334	20,00	20,00
RAZEM	250	3 146	649	4 045		

Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2017 r.:

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Przyrost/ spadek udziału w zyskach/ stratach za ubiegłe lata	Przyrost/ spadek udziału w zyskach/ stratach za bieżący rok	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
jednostki stowarzyszone:	250	2 701	445	3 396		
RBS Stal Sp. z o.o. Kraków	200	2 431	553	3 184	33,33	33,33
Unia Stalowa Sp. z o.o.	50	270	-108	212	20,00	20,00
RAZEM	250	2 701	445	3 396		

Zmiana stanu inwestycji w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	3 396	2 951
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	649	445
- kapitał z aktualizacji wyceny	0	0
- zakup udziałów Unia Stalowa Sp. z o.o.	0	0
- dopłata do kapitału	0	0
- 1/5 zysku z I półrocza 2018 - wystąpienie wspólnika	13	
- wynik bieżącego roku (zysk)	636	445
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	0
- dywidenda wypłacona	0	0
- wynik bieżącego roku (strata)	0	0
Stan na koniec okresu	4 045	3 396

Łączna wartość udziału jednostki dominującej w danych finansowych jednostek stowarzyszonych i współzależnych wycenianych metodą praw własności (%)

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Udział w bilansie jednostek stowarzyszonych:		
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	10,54	11,00
Aktywa trwałe (długoterminowe)	34,27	101,09

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania krótkoterminowe	10,06	10,59
Zobowiązania długoterminowe	9,01	1 316, 46
Aktywa netto	29,88	33,96
Udział w przychodach i zysku jednostek stowarzyszonych:		
Przychody	4,54	4,30
Wynik finansowy	20,77	27,93

Na dzień bilansowy nie występowały przesłanki dla tworzenia odpisów z tytułu wartości udziałów jednostek stowarzyszonych.

Nota 17. UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ

Nie występują.

Nota 18. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Inwestycje długoterminowe i krótkoterminowe

AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Akcje w spółkach notowanych na giełdzie	2 120	4 091
W tym:		
Długoterminowe	1 356	2 957
Krótkoterminowe	764	1 134
Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	0	0
Razem	2 120	4 091

AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe	8 266	9 515
W tym:		
Długoterminowe	5 321	6 877
Krótkoterminowe	2 945	2 638
Razem	8 266	9 515

Akcje spółek notowanych na giełdzie

Typ transakcji	Liczba akcji	Kurs z dnia nabycia	Cena nabycia	Kurs z dnia wyceny bilansowej	Wartość godziwa na dzień bilansowy
Wg stanu na dzień 31.12.2018					
Akcje Bowim S.A.	760 228	8,51	6 472	2,77	2 106
Akcje CFI seria B nie dopuszczone do obrotu	23 840	2,00	48	0,58	14
Wg stanu na dzień 31.12.2017	1 051 828	8,51	8 954	3,89	4 091
Akcje Bowim S.A.	1 051 828	8,51	8 954	3,89	4 091

Instrumenty pochodne nie będące zabezpieczeniem

Typ transakcji	Data zawarcia	Czas transakcji	Kwota bazowa	Wartość godziwa
Wg stanu na 31.12.2018				
Porozumienie inwestycyjne	03.12.2010	15.05.2014-15.12.2021	11 369	8 266
Wg stanu na 31.12.2017	03.12.2010	15.05.2014-15.12.2021	15 160	9 515
Porozumienie inwestycyjne	03.12.2010	15.05.2014-15.12.2021	15 160	9 515

Zmianę stanu powyższych wartości aktywów finansowych przedstawia poniższa tabela. Wartość akcji uległa zmniejszeniu w stosunku do 2017 roku o 1 985 tys. zł, wartość instrumentu finansowego stanowiącego Porozumienie Inwestycyjne uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2017 o 1 249 tys. zł., oraz zwiększeniu o 14 tys. zł uległa wartość pozostałych akcji przejętych za wierzytelności, co daje łącznie zmniejszenie o wartości **3 220** tys. zł.

Wyszczególnienie	Aktywa finansowe	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość akcji Bowim S.A. na początek okresu	4 091	5 582
- długoterminowe	2 957	4 302
- krótkoterminowe	1 134	1 280
Zmiany:	-1 985	- 1 491
- sprzedaż akcji wg ceny nabycia	-2 482	-2 664
- rozwiązanie odpisu z przeszacowania do wartości godziwej akcji Bowim S.A w związku ze zbyciem aktywa	1 406	1 248
Wycena akcji do wartości godziwej na dzień bilansowy	-909	-75
Wartość akcji Bowim S.A. na koniec okresu	2 106	4 091
- długoterminowe	1 356	2 957
- krótkoterminowe	750	1 134
Wartość udziałów na początek okresu	0	0
- krótkoterminowe	0	0
Zmiany:	14	0
- sprzedaż udziałów	0	0
- nabycie udziałów/akcji	14	0
Wartość udziałów na koniec okresu	14	0
- krótkoterminowe	14	0
Wartość Instrumentu finansowego -Porozumienie Inwestycyjne na początek okresu	9 515	11 064

Wyszczególnienie	Aktywa finansowe	
	31.12.2018	31.12.2017
- długoterminowe	6 877	8 527
- krótkoterminowe	2 638	2 537
Zmiany:	-1 249	-1 549
- rozwiązanie odpisu z przeszacowania do wartości godziwej w związku ze z realizacją instrumentu	-2 771	-2 504
Wycena instrumentu do wartości godziwej na dzień bilansowy	1 522	955
Wartość Instrumentu finansowego -Porozumienie Inwestycyjne na koniec okresu	8 266	9 515
- długoterminowe	5 321	6 877
- krótkoterminowe	2 945	2 638
Razem wartość zmiany w ciągu okresu	-3 220	-3 040
- akcji	-1 985	-1 491
- udziałów/akcji	14	0
- instrumentu finansowego	-1 249	-1 549

W roku 2018 r. wykup akcji przebiegał zgodnie z warunkami umowy, po cenach w niej ustalonych. Przychody z tego tytułu w tym okresie wyniosły 3 791 tys. zł. W związku ze zbyciem 291 600 szt. akcji oraz związanych z nimi instrumentów z jednoczesną wyceną pozostałych na dzień bilansowy akcji oraz wynikających z Porozumienia instrumentów emitent wykazał łączny wynik tych operacji w wysokości 462 tys. zł

W roku 2017 r. wykup akcji przebiegał zgodnie z warunkami umowy, po cenach w niej ustalonych. Przychody z tego tytułu w tym okresie wyniosły 3 787 tys. zł. W związku ze zbyciem 312 960 szt. akcji oraz związanych z nimi instrumentów z jednoczesną wyceną pozostałych na dzień bilansowy akcji oraz wynikających z Porozumienia instrumentów emitent wykazał łączny wynik tych operacji w wysokości 641 tys. zł

Cena akcji na dzień 31.12.2018 r. uległa zmniejszeniu w stosunku do wyceny na dzień 31.12.2017 r, przy jednoczesnym wzroście wartości instrumentu wynikającego z Porozumienia. Dodatnia aktualizacja wartości wyceny aktywów finansowych, została ujęta odpowiednio w przychodach finansowych w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych korektach przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej. Ujemna aktualizacja wartości wyceny aktywów finansowych została ujęta w kosztach finansowych rachunku zysków i strat oraz w pozostałych korektach przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej.

Nota 19. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Inwestycje długoterminowe:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone, w tym:	0	0
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	0	0
Należności długoterminowe -kaucje	282	281
Razem	282	281

Inwestycje krótkoterminowe

Na dzień 31.12.2018 nie występują.

Nota 20. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	0	336
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	0
- kwalifikacji do sprzedaży w tym:	0	0
- przejęcia w tym:	0	0
Przekwalifikowanie z aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	0	0
Grunty przemysłowe w Chojnicach	0	0
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	0	336
-sprzedaż	0	336
Inne zmniejszenia	0	0
Stan na koniec okresu	0	0

Nota 21. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Materiały na potrzeby produkcji	91 366	75 311
Pozostałe materiały	0	0
Półprodukty i produkcja w toku	1 752	0
Produkty gotowe	21 348	16 381
Towary	149 357	126 516
Zaliczki na towary	0	0
Zapasy ogółem, w tym:	263 823	218 208
-wartość bilansowa zapasów wykazana w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży	0	0
-wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	160 500	134 500

Zapasy stanowiące zabezpieczenie:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Materiały na potrzeby produkcji	67 500	67 500
Towary	93 000	67 000
Zapasy ogółem	160 500	134 500

Zapasy ujęte jako koszt:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie, dotyczące towarów	0	0

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2018 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	0-90	91-180	181-360	>360	
Materiały (brutto)	73 649	8 738	7 430	1 549	91 366
Materiały (odpisy)	0	0	0	0	0
Materiały netto	73 649	8 738	7 430	1 549	91 366
Półprodukty i produkcja w toku (brutto)	1 752	0	0	0	1 752
Półprodukty i produkcja w toku (odpisy)	0	0	0	0	0
Półprodukty i produkcja w toku (netto)	1 752	0	0	0	1 752
Produkty gotowe (brutto)	18 109	2 089	690	460	21 348
Produkty gotowe (odpisy)	0	0	0	0	0
Produkty gotowe (netto)	18 109	2 089	690	460	21 348
Towary (brutto)	129 427	14 591	3 490	7 515	155 023
Towary (odpisy)	0	0	0	5 666	5 666
Towary (netto)	129 427	14 591	3 490	1 849	149 357
Razem(brutto)	222 937	25 418	11 610	9 524	269 489
Razem(odpisy)	0	0	0	5 666	5 666
Razem (netto)	222 937	25 418	11 610	3 858	263 823

Analiza wiekowa zapasów w okresie 01 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2017 r.

Wyszczególnienie	Okres zalegania w dniach				Razem
	0-90	91-180	181-360	>360	
Materiały (brutto)	62 690	8 094	3 667	860	75 311
Materiały (odpisy)	0	0	0	0	0
Materiały netto	62 690	8 094	3 667	860	75 311
Półprodukty i produkcja w toku (brutto)	0	0	0	0	0
Półprodukty i produkcja w toku (odpisy)	0	0	0	0	0
Półprodukty i produkcja w toku (netto)	0	0	0	0	0
Produkty gotowe (brutto)	13 365	1 674	886	456	16 381
Produkty gotowe (odpisy)	0	0	0	0	0
Produkty gotowe (netto)	13 365	1 674	886	456	16 381
Towary (brutto)	111 453	10 577	2 387	7 765	132 182
Towary (odpisy)	0	0	0	5 666	5 666
Towary (netto)	111 453	10 577	2 387	2 099	126 516
Razem(brutto)	187 508	20 345	6 940	9 081	223 874
Razem(odpisy)	0	0	0	5 666	5 666
Razem (netto)	187 508	20 345	6 940	3 415	218 208

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy:

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkcję w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
01.01.2018	0	0	0	5 666	5 666
Zwiększenia w tym:	0	0	0	0	0
Zmniejszenia w tym:	0	0	0	0	0
31.12.2018	0	0	0	0	0
01.01.2017	0	0	0	5 666	5 666
Zwiększenia w tym:	0	0	0	0	0
Zmniejszenia w tym:	0	0	0	0	0
31.12.2017	0	0	0	5 666	5 666

Nota 22. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe netto	206 816	215 783
- od jednostek powiązanych	1 553	2 390
- od pozostałych jednostek	205 263	213 393
Odpisy aktualizujące	13 783	16 603
Należności handlowe brutto	220 599	232 386

Należności handlowe i pozostałe od jednostek powiązanych

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności od jednostek powiązanych brutto handlowe, w tym:	1 553	2 390
- od jednostek zależnych	1 552	2 389
- od jednostek stowarzyszonych	1	1
- od jednostek powiązanych osobowo	0	0
odpisy aktualizujące wartość należności	0	0
pozostałe	0	0
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych, wartość netto	1 553	2 390

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki powiązane	0	
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	0	0
Zwiększenia, w tym:	0	0
- z tytułu odsetek	0	0
Zmniejszenia w tym:	0	0

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
- wykorzystanie odpisów aktualizujących (odsetki)	0	0
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na koniec okresu	0	0
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	16 603	22 400
Zwiększenia, w tym:	3 101	894
- korekta BO na 01.01.2018	96	0
- oczekiwane straty kredytowe	30	0
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	664	844
- z tytułu odsetek	2 311	50
Zmniejszenia w tym:	5 921	6 691
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	3 849	4 851
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	143	793
- z tytułu odsetek	1 848	1 047
- oczekiwane straty kredytowe	81	0
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	13 783	16 603
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	13 783	16 603

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki powiązane		
0-60	1 388	2 390
61-90	0	0
przeterminowane	165	0
Należności handlowe brutto od jednostek powiązanych	1 553	2 390
Jednostki pozostałe		
0-60	158 605	172 748
61-90	20 801	10 017
91-180	0	0
181-360	1 146	0
przeterminowane	38 494	47 231
Należności handlowe brutto od pozostałych jednostek	219 046	229 996
Należności handlowe brutto	220 599	232 386
odpis aktualizujący wartość należności	13 783	16 603
Należności handlowe netto	206 816	215 783

Przeterminowane należności handlowe:

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			< 60 dni	61-90 dni	91 -180 dni	181-360 dni	>360 dni
Jednostki powiązane 31.12.2018							
należności brutto	1 553	1 388	165	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
należności netto	1 553	1 388	165	0	0	0	0
Jednostki pozostałe 31.12.2018							
należności brutto	219 046	180 552	23 454	626	612	1 662	12 140
odpisy aktualizujące	13 783	726	456	22	69	822	11 688
należności netto	205 263	179 826	22 998	604	543	840	452
Ogółem							
należności brutto	220 599	181 940	23 619	626	612	1 662	12 140
odpisy aktualizujące	13 783	726	456	22	69	822	11 688
należności netto	206 816	181 214	23 163	604	543	840	452
Jednostki powiązane 31.12.2018							
należności brutto	2 390	2 390	0	0	0	0	0
odpisy aktualizujące	0	0	0	0	0	0	0
należności netto	2 390	2 390	0	0	0	0	0
Jednostki pozostałe 31.12.2017							
należności brutto	229 996	182 765	29 427	224	394	1 208	15 978
odpisy aktualizujące	16 603	52	99	3	41	441	15 967
należności netto	213 393	182 713	29 328	221	353	767	11
Ogółem							
należności brutto	232 386	185 155	29 427	224	394	1 208	15 978
odpisy aktualizujące	16 603	52	99	3	41	441	15 967
należności netto	215 783	185 103	29 328	221	353	767	11

Należności handlowe – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2017	
	w walucie	po przeliczeniu na PLN	w walucie	po przeliczeniu na PLN
PLN	205 675	202 519	211 901	211 901
EUR	1 141	4 297	931	3 882
Razem	x	206 816	x	215 783

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	1 809	1 872
Odpisy aktualizujące wartość należności spornych	1 167	1 593
Wartość netto należności handlowych dochodzonych na drodze sądowej	642	279

Nota 23. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe należności, w tym:	13 770	32 920
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	1 736	1 398
- z tytułu ceł	0	0
- z tytułu ubezpieczeń	0	0
- zaliczki na dostawy	10 015	30 491
- z tytułu zbycia aktywów trwałych	0	0
- należności z tytułu faktoringu	1 073	0
- ubezpieczenia majątkowe	229	140
- opłacone z góry czynsze, usługi	70	202
- prenumerata prasy	26	0
- zapłacone z góry zobowiązania za usługi telekomunikacyjne	443	538
- inne	178	151
Odpisy aktualizujące	81	0
Pozostałe należności brutto	13 851	32 920

W 2017 roku obowiązywały następujące znaczące umowy ubezpieczenia:

- między emitentem a **Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.** została podpisana umowa, której przedmiotem jest ubezpieczenie należności pieniężnych z tytułu kontraktów na dostawy wyrobów ze stali przysługujące emitentowi od dłużników krajowych i zagranicznych, dla których Ubezpieczyciel przyznał limity kredytowe. Umowa zawarto na okres od 01.01.2017 r. do 31.12.2019 r.
- między emitentem a **Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.** została zawarta umowa ubezpieczenia mienia emitenta od wszelkich ryzyk. Umowa obowiązuje w okresach: od 18.06.2018 r. do 17.06.2019 r.
- między emitentem a **Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.** została zawarta umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania mienia oraz prowadzenia działalności. Umowa obowiązuje w okresach: od 18.06.2018 r. do 17.06.2019 r.
- między emitentem a **Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.** została zawarta umowa ubezpieczenia mienia w transporcie. Umowa obowiązuje w okresach: od 18.06.2018 r. do 17.06.2019 r.
- między emitentem a **PZU S.A.** została zawarta Umowa generalna ubezpieczeń komunikacyjnych. Umowa obowiązuje w okresach: od 15.06.2018 r. do 14.06.2019 r.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe należności, w tym:	13 770	32 920
od jednostek powiązanych	0	0
od pozostałych jednostek	13 770	32 920
Odpisy aktualizujące	81	0
Pozostałe należności brutto	13 851	32 920

Należności pozostałe – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2017	
	w walucie	po przeliczeniu na PLN	w walucie	po przeliczeniu na PLN
PLN	13 770	13 770	11 396	11 396
EUR	0	0	5 126	21 524
Razem	x	13 770	x	32 920

Na dzień 31 grudnia 2018 r. brak innych należności skierowanych na drogę postępowania sądowego.

Nota 24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	2 382	1 211
kasa	194	142
MILLENNIUM PLN	10	0
ING PLN	73	0
ING EUR	263	463
PEKAO PLN	860	271
PEKAO EUR	448	5
MILLENNIUM EUR	0	12
MILLENNIUM USD	4	3
R-K IDM PLN	315	315
Środki pieniężne POLCYNK	0	0
Inne środki pieniężne	0	251
Środki pieniężne w drodze	0	251
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	0	0
Inne aktywa pieniężne:	0	0
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	0	0
Razem	2 382	1 462

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 r. i na 31 grudnia 2017 r. jest zgodna z ich wartością nominalną.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości finansowania	88	0
Środki na rachunkach VAT	88	0

Nota 25. AKTYWA TRWAŁE ZAKWALIFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 31 grudnia 2018 r. nie występują.

Nota 26. KAPITAŁ ZAKŁADOWY**Kapitał zakładowy struktura na dzień 31 grudnia 2018 r.**

Liczba akcji w tys. sztuk	Wartość jednostkowa		Sposób pokrycia kapitału	Wartość serii / emisji Data rejestracji
	w zł.	wg wartości nominalnej		
3 000	1	3 000	wkładem niepieniężnym w wyniku przekształcenia spółki Konsorcjum Stali Sp.z o.o.	02.05.2007r.
230	1	230	wpłaty gotówkowe	19.12.2007r.
2 667	1	2 667	za udziały wspólników Bodeko Sp z o.o.	26.11.2008r.

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane zarówno co do głosów na Walnym Zgromadzeniu oraz dla dywidendy oraz zwrotu z kapitału. Strukturę akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających więcej niż 5% udziału w kapitale zakładowym emitenta przedstawiono w punkcie 2.6 niniejszego sprawozdania pn. „Struktura akcjonariatu na dzień raportu”.

Zmiana stanu kapitału zakładowego

W okresie 01 stycznia 2018 r. - 31 grudnia 2018 r. wartość kapitału zakładowego nie ulegała zmianie i wynosił on 5 897 tys. zł. Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1,00 PLN i zostały w pełni opłacone.

Nota 27. AKCJE WŁASNE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	-13 893	-13 893
Nabycie akcji własnych	-19 282	0
zmniejszenie z tytułu realizacji opcji na akcje	0	0
inne zmiany - umorzenie	0	0
Stan na koniec okresu	-33 175	-13 893

Łączna ilość akcji nabytych przez Spółkę dominującą w ramach skupu akcji własnych na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosi 1 179 483 (milion sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy) i odpowiada 1 179 483 (milion sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy) głosom na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Emitenta. Łączna liczba dotychczas nabytych akcji własnych stanowi 20,00% udziału w kapitale zakładowym Emitenta i ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Dnia 29.10.2018 r. w siedzibie emitenta odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, którego głównym punktem było podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Zarządowi Spółki dominującej upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych.

Przyjęta przez NWZA uchwała określiła następujące główne ramy programu buy-back:

- Maksymalna liczba akcji własnych, która może zostać nabyta przez Spółkę wynosi 738 925 akcji o łącznej wartości nominalnej 738 925 zł, które to akcje stanowią 12,52963% kapitału zakładowego na dzień podjęcia niniejszej uchwały.
- W sytuacji, w której Spółka nabyłaby wszystkie akcje własne, o których mowa powyżej, Spółka posiadałaby łącznie 1 179 483 akcji o łącznej wartości nominalnej 1 179 483 zł, które stanowią łącznie 19,99998%, w związku z faktem, iż na dzień podjęcia niniejszej uchwały Spółka posiada 440 558 akcji własnych Spółki, stanowiących 7,47035% kapitału zakładowego Spółki.
- Łączna maksymalna wysokość zapłaty za nabywane akcje własne Spółki w ramach niniejszego upoważnienia będzie nie większa niż 19 500 000 zł, z zastrzeżeniem, iż kwota ta obejmuje zarówno cenę zapłaty za nabywane akcje własne Spółki, jak również koszty ich nabycia.

- W ramach niniejszego upoważnienia, akcje własne nabywane będą przez Spółkę za wynagrodzeniem ustalonym przez Zarząd Spółki, przy czym ustala się, iż akcje własne mogą być nabywane wyłącznie za cenę nie niższą niż 24 zł i nie wyższą niż 26 zł za jedną akcję.
- Nabycie akcji własnych zostanie sfinansowane ze środków pochodzących z kapitału rezerwowego przeznaczonego na ten cel i utworzonego poprzez przesunięcie kwoty w wysokości 19 500 000 zł z kapitału zapasowego Spółki, zgodnie z wymogami art. 348 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych, w wyniku którego to przesunięcia kapitał zapasowy ulegnie zmniejszeniu o kwotę 19 500 000 zł. Po zakończeniu programu skupu akcji własnych ewentualnie niewykorzystana część środków z tego kapitału zostanie przesunięta ponownie na kapitał zapasowy bez konieczności ponownego podejmowania uchwały przez walne zgromadzenie.
- Zarząd upoważniony jest do nabywania akcji własnych Spółki w okresie od dnia podjęcia niniejszej uchwały do dnia 31 maja 2019 roku, nie dłużej jednak niż do momentu wyczerpania środków przeznaczonych na ten cel.
- Cel nabycia akcji własnych Spółki, jak również sposób ich wykorzystania zostanie ustalony w uchwale Zarządu Spółki i wedle jego swobodnego uznania, spośród następujących:
 - a) w celu umorzenia, lub
 - b) w celu inwestycyjnym, w tym do odpłatnej odsprzedaży, lub
 - c) w celu dokonania zapłaty w ramach przyszłych transakcji nabycia udziałów lub akcji w innych spółkach lub innych aktywów.
- W przypadku podjęcia przez Zarząd Spółki dominującej decyzji o przeznaczeniu nabytych akcji własnych do umorzenia, akcje własne Spółki zostaną umorzone w drodze obniżenia kapitału zakładowego Spółki, stosownie do art. 359 Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 6 Statutu Spółki. W takiej sytuacji, po podjęciu decyzji o umorzeniu akcji własnych Spółki, Zarząd zobowiązany jest do zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy Spółki oraz umieszczenia w porządku obrad punktu dotyczącego podjęcia uchwały bądź uchwał w sprawie umorzenia akcji własnych Spółki oraz obniżenia kapitału zakładowego Spółki.
- Zarząd, kierując się interesem Spółki, może zakończyć nabywanie akcji własnych przed dniem 31 maja 2019 roku lub przed wyczerpaniem całości środków przeznaczonych na ich nabycie, zrezygnować z nabycia akcji własnych w całości lub w części, jak również odstąpić w każdym czasie wedle własnego uznania od wykonania niniejszej uchwały.

W raporcie bieżącym nr 41/2018 emitent w załączeniu przekazał pełną treść uchwał podjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Emitenta w dniu 29 października 2018 r. wraz z podaniem liczby akcji, z których oddano ważne głosy, procentowego udziału tychże akcji w kapitale zakładowym, łącznej liczby ważnych głosów, w tym głosów „za”, „przeciw” i „wstrzymujących się”. Emitent ponadto poinformował, że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Emitenta nie odstąpiło od rozpatrzenia któregokolwiek z punktów planowanego porządku obrad, do protokołu obrad Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Emitenta nie zostały zgłoszone sprzeciwy dotyczące Uchwał, nie miało miejsca zgłoszenie projektów uchwał, które były poddane pod głosowanie, a nie zostały podjęte.

W raporcie bieżącym nr **44/2018** z dnia 5 listopada 2018 r. Zarząd Spółki dominującej poinformował o podjęciu uchwały w sprawie ustalenia celu nabycia akcji własnych, mocą której Zarząd Emitenta ustalił, że akcje własne nabywane będą w celu inwestycyjnym, w tym do odpłatnej odsprzedaży.

W nawiązaniu do oferty zakupu akcji własnych opublikowanej przez Emitenta **raportem bieżącym nr 45/2018** z dnia 5 listopada 2018 r., a także w nawiązaniu do uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Emitenta nr 3/29.10.2018 z dnia 29 października 2018 roku w sprawie udzielenia Zarządowi upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych (dalej „**Uchwała**”), o której to uchwale Emitent informował raportem bieżącym nr 41/2018 z dnia 29 października 2018 roku, Zarząd w **raporcie bieżącym nr 46/2018** z dnia 19 listopada 2018 r. przekazał informacje otrzymane od Millennium Dom Maklerski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (dalej jako: „**Dom Maklerski**”).

Zgodnie z przekazanymi przez Dom Maklerski informacjami, w ramach zakupu akcji własnych Emitenta złożono oferty sprzedaży obejmujące łącznie 1.021.951 (słownie: jeden milion dwadzieścia jeden tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt jeden) akcji. Maksymalna liczba akcji własnych, którą na podstawie Uchwały Spółka mogła nabyć wynosiła 738.925 (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć) akcji własnych Spółki. W związku z tym, stopa alokacji wyniosła 72,31%.

W wyniku rozliczenia ww. zakupu akcji własnych Emitenta, w dniu 19 listopada 2018 r. Emitent nabył łącznie 738.925 (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć) akcji własnych Spółki, stanowiących 12,52963% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających łącznie do 738.925 (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 12,52963% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu

akcjonariuszy Spółki za łączną kwotę w wysokości 19.212.050 zł (słownie: dziewiętnaście milionów dwieście dwanaście tysięcy pięćdziesiąt złotych). Środki na zakup akcji własnych Emitenta pochodziły z utworzonego kapitału rezerwowego, stosownie do Uchwały. Łączna cena nabycia akcji wyniosła 19 281 721,32 zł.

Jednocześnie, w ocenie Zarządu Spółki dominującej wysoki poziom złożonych przez akcjonariuszy Spółki ofert sprzedaży akcji własnych świadczy o tym, iż skup akcji własnych przez Spółkę był procesem oczekiwanym przez akcjonariuszy Spółki. W związku z powyższym, chcąc umożliwić sprzedaż akcji Emitenta akcjonariuszom, którym nie udało się zbyć akcji w odpowiedzi na ww. ofertę zakupu akcji własnych Emitenta, Zarząd Emitenta zamierza dokonać analizy możliwości prawnych i finansowych zaproponowania walnemu zgromadzeniu akcjonariuszy Emitenta przyjęcia kolejnego programu skupu akcji własnych, który to skup mógłby potencjalnie zostać przeprowadzony w 2019 lub 2020 roku.

W raporcie bieżącym nr 47/2018 z dnia 19 listopada 2018 r. emitent poinformował, że w wyniku złożonych odpowiedzi na ofertę zakupu akcji Spółki opublikowaną przez Spółkę w dniu 5 listopada 2018 r., oraz w wyniku jej rozliczenia, w ramach której to transakcji Spółka w dniu 19 listopada 2018 r. nabyła łącznie 738.925 (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć) akcji własnych Spółki, stanowiących 12,52963% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających łącznie do 738.925 (słownie: siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 12,52963% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, doszło do przekroczenia przez Spółkę progu 15% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Nabycie akcji własnych zostało przeprowadzone w oparciu o uchwałę nr 3/29.10.2018 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 29 października 2018 r. w sprawie udzielenia Zarządowi upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych, o której to uchwale Emitent informował raportem bieżącym nr 41/2018 z dnia 29 października 2018 roku.

Przed zmianą udziału, Spółka dominująca posiadała bezpośrednio 440.558 (słownie: czterysta czterdzieści tysięcy pięćset pięćdziesiąt osiem) akcji własnych Spółki, stanowiących 7,47035% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających (z zastrzeżeniem art. 364 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych) łącznie do 440.558 (słownie: czterysta czterdzieści tysięcy pięćset pięćdziesiąt osiem) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 7,47035% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Przed zawarciem Transakcji, Spółka nie posiadała akcji pośrednio.

Po zmianie udziału, Spółka dominująca posiada na dzień 31.12.2018 r. bezpośrednio 1.179.483 (słownie: jeden milion sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy) akcje własne Spółki, stanowiące 19,99998% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających (z zastrzeżeniem art. 364 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych) do 1.179.483 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 19,99998% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Po zmianie udziału, Spółka nie posiada pośrednio akcji własnych Spółki.

Nota 28. ZMIANY W KAPITALE WŁASNYM**Zmiana stanu kapitałów własnych - tabela ruchów:**

Pozycje	Kapitał zakładowy	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto roku bieżącego	Razem kapitał własny
Kapitał własny 01.01.2018	5 897	-13 893	178 100	152 605	105	31 111	6 465	0	360 390
Zwiększenia w okresie	0	-19 282	0	64 884	30	19 500	18	43 001	108 151
Wynik netto za 12 m-cy 2018 roku	0	0	0	0	0	0	0	43 001	43 001
Podatek odroczoney odniesiony na kapitały	0	0	0	0	30	0	18	0	48
Nabycie akcji własnych	0	-19 282	0	19 282	0	0	0	0	0
Rozwiązanie kapitału rezerwowego na zapasowy – wykup akcji z 2008 roku, zakończony w 2013 roku	0	0	0	13 893	0	0	0	0	13 893
Podział/pokrycie wyniku finansowego netto	0	0	0	31 491	0	0	0	0	31 491
Utworzenie kapitału rezerwowego w celu nabycia akcji własnych	0	0	0		0	19 500	0	0	19 500
Rozwiązanie niewykorzystanego kapitału rezerwowego – zakończenie skupu akcji własnych	0	0	0	218	0	0	0	0	218
Zmniejszenia w okresie	0	0	0	19 500	161	33 393	42 844	0	95 898
Zyski i straty aktuarialne	0	0	0	0	161	0	0	0	161
Korekta wyniku lat ubiegłych MSSF 9	0	0	0	0	0	0	97	0	97
Rozwiązanie kapitału rezerwowego na zapasowy – wykup akcji z 2008 roku, zakończony w 2013 roku	0	0	0	0	0	13 893	0	0	13 893
Korekta wyniku lat ubiegłych - rozwiązanie aktywów na podatek odroczoney, korekty konsolidacyjne	0	0	0	0	0	0	343	0	343
Utworzenie kapitału rezerwowego w celu nabycia akcji własnych	0	0	0	19 500	0	0	0	0	19 500
Podział wyniku finansowego	0	0	0	0	0	0	31 491	0	31 491
Przeznaczenie zysku na wypłatę dywidendy	0	0	0	0	0	0	10 913	0	10 913
Rozwiązanie niewykorzystanego kapitału rezerwowego – zakończenie skupu akcji własnych	0	0	0	0	0	19 282	0	0	19 282
Rozwiązanie niewykorzystanego kapitału rezerwowego – zakończenie skupu akcji własnych	0	0	0	0	0	218	0	0	218
Kapitał własny 31.12.2018	5 897	-33 175	178 100	197 989	-26	17 218	-36 361	43 001	372 643

Pozycje	Kapitał zakładowy	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski (straty) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto roku bieżącego	Razem kapitał własny
Kapitał własny 01.01.2017	5 897	-13 893	178 100	111 251	153	31 111	37 429	0	350 048
Zwiększenia w okresie	0	0	0	46 961	12	0	0	41 554	88 527
Wynik netto za 12 m-cy 2017 roku	0	0	0	0	0	0	0	41 554	41 554
Podatek odroczony odniesiony na kapitały	0	0	0	0	12	0	0	0	12
Podział/pokrycie wyniku finansowego netto	0	0	0	43 513	0	0	0	0	43 513
Podział/pokrycie zysku/straty netto lat ubiegłych – zmiana ujmowania i wyceny akcji Bowim	0	0	0	3 448	0	0	0	0	3 448
Zmniejszenia w okresie	0	0	0	5 607	60	0	72 518	0	78 185
Zyski i straty aktuarialne	0	0	0	0	60	0	0	0	60
Korekta wyniku lat ubiegłych	0	0	0	0	0	0	31 164	0	31 164
Podział wyniku finansowego	0	0	0	0	0	0	41 354	0	41 354
Podział pokrycie zysku/straty netto lat ubiegłych	0	0	0	5 607	0	0	0	0	5 607
Kapitał własny 31.12.2017	5 897	-13 893	178 100	152 605	105	31 111	-35 099	41 554	360 390

Nota 29. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY**Niepodzielony wynik finansowy jednostki dominującej obejmuje:**

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zyski (straty) lat ubiegłych	-31 164	-31 164
Straty z lat ubiegłych jednostki zależnej PSR	-3 872	-2 739
Wynik przekształcenia jednostki zależnej z PSR na MSR ora korekty konsolidacyjne	-1 247	-1 186
Korekta wyniku lat ubiegłych MSSF 9	-96	0
Podatek odroczony dot. korekty lat ubiegłych	18	0
Zysk (strata) netto roku bieżącego	43 001	41 554
RAZEM	6 640	6 465

Na niepodzielony wynik lat ubiegłych na dzień 31.12.2017 składają się kwoty:

Na niepodzielony wynik lat ubiegłych na dzień 31 grudnia 2018 r. i okres porównawczy składa się kwota – 31 164 tys. zł. dotycząca zobowiązań podatkowych w zakresie podatku VAT za okres od lipca do grudnia 2011 w wysokości 20 492 tys. zł. wraz z należnymi odsetkami w wysokości 10 672 tys. zł. naliczonymi za okres od 26 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2016 r. Wartość ta została rozliczona jako strata z lat ubiegłych i pomniejszyła kapitały własne Emitenta. Zobowiązanie wynika z decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno Skarbowego w Gdyni (dalej „Naczelnik”) o której emitent poinformował w raporcie bieżącym nr 12/2017 z dn. 4 maja 2017 r. Szczegółowy opis sytuacji został zaprezentowany w nocie 49 niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Na niepodzielony wynik lat ubiegłych na dzień 31 grudnia 2018 r. składa się kwota 78 tys. zł. wynikająca z wprowadzenia standardu MSSF 9, który jednostka zastosowała retrospektywnie w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych niewygasłych na dzień 1 stycznia 2018 roku, bez korygowania danych porównawczych.

Na niepodzielony wynik lat ubiegłych na dzień 31 grudnia 2018 r. składa się również zysk netto za 2018 r. w wysokości 43 001 tys. zł. oraz wyniki lat ubiegłych jednostki zależnej w wysokości – 3 872 tys. zł. oraz kwoty wynikające z przekształcenia sprawozdania finansowego jednostki zależnej na MSR oraz korekty konsolidacyjne w wysokości – 1 247 tys. zł.

Podział zysku za 2017 rok

Dnia 14 czerwca 2018 r. w siedzibie Spółki dominującej odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Jedną z podjętych uchwał dotyczyła podziału zysku wypracowanego w roku 2017. Zwyczajne Walne Zgromadzenie postanowiło przeznaczyć zysk netto za rok obrotowy 2017 w wysokości 42 404 474,01 zł:

- na wypłatę dywidendy Akcjonariuszom części zysku netto w wysokości 2,00 zł na jedną akcję tj. kwoty w łącznej wysokości 10 913 722,00 zł (dywidendą objętych będzie 5 456 861 akcji, tj. liczba akcji ogółem pomniejszona o akcje własne będące w posiadaniu Emitenta). Dzień dywidendy został ustalony na 22 czerwca 2018 r. Dywidenda została wypłacona dnia 02 lipca 2018 r.
- pozostała część zysku tj. kwotę 31 490 752,01 zł przeznaczyć na kapitał zapasowy

Nota 30. KREDYTY I POŻYCZKI

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty rachunku bieżącym	153 891	118 363
Kredyty bankowe	21 139	14 969
Pożyczki	0	0
- od Zarządu i Rady Nadzorczej	0	0
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	175 030	133 332
- długoterminowe	16 778	11 570
- krótkoterminowe	158 252	120 764

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	158 252	121 762
Kredyty i pożyczki długoterminowe płatne powyżej 1 roku do 3 lat	13 008	6 799
Kredyty i pożyczki długoterminowe płatne powyżej 3 roku do 5 lat	3 770	4 771
Kredyty i pożyczki razem	175 030	133 332

Kredyty i pożyczki – stan na 31 grudnia 2018 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A.	53 000	41 627	nie odbiegające od standardów rynkowych	07-02-2020	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
ING Bank Śląski S.A.	84 000	44 402	nie odbiegające od standardów rynkowych	14-10-2019	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	90 000	65 395	nie odbiegające od standardów rynkowych	31-12-2019	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
ING Bank Śląski S.A. - Polcynk sp. z o.o.	3 000	2 467	nie odbiegające od standardów rynkowych	14-10-2019	hipoteka umowna kaucyjna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości oraz poręczenie udzielonej przez jednostkę dominującą do kwoty 4.500 tys.
RAZEM	230 000	153 891			

Kredyty inwestycyjne – stan na 31.12.2018

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A. – kredyt inwestycyjny-inwestycja Zawiercie	13 420	8 949	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	04-10-2022	Hipoteki wraz z cesją z praw z polisy ubezpieczeniowej, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na środkach trwałych oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank Millennium S.A. – kredyt inwestycyjny-inwestycja LUBLIN	3 677	2 616	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	04-10-2022	Hipoteki wraz z cesją z praw z polisy ubezpieczeniowej, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na środkach trwałych oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny Pruszków	24 160	9 574	nie odbiegające od standardów rynkowych	30-09-2024	Hipoteki wraz z cesją z praw z polisy ubezpieczeniowej oświadczenie o poddaniu się egzekucji
RAZEM	41 257	21 139			

Kredyty i pożyczki – stan na 31 grudnia 2017

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A.	43 000	39 759	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	07-02-2018	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	60 000	36 375	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	31-12-2019	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
ING Bank Śląski S.A.	74 000	41 231	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	14-10-2019	Hipoteki, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na zapasach towarów, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku bankowego
ING Bank Śląski S.A. - Polcynk sp. z o.o.	1 000	998	nie odbiegające od standardów rynkowych	15.02.2018	hipoteka umowna kaucyjna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
RAZEM	178 000	118 363			

Kredyty inwestycyjne – stan na 31.12.2017

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A. – kredyt inwestycyjny-inwestycja Zawiercie	13 320	11 616	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	04-10-2022	Hipoteki wraz z cesją z praw z polisy ubezpieczeniowej, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na środkach trwałych oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank Millenium S.A. – kredyt inwestycyjny-inwestycja Lublin	3 677	3 353	nie odbiegające od standardów rynkowych oparte na stawce WIBOR 1M powiększonej o marżę na poziomie rynkowym	04-10-2022	Hipoteki wraz z cesją z praw z polisy ubezpieczeniowej, zastawy rejestrowe wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na środkach trwałych oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
RAZEM	16 977	14 969			

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Kredyty i pożyczki występują wyłącznie w walucie polskiej.

Nota 31. FAKTORING

Informacje dotyczące umów faktoringowych oraz kwoty zaangażowania na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Umowy faktoringowe – stan na 31 grudnia 2018 r.

Nazwa banku/pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Rodzaj faktoringu	Data zapadalności umowy	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A.	20 000	0	faktoring niepełny (z regresem)	07-02-2020	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Millennium S.A.	10 000	7 911	faktoring odwrotny (wymagalnościowy)	07-02-2020	Łączne z umową kredytową
mFaktoring S.A.	20 000	0	faktoring niepełny (z regresem)	Czas nieoznaczony z możliwością wypowiedzenia umowy z zachowaniem 3-mies. Terminu	Weksel in blanco z deklaracją wekslową; cesja z rachunku bieżącego
KUKE Finanse	20 000	14 707	faktoring mieszany	Czas nieoznaczony - nie dłużej niż do zakończenia umowy ubezpieczenia należności RW/OP/00009653/2010 między KS a KUKE S.A.	Weksel in blanco z deklaracją wekslową; cesja z rachunku bieżącego
KUKE Finanse	6 000	0	faktoring odwrotny (wymagalnościowy)	Czas nieoznaczony - nie dłużej niż do zakończenia umowy ubezpieczenia należności RW/OP/00009653/2010 między KS a KUKE S.A.	- weksel in blanco z deklaracją wekslową;- cesja z rachunku bieżącego
SANTANDER Factoring sp..z o.o.	0	0	Faktoring typu Confirming-finansowanie dostaw	Czas nieoznaczony	brak
RAZEM	76 000	22 618			

Umowy faktoringowe – stan na 31 grudnia 2017 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Rodzaj faktoringu	Data zapadalności umowy	Zabezpieczenia
Bank Millennium S.A.	15 000	13 953	faktoring niepełny (z regresem)	07.02.2018	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Millennium S.A.	10 000	10 000	faktoring odwrotny (wymagalnościowy)	07.02.2018	łączone z umową kredytową
mFaktoring S.A.	15 000	12 214	faktoring niepełny (z regresem)	Czas nieoznaczony z możliwością wypowiedzenia umowy z zachowaniem 3-mies. Terminu	Weksel in blanco z deklaracją wekslową; cesja z rachunku bieżącego
KUKE Finanse	10 000	7 676	faktoring mieszany	Czas nieoznaczony - nie dłużej niż do zakończenia umowy ubezpieczenia należności RW/OP/00009653/2010 między KS a KUKE S.A.	Weksel in blanco z deklaracją wekslową; cesja z rachunku bieżącego
RAZEM	50 000	43 843			

Zobowiązania z tytułu leasingu wykazane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odpowiednio w pozycjach: inne zobowiązania długoterminowe (nota 32.) , zobowiązania pozostałe (nota 34.)

Nota 32. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu leasingu	204	233
Opłata z tytułu przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności	352	381
Kaucje	24	24
Razem	580	638

Inne zobowiązania długoterminowe – struktura zapadalności

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
zobowiązania długoterminowe płatne powyżej 1 roku do 3 lat	556	257
zobowiązania długoterminowe płatne powyżej 5 lat	24	381
Razem	580	638

Inne zobowiązania długoterminowe – struktura walutowa

Pozostałe zobowiązania długoterminowe w walutach obcych nie występują.

Nota 33. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania handlowe	187 692	187 124
Wobec jednostek powiązanych	9 138	10 075
Wobec jednostek pozostałych	178 554	177 049

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	187 692	167 819	20 096	205	37	0	4
Wobec jednostek powiązanych	9 138	9 138	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	178 524	158 212	20 096	205	37	0	4
31.12.2017	187 124	184 800	1 756	90	455	13	10
Wobec jednostek powiązanych	10 075	10 075	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	177 049	174 725	1 756	90	455	13	10

Zobowiązania handlowe – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2017	
	w walucie	po przeliczeniu na PLN	w walucie	po przeliczeniu na PLN
PLN	114 393	114 393	138 546	138 546
EUR	17 035	73 250	11 647	48 578
Razem	x	187 692	x	187 124

Nota 34. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA**Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe**

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych, w tym:	5 565	5 953
- Podatek VAT	1 451	1 848
- Podatek dochodowy od osób fizycznych	962	960
- Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	3 052	3 114
- Pozostałe	100	31
Zobowiązania z tyt. wynagrodzeń	2 820	3 099
Zaliczki otrzymane na dostawy	1 478	612
Dotacja PARP	0	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:	11 152	1 808
- Zobowiązania inwestycyjne	10 054	767
- Zobowiązania z tyt. leasingu	463	458
- Zobowiązania finansowe (forward)	0	0
- Inne zobowiązania	635	583
Razem pozostałe zobowiązania	21 015	11 472

Pozostałe zobowiązania – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2017	
	w walucie	po przeliczeniu na PLN	w walucie	po przeliczeniu na PLN
PLN	21 008	21 011	11 406	11 406
EUR	1	4	16	66
Razem	x	21 015	x	11 472

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2018	21 015	21 015	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	21 015	21 015	0	0	0	0	0
31.12.2017	11 472	11 472	0	0	0	0	0
Wobec jednostek powiązanych	0	0	0	0	0	0	0
Wobec jednostek pozostałych	0	0	0	0	0	0	0

Nota 35. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Grupa emitenta dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej jednostki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Skompensowano aktywa Funduszu z zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów jednostki. Do Funduszu nie został wniesiony majątek trwały.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Środki trwałe wniesione do Funduszu	0	0
Pożyczki udzielone pracownikom	160	149
Środki pieniężne	670	352
Zobowiązania z tytułu Funduszu	830	501
Saldo po skompensowaniu	0	0
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	734	691

Nota 36. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Poręczenie spłaty kredytu kupieckiego udzielonego stronom trzecim	1 000	500
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	11 543	11 601
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	4 500	1 500
Gwarancja płatnicza zobowiązań płatniczych	21 500	0
Pozostałe zobowiązania	0	0
Razem zobowiązania warunkowe	38 543	13 601

Na dzień **31 grudnia 2018 r.** na zlecenie jednostki dominującej wystawione były następujące gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe:

Gwarancje w PLN

lp.	gwarancja obowiązuje od dnia	kwota gwarancji	waluta gwarancji	gwarancja obowiązuje do dnia	nazwa beneficjenta	rodzaj gwarancji	przedmiot gwarancji
1	01.01.2016	20 748,00	PLN	31.12.2019	Kapsch Telematic Services Sp. z o.o.	gwarancja zapłaty	Konsorcjum Stali S.A. nie łączą ze spółką Beneficjenta żadne związki kapitałowe. Gwarancja stanowi zabezpieczenie dla Beneficjenta odroczonego terminu płatności, który został przyznany Konsorcjum Stali S.A. przez Beneficjenta za korzystanie dróg krajowych bądź ich odcinków. Niniejsza gwarancja została wystawiona na podstawie "Umowy zlecenia udzielenia gwarancji ubezpieczeniowej wniesienia opłaty elektronicznej za korzystanie z dróg krajowych lub ich odcinków nr UGMYT/34/2016-091 z dnia 30.11.2016 r." między Konsorcjum Stali S.A. i PZU S.A.; Dnia 26.11.2018 r. gwarancja została przedłużona do 31.12.2019 r. a od 01.01.2018 r. obowiązuje limit 20 748 PLN.
2	10.09.2018	229 844,58	PLN	31.01.2019	Erbud S.A.	gwarancja należytego wykonania	Konsorcjum Stali S.A. nie łączą ze spółką Beneficjenta żadne związki kapitałowe. Gwarancja stanowi zabezpieczenie dla Beneficjenta należytego wykonania umowy w zakresie dostaw elementów zbrojarskich realizowanych przez Konsorcjum Stali S.A. Niniejsza gwarancja została wystawiona na podstawie "Umowy o współpracy w zakresie udzielania gwarancji ubezpieczeniowych w ramach przyznanego limitu gwarancyjnego Nr 56/2008/WA51 z dnia 18.11.2008 r" z póź.zm. między Konsorcjum Stali S.A. i STU Ergo Hestia S.A.;
3	12.09.2018	406 370,61	PLN	02.03.2019	Strabag sp. z o.o.	gwarancja należytego wykonania	Konsorcjum Stali S.A. nie łączą ze spółką Beneficjenta żadne związki kapitałowe. Gwarancja stanowi zabezpieczenie dla Beneficjenta należytego wykonania umowy w zakresie dostaw elementów zbrojarskich realizowanych przez Konsorcjum Stali S.A. Niniejsza gwarancja została wystawiona na podstawie "Umowy zlecenia o okresowe udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr UO/GKR/02/2014-091 z dnia 20.05.2014 r." z póź.zm. między Konsorcjum Stali S.A. i PZU S.A.;
4	31.07.2018	136 140,80		19.09.2019	Strabag sp. z o.o.	gwarancja należytego wykonania	Konsorcjum Stali S.A. nie łączą ze spółką Beneficjenta żadne związki kapitałowe. Gwarancja stanowi zabezpieczenie dla Beneficjenta należytego wykonania umowy w zakresie dostaw elementów zbrojarskich realizowanych przez Konsorcjum Stali S.A. Niniejsza gwarancja została wystawiona na podstawie "Umowy zlecenia o okresowe udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych nr UO/GKR/02/2014-091 z dnia 20.05.2014 r." z póź.zm. między Konsorcjum Stali S.A. i PZU S.A.;

Gwarancje w EUR

lp.	gwarancja obowiązuje od dnia	kwota gwarancji	waluta gwarancji	gwarancja obowiązuje do dnia	nazwa beneficjenta	rodzaj gwarancji	przedmiot gwarancji
1	08.12.2011	2 500 000,00	EUR	31.12.2019	ISD Dunaferr Co. Ltd.	gwarancja zapłaty	Gwarancja stanowi zabezpieczenie dla Beneficjenta zapłaty za zamówiony przez Emitenta towar. Niniejsza gwarancja została wystawiona na podstawie Umowy Limitu Kredytowego zdefiniowanego w Umowie Wieloproduktowej nr 679/2009/00002763/00 między Konsorcjum Stali S.A. i ING Bankiem Śląski S.A.

Łączna kwota gwarancji wystawionych w PLN wyniosła 793 tys. zł. Łączna kwota gwarancji wystawionych w EUR wyniosła 2 500 tys. EUR co po przeliczeniu na PLN wg kursu z dnia 31 grudnia 2018 r. daje wartość 10 750 tys. zł. Łączna kwota gwarancji wystawionych na zlecenie emitenta i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła zatem 11 472 tys. zł.

Na dzień **31 grudnia 2018 r.** emitent udzielał następujących poręczeń i gwarancji własnych:

- Dnia 05.06.2014 r. Konsorcjum Stali S.A. ustanowiło zabezpieczenie wekslowe na rzecz Unii Stalowej Sp. z o.o. wystawiając weksel własny in blanco wraz ze stosownym porozumieniem wekslowym. Beneficjent tego zabezpieczenia w przypadku niewywiązania się przez emitenta z zobowiązań wobec niego ma prawo wypełnić weksel do kwoty odpowiadającej nie zapłaconym należnościom wraz z należnymi z tego tytułu odsetkami ustawowymi oraz kosztami poniesionymi w związku z dochodzeniem tych należności. O zawiązaniu z innymi podmiotami Spółki Unia Stalowa sp. z o.o. Emitent informował w raporcie bieżącym nr 20/2013. Spółka ta została zawiązana w celu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zakupu i sprzedaży hurtowej wyrobów hutniczych.
- Dnia 14.02.2017 r. Konsorcjum Stali S.A. udzieliło poręczenia ING Bankowi Śląskiemu S.A. (dalej „Bank”) za zobowiązania spółki Polcynk Sp. z o.o. z tytułu zawartej z Bankiem umowy kredytowej z limitem do 1 000 000 zł. Zobowiązania objęte poręczeniem obejmują spłatę kwoty głównej kredytu wraz z wszelkimi odsetkami, prowizjami, opłatami i kosztami w przypadku, gdy Polcynk Sp. z o.o. nie wywiąże się z zobowiązań w terminie i w sposób przewidziany umową kredytową. Zabezpieczeniem udzielonego poręczenia jest akt poddania się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt. 5 KPC do kwoty 1 500 000 zł, przy czym Bank może wystąpić z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi do dnia 15.02.2036 r. Już po dniu bilansowym, dnia 16.10.2018 r., został podpisany Aneks do umowy kredytowej między Bankiem a spółką Polcynk zwiększający limit kredytowy do kwoty 3 000 000 zł z terminem jego obowiązywania od 17.10.2018 r. do 14.10.2019 r. Zabezpieczeniem tego kredytu jest m.in. poręczenie Konsorcjum Stali S.A. udzielone Bankowi dnia 17.10.2018 r. oraz oświadczenie emitenta o poddaniu się na rzecz Banku egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt. 5 KPC do maksymalnej kwoty 4 500 000 zł, przy czym Bank może wystąpić z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi do dnia 14.10.2037 r.
- Dnia 26.07.2017 r. Konsorcjum Stali S.A. udzieliło poręczenia firmie Ocynkownia Śląsk Sp. z o.o. z siedzibą w Chrzanowie za zobowiązania pieniężne spółki zależnej Polcynk sp. z o.o. wynikające ze współpracy handlowej Polcynk sp. z o.o. z Ocynkownią Śląsk sp. z o.o., w ramach której Ocynkownia Śląsk sp. z o.o. świadczy usługi cynkowania ogniowego na powierzonych przez Polcynk sp. z o.o. materiałach. Poręczenie pierwotnie obejmowało zobowiązania powstałe od dnia 26.07.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. i było ograniczone do kwoty 400 000 zł brutto (słownie czterysta tysięcy złotych brutto). Dnia 04.12.2017 r. pomiędzy sygnatariuszami powyższego poręczenia podpisano Umowę Poręczenia, na mocy której poręczenie zostało od dnia 01.01.2018 r. podwyższone do kwoty 500 000 zł i przedłużone do dnia 31.12.2018 r.
 - Dnia 14.12.2017 r. Emitent jako udziałowiec Unii Stalowej sp. z o.o. z siedzibą w Węgrzcach udzielił nieodwołalnej, bezwarunkowej i płatnej na pierwsze żądanie gwarancji płatniczej zobowiązań płatniczych Unii Stalowej sp. z o.o. do kwoty nieprzekraczającej łącznie 5 000 000 EUR. Przedmiotowa gwarancja została wystawiona na rzecz ArcelorMittal Flat Carbon Europe tytułem zabezpieczenia właściwego wykonania zobowiązań płatniczych Unii Stalowej sp. z o.o. wynikających ze sprzedaży wyrobów hutniczych, które następnie udziałowcy w tym Emitent kupią od Unii Stalowej. Gwarancja została wystawiona na okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r. i podlega Jednolitym Przepisom dotyczącym Roszczeń Gwarancyjnych (publikacja ICC nr 758). Szczegółowe warunki udzielonej gwarancji nie odbiegają od standardów rynkowych obowiązujących w tym zakresie.
- Dnia 14.03.2018 r. Konsorcjum Stali S.A. udzieliło poręczenia firmie Mostostal Siedlce Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Siedlcach za zobowiązania pieniężne spółki zależnej Polcynk sp. z o.o. wynikające ze współpracy handlowej Polcynk sp. z o.o. z beneficjentem poręczenia, w ramach której Mostostal Siedlce świadczy usługi cynkowania ogniowego na powierzonych przez Polcynk sp. z o.o. materiałach. Poręczenie obejmuje zobowiązania powstałe od dnia 14.03.2018 r. do dnia 31.12.2018 r. i jest ograniczone do kwoty 500 000 zł brutto (słownie pięćset tysięcy złotych brutto).

Nota 37. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Należności z tytułu umów leasingu finansowego nie występują. Umów dzierżawy z opcją sprzedaży nie zawierano.

Jednostka dominująca użytkuje część swojej floty samochodowej w ramach leasingu finansowego. Średni okres obowiązywania umowy leasingu wynosi 3 lata. Jednostka dominująca ma możliwość zakupu wynajmowanego sprzętu za kwotę jego wartości nominalnej na koniec obowiązywania umowy. Zobowiązania spółki wynikające z umowy leasingu finansowego są zabezpieczone prawami leasingodawców do składników aktywów ujętych umową. Koszty finansowania wynikające z tych umów nie odbiegają od warunków rynkowych.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu:

Wyszczególnienie	31.12.2018		31.12.2017	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	478	463	488	458
W okresie od 1 do 3 lat	209	204	238	233
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	687	667	726	691
Przyszły koszt odsetkowy	20	x	35	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	667	667	691	691
Krótkoterminowe	463	463	458	458
Długoterminowe	204	204	233	233
Razem wartość zobowiązania	667	667	691	691

Nota 38. OTRZYMANE DOTACJE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
dotacja PARP na dofinansowanie zakupu środków trwałych w tym:	0	0
długoterminowe	0	0
krótkoterminowe	0	0

Nota 39. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	335	215
Rezerwy na odprawy pośmiertne	355	236
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	0	0
Rezerwy na pozostałe świadczenia	0	0
Razem, w tym:	690	451
- długoterminowe	637	407
- krótkoterminowe	53	44

Zgodnie z MSR nr 19 rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują:

- rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe, szacowane przez aktuarusza raz w roku lub częściej w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy szacowane przez właściwe komórki organizacyjne wewnątrz Spółki.

Pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych, które są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z zasadami wynagradzania w poszczególnej Spółce. Wysokość świadczeń zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy.

Wysokość zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Zmiany zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Grupa dzieli wg następujących kategorii:

- koszty zatrudnienia,
- wartość netto odsetek (czyli wartość pieniądza w czasie) od niedoborów/nadwyżek zdefiniowanych świadczeń,
- przeszacowanie, zawierające zmiany wartości godziwej aktywów programu, wynikające z innych czynników niż wartość pieniądza w czasie oraz zyski lub straty aktuarialne na zobowiązania.

Zyski i straty aktuarialne Grupa rozpoznaje w innych całkowitych dochodach, natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki, ujmując w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe prezentowane są w wysokości wartości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy.

Do wyliczeń rezerwy zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 19 została zastosowana metoda „Projected Unit Credit”. Zobowiązania rozpoznane na bazie memoriałowej zostały ustalone jako te przyszłe zdyskontowane płatności, skorygowane o wskaźniki ruchów kadrowych i demograficznych, do których pracownicy nabyli prawo na dzień bilansowy. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	2,9%	3,3%
Prawdopodobieństwo rezygnacji uzależnione od wieku pracowników (%) (X oznacza wiek pracownika)	5% dla $X < 20$ 5%+1,4%*(X-20) dla $20 < X < 60$ 61% dla $60 < X$	5% dla $X < 20$ 5%+1,4%*(X-20) dla $20 < X < 60$ 61% dla $60 < X$
Przewidywany nominalny wzrost wynagrodzeń (%)	5% w roku 2019 i kolejnych latach	5% w latach 2018-2020 i 3% w roku 2021 i kolejnych latach
Śmiertelność pracowników	Zgodna z kształtem śmiertelności populacji	Zgodna z kształtem śmiertelności populacji
Rotacja%	9,0%	9,5%
Wiek emerytalny	indywidualny wiek emerytalny	indywidualny wiek emerytalny
Pracownicy zatrudnieni na czas określony – prawdopodobieństwo przedłużenia umowy	50%	50%

Analiza wrażliwości rezerw

Zgodnie z MSR 19 Grupa ujawnia analizę wrażliwości dla każdego istotnego założenia aktuarialnego na koniec okresu sprawozdawczego, pokazującą, jaki wpływ na zobowiązanie miałyby zmiany odpowiednich założeń aktuarialnych.

W związku z powyższym dokonano analizy wrażliwości dla następujących założeń

- zmiana stopy dyskontowej +/- 0,5.p.p,
- zmiana stopy wzrostu przyszłych wynagrodzeń +/-0,5.p.p,
- zmian wskaźnika rotacji pracowników +/- 0,5.p.p.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona, przy założeniu, że wszystkie inne założenia aktuarialne pozostają niezmienione.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Stopa dyskontowa		stopa wzrostu wynagrodzeń		wskaźnik rotacji	
		-0,50%	0.50%	-0,50%	0.50%	-0,50%	0.50%
odprawy emerytalne	296	311	282	282	311	309	284
odprawy rentowe	40	41	38	38	41	41	38
odprawy pośmiertne	355	372	339	339	372	372	339
RAZEM	691	724	659	659	724	722	661

Zmiana stanu rezerw

Zgodnie z MSR 19 zostało sporządzone uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia dla zobowiązań netto z tytułu określonych świadczeń pracowniczych. Wynik przeprowadzonych kalkulacji kształtuje się następująco,

Zmiana stanu rezerw na świadczenie emerytalne, rentowe i pośmiertne w 2018 roku

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł.
Wartość rezerw na 01.01.2018	451
- długoterminowe	407
- krótkoterminowe	44
Koszty zatrudnienia	84
koszty bieżącego zatrudnienia	84
Koszty przyszłego zatrudnienia	0
Odsetki netto od zobowiązań netto	14
Zyski/Starty aktuarialne	-161
Wyłacone świadczenia	20
Wartość rezerw na 31.12.2018	690
- długoterminowe	637
- krótkoterminowe	53

Zmiana stanu rezerw na świadczenie emerytalne, rentowe i pośmiertne w 2017 roku

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł.
Wartość rezerw na 01.01.2017	370
- długoterminowe	313
- krótkoterminowe	57
Koszty zatrudnienia	57
koszty bieżącego zatrudnienia	57
Koszty przyszłego zatrudnienia	0
Odsetki netto od zobowiązań netto	12
Zyski/Starty aktuarialne	-60
Wyłacone świadczenia	48
Wartość rezerw na 31.12.2017	451
- długoterminowe	407
- krótkoterminowe	44

Nota 40. REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA INNE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwa na zobowiązania z tyt. kosztów działalności	261	253
Rezerwy na premie regulaminowe	3 137	3 272
Rezerwy na zobowiązania z tyt. rabatów	18	0
Razem, w tym:	3 416	3 525
- długoterminowe	0	0
- krótkoterminowe	3 416	3 525

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na zobowiązania z tytułu rabatów	Rezerwy urlopowe	Rezerwy na premie regulaminowe	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na 01.01.2018	0	0	3 272	253	3 525
Utworzone w ciągu roku obrotowego	18	0	4 784	73	4 875
Wykorzystane	0	0	4 919	65	4 984
Rozwiązane	0	0	0	0	0
Korekta z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0
Korekta stopy dyskontowej	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2018, w tym:	18	0	3 137	261	3 416
- długoterminowe	0	0	0	0	0
- krótkoterminowe	18	0	3 137	261	3 416
Stan na 01.01.2017	0	0	0	0	0
Utworzone w ciągu roku obrotowego	0	0	3 868	253	4 121
Wykorzystane	0	0	596	0	596
Rozwiązane	0	0	0	0	0
Korekta z tytułu różnic kursowych	0	0	0	0	0
Korekta stopy dyskontowej	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2017, w tym:	0	0	3 272	253	3 525
- długoterminowe	0	0	0	0	0
- krótkoterminowe	0	0	3 272	253	3 525

W związku z wykorzystaniem w większości urlopów przez pracowników, podjęto decyzję o nie tworzeniu rezerwy urlopowej.

Nieistotna kwota rezerwy urlopowej na 31 grudnia 2018 r. oraz fakt, że Kodeks pracy nie przewiduje wypłat ekwiwalentu za urlop przemawia za nietworzeniem rezerwy urlopowej.

Nota 41. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM**A. Czynniki związane z działalnością Grupy Kapitałowej****Ryzyko związane z uzależnieniem się od głównych dostawców**

Grupa Kapitałowa Konsorcjum Stali S.A. zaopatruje się w towary i materiały głównie bezpośrednio u krajowych producentów wyrobów hutniczych. Poprzez dziesięciu największych dostawców w 2018 roku realizowanych było ok. 80% wartości zakupów całkowitych zakupów. W związku z tym, istnieje ryzyko, iż w przypadku zmiany polityki handlowej tych podmiotów, ich problemów finansowych lub pogorszenia konkurencyjności ich oferty, przełoży się to negatywnie na wyniki finansowe osiągnięte przez Grupę Kapitałową.

Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Głównymi odbiorcami Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. są podmioty z branży budowlanej – w każdym z trzech ostatnich lat kalendarzowych sprzedaż do podmiotów z tego sektora stanowiła powyżej 40% całkowitej sprzedaży Grupy – dlatego cykl produkcyjny tej branży ma silne oddziaływanie na sezonowość sprzedaży grupy kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. W miesiącach zimowych, spadać może zapotrzebowanie na stal w budownictwie co powoduje, że sprzedaż jednostki dominującej w miesiącach zimowych może osiągać niższe wartości, w porównaniu z pozostałymi miesiącami. Istotne ryzyko związane jest również ze spowolnieniem gospodarczym, które szczególnie mocno dotyka firmy budowlane. Zmniejszenie inwestycji budowlanych jest zawsze powodem problemów finansowych wielu przedsiębiorstw z tego sektora co może przełożyć się również na wyniki finansowe emitenta

Ryzyko związane z zapasami i należnościami

Z uwagi na fakt, iż większość przychodów Grupy Kapitałowej jest generowana przez działalność handlową, podmioty te muszą utrzymywać stan zapasów na odpowiednim poziomie. Niedopasowanie stanów magazynowych do zapotrzebowania rynku wiąże się z ryzykiem utraty potencjalnych przychodów (w przypadku za małych stanów lub braku danego asortymentu) lub zamrożenia kapitału obrotowego (w przypadku zbyt małej rotacji towaru i za dużych stanów magazynowych). W przypadku wysokiej fluktuacji cen towarów będących w asortymencie emitenta, utrzymywanie zbyt wysokich stanów magazynowych może być powodem konieczności przeszacowania wartości zapasów i dostosowania ich do niższych niż ceny magazynowe cen rynkowych.

Należności emitenta z tytułu dostaw i usług stanowią około 25-30% sumy bilansowej, co wynika ze specyfiki kanałów dystrybucji, za pośrednictwem których Grupa sprzedaje towary i produkty. Emitent stara się redukować ryzyko związane z należnościami poprzez indywidualne, ustalane dla każdego klienta, limity kredytowe wraz z określonymi terminami płatności. Emitent prowadzi aktywną politykę zarządzania należnościami i kredytami kupieckimi, których udziela swoim klientom. Monitoruje spłatę należności oraz zdolność płatniczą swoich klientów poprzez aktywną współpracę własnych służb finansowo-prawnych i handlowych a także bezpośredni kontakt z klientami. W przypadku przekroczenia terminu płatności przez klientów podejmowane są odpowiednie kroki według ustalonych procedur windykacyjnych. W ramy polityki zarządzania należnościami wpisuje się współpraca z firmami ubezpieczeniowymi obejmującymi ubezpieczeniem należności. W 2018 roku emitent współpracował w tym zakresie z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. Polisa ubezpieczająca należności z odroczonym terminem płatności znacznie redukuje ryzyko wystąpienia strat – w ramach tej umowy/polisy Ubezpieczyciel zobowiązuje się do wypłaty emitentowi odszkodowania za należności objęte ubezpieczeniem, jeżeli emitent nie otrzyma płatności z tytułu sprzedaży towarów lub usług w wyniku prawnie potwierdzonej bądź faktycznej niewypłacalności klienta. Przedmiotem działalności objętym ochroną ubezpieczeniową jest handel wyrobami hutniczymi i usługi z tym związane. W ramach podpisanej umowy z Ubezpieczycielem świadczone są również usługi windykacyjne oraz monitoring sytuacji płatniczej klientów emitenta. Politykę zarządzania należnościami uzupełnia współpraca z zewnętrznymi firmami windykacyjnymi i kancelariami prawnymi. Mimo prowadzonej racjonalnej polityki w zakresie zarządzania należnościami nadal występuje jednak ryzyko, zwłaszcza w sytuacji pogorszenia koniunktury rynkowej a w konsekwencji i sytuacji finansowej firm-klientów emitenta, strat spowodowanych nieściągalnością części należności. Ryzyko to powiększyło się zwłaszcza po kryzysie gospodarczym, kiedy to ubezpieczyciele ograniczając własne ryzyko zmniejszali znacząco limity kredytowe podlegające ochronie ubezpieczeniowej i tym samym zwiększając ekspozycję na ryzyko podmiotów ubezpieczających swoje należności. Bardzo często w takiej sytuacji słaby rating w ocenie ubezpieczycieli całych branż i tworzących je firm powoduje, że Spółka staje przed dylematem, czy przerwać współpracę z kontrahentem bowiem ubezpieczyciel nie chce objąć jego zobowiązań należytą ochroną ubezpieczeniową, czy też kontynuować współpracę sprzedając nadal towar w kredycie kupieckim i ponosić zwiększone ryzyko takiej współpracy w okresie niestabilnej gospodarki.

Ryzyko związane z niepowodzeniem realizowanej strategii

Emitent konsekwentnie realizuje przyjętą strategię rozwoju, która opiera się na budowie ogólnopolskiej sieci dystrybucyjnej, rozwoju usług dodatkowych w ramach punktów serwisowych zlokalizowanych przy oddziałach handlowych oraz zwiększeniu udziału przetwórstwa w przychodach poprzez rozwój produkcji zbrojeń budowlanych i konstrukcji stalowych oraz przetwórstwa wyrobów płaskich. Istnieje jednak ryzyko, iż przyjęta przez emitent strategią nie przełoży się na oczekiwane efekty lub też wystąpią czynniki niezależne od emitenta, które przeszkodzą w realizacji tej strategii (w tym pogorszenie sytuacji gospodarczej, zmiana otoczenia konkurencyjnego, spadek popytu).

Emitent na bieżąco monitoruje realizację wdrażanej strategii i nie wyklucza jej modyfikacji celem dostosowania do aktualnych warunków rynkowych.

W ramach realizowanej strategii emitent nie wyklucza rozszerzać swoją działalność również przez fuzje, przejęcia i zaangażowanie kapitałowe w innych podmiotach. W toku tego procesu istnieje szereg ryzyk o charakterze ekonomiczno-prawnym i rynkowym, które mogą spowodować, że proces ten zakończy się niepowodzeniem lub jego efekty będą gorsze niż oczekiwane. Aby zabezpieczyć się przed ryzykiem niepowodzenia tych transakcji emitent wspiera się doradztwem firm doświadczonych w przeprowadzaniu tego typu operacji.

Ryzyko związane z zawieraniem umowami

W wielu przypadkach postanowienia zawieranych przez emitenta umów przewidują możliwość odstąpienia od umowy przez kontrahenta emitenta w przypadku wycofania się głównego inwestora z realizacji projektu budowlanego, którego dotyczą dostawy wyrobów emitenta, a więc sytuacji, na które emitent nie ma wpływu.

W przypadku umów na dostawy długoterminowe (z reguły są to umowy zawierane na okres 1-1,5 roku dotyczące przede wszystkim dostawy zbrojeń budowlanych), częstym zapisem jest gwarancja ceny w okresie dostaw przewidzianym w umowie. Emitent stara się zabezpieczyć przed ryzykiem wystąpienia ujemnej marży na takich kontraktach, lecz istnieje ryzyko, że w przypadku niekorzystnych zmian cenowych na rynku, marża na takich kontraktach będzie ujemna.

Dodatkowo, częstym postanowieniem zawieranych przez emitenta umów dotyczących dostaw wyrobów zbrojarskich i innych wyrobów ze stali jest udzielanie przez emitenta gwarancji na dostarczane wyroby. Umowny okres gwarancji obejmuje od kilku do 36 miesięcy licząc od daty końcowego odbioru. Ponadto w ich postanowieniach wskazywany jest obowiązek zapłaty przez emitenta kar umownych za opóźnienie w usunięciu wad w okresie gwarancji i rękojmi. Ryzyko konieczności zapłaty kar umownych wynikać może ze stosunkowo krótkich terminów zastrzeżonych do wypełnienia zobowiązań z tytułu rękojmi i gwarancji.

Warte podkreślenia jest, iż w dotychczasowej działalności emitenta nie miała miejsca sytuacja wystąpienia jego kontrahenta z roszczeniami z tytułu rękojmi lub gwarancji. Dodatkowo, wskazane ryzyko jest minimalizowane przez zawierane umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności oraz fakt, że emitent oferuje wyłącznie wyroby stalowe z pewnych źródeł, z potwierdzonymi certyfikatami jakości wystawianymi przez renomowanych producentów. Jednak wystąpienie obowiązku zapłaty kar umownych może w sposób negatywny wpłynąć na sytuację finansową emitenta i perspektywę jego rozwoju.

Ryzyko związane z instrumentami finansowymi

Elementem ryzyka kredytowego związanego z instrumentami finansowymi jest ryzyko związane z „**aktywami finansowymi dostępnymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy**” wykazywanymi w aktywach trwałych i aktywach obrotowych oraz aktywami ujętymi w pozycji „**inne długoterminowe aktywa finansowe**” oraz „**inne krótkoterminowe aktywa finansowe**”. W pozycjach tych emitent prezentuje akcje spółki Bowim S.A. oraz związane z nimi instrumenty finansowe, które nabywane były na przełomie 2010 i 2011 r. Ich wartość bilansowa po dokonanych wykupach na dzień bilansowy 31.12.2018 r. wynosiła łącznie 10 372 tys. zł.

Między emitentem a spółką Bowim S.A. na przełomie roku 2013 i 2014 toczył się spór o realizację Porozumienia Inwestycyjnego z dnia 03.12.2010 r. Znalazł on polubowne rozwiązanie, którego odzwierciedleniem jest podpisany w styczniu 2014 r. Aneks nr 4 do Porozumienia Inwestycyjnego. Warunki tego Aneksu szczegółowo zostały opisane w Raporcie bieżącym nr 2/2014 z dnia 24.01.2014 r. Wszystkie uzgodnienia między stronami określone w Aneksie nr 4 zostały wykonane, w tym ustanowiono opisane w Aneksie zabezpieczenia na rzecz emitenta, a emitent w zamian dokonał blokady akcji na rachunku inwestycyjnym, zobowiązując się do tego, że nie dokona zbycia ani obciążenia akcji, za wyjątkiem przeniesienia ich własności na rzecz Bowim S.A. W raporcie bieżącym nr 3/2017 z dnia 28.02.2017 r. Zarząd Konsorcjum Stali S.A. poinformował o zawarciu w dniu 28.02.2017 r. Aneksu nr 5 do w/w Porozumienia Inwestycyjnego regulującego termin zawarcia Umowy Sprzedaży II oraz termin wykupu pozostałej ilości akcji. W raporcie nr 16/2017 z dnia 30.05.2017 r. emitent poinformował o zawarciu Umowy Sprzedaży II w dniu 22.05.2017 r., która weszła w życie z dniem 24.05.2017 r. Wykup realizowany jest zgodnie z zawartą Umową Sprzedaży II. Emitent na dzień publikacji niniejszego raportu nie widzi zagrożeń dla jego dalszej realizacji. Gdyby jednak w miarę upływu czasu okazało się w tej sprawie, że pojawiło się istotne ryzyko, iż emitent nie odzyska kwoty za wykup akcji określonej w porozumieniu albo kwoty co najmniej równoważnej tej, w której akcje te są ujęte w bilansie emitenta, Zarząd Konsorcjum Stali będzie zmuszony podjąć decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego na tę pozycję swoich aktywów, przeliczując ją do aktualnej, w momencie takiej decyzji, wartości możliwej do odzyskania.

Ponadto z instrumentami finansowymi związane są również ryzyka: płynności, kredytowe, kursowe i płynności, które omówione zostało w nocie nr 15 niniejszego sprawozdania.

Ryzyko związane z niekorzystnymi decyzjami ze strony organów kontrolnych

Emitent w toku prowadzonej działalności biznesowej dokłada najwyższej staranności, aby prowadzona ona była w zgodzie z wszelkimi normami, jakie składają się na ogólnie pojęty ład prawny i gospodarczy tworzone przez państwo. W toku tejże działalności emitent często spotyka się z kontrolami prowadzonymi przez uprawnione do tego przez państwo różne organy kontrolne. Biorąc pod uwagę złożoność uregulowań prawnych, oraz zakres i częstotliwość ich zmian, którym podlega każdy działający na rynku podmiot gospodarczy, ich niestabilność, częstą nieprecyzyjność i nieprzejrzystość, istnieje ryzyko odmiennej interpretacji tych samych zdarzeń gospodarczych przez organ kontrolujący i podmiot kontrolowany. Na takie ryzyko narażony jest również emitent. Konsekwencją takiego ryzyka mogą być negatywne decyzje i orzeczenia pokontrolne, których konsekwencje mogą przekładać się negatywnie na wyniki finansowe emitenta.

Obszarem szczególnie związanym z występowaniem takiego ryzyka jest prawo podatkowe. Wg emitenta nieprecyzyjność przepisów powoduje częste rozbieżności interpretacyjne między organami podatkowymi a podmiotami gospodarczymi, które prowadzą do niepewności działalności i mogą skutkować wzrostem istotnych obciążeń podatkowych.

Przykładem takiego ryzyka jest opisywany w raportach bieżących nr 39/2013 i 34/2014 oraz w nocie 50 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016 spór, który emitent prowadził z organami skarbowymi w przedmiocie podatku VAT od transakcji WDT za lata 2008-2009. Emitent nie zgadzając się z decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie, nakładającą na Spółkę dodatkowe obciążenie podatkowe w łącznej kwocie z naliczonymi odsetkami w wysokości ponad 6 mln zł, dochodził swoich racji przed NSA. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną emitenta od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Decyzja skutkowałą znaczącym zmniejszeniem wyników finansowych wykazywanych przez emitenta w jego sprawozdaniach finansowych za lata 2013-2015, ostatecznie zmniejszeniem wartości kapitałów własnych.

Aktualnie wobec emitenta jest prowadzone postępowanie podatkowe przed Dyrektorem Izby Administracji Skarbowej w Katowicach dotyczące odwołania od nieostatecznej decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno –Skarbowego w Gdyni z 3 kwietnia 2017 r. w sprawie rzetelności oraz prawidłowości rozliczeń podatku VAT za drugie półrocze 2011 r. Informacja o sprawie opisana jest w raportach bieżących nr 18/2016 , nr 12/2017 oraz nr 13/2017 oraz w nocie 50 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wszystkie kontrolowane transakcje opisywały rzeczywiste zdarzenia gospodarcze związane z hurtowym obrotem stałą i w ocenie Spółki zostały udokumentowane w sposób należyty, przewidziany obowiązującymi w kontrolowanym okresie przepisami prawnymi. Wszystkie zawierane transakcje zarówno w kontrolowanym okresie, jak i do dziś, były zawierane z należytą starannością, a pracownicy Spółki dokładali najwyższej staranności sprawdzając zarówno podmioty nabywające od Spółki towary, jak również jej dostawców. Mimo takiej oceny tych transakcji przez emitenta, nie można wykluczyć, że organ kontrolny zajmie odmienne stanowisko w tej i podobnych sprawach, co skutkować może decyzjami, które będą miały negatywny wpływ na wynik finansowy emitenta. Wartość wylczonego zobowiązania wraz z należnymi odsetkami w wysokości 31 164 tys. zł. na dzień 31 grudnia 2018 r. została zaprezentowana w zyskach zatrzymanych i pomniejszyła kapitały własne Emitenta.

B. Czynniki związane z otoczeniem, w jakim emitent prowadzi działalność

Ryzyko związane z wpływem sytuacji makroekonomicznej na wyniki emitenta

Sytuacja finansowa emitenta jest uzależniona od sytuacji ekonomicznej w Polsce i na świecie. Na wyniki finansowe uzyskiwane przez Spółkę mają wpływ: tempo wzrostu PKB, poziom inflacji, stopa bezrobocia oraz wysokość dochodów osobistych ludności, polityka fiskalna i monetarna państwa, nakłady inwestycyjne. Te czynniki silnie wpływają na poziom zakupów wyrobów stalowych. W przypadku pogorszenia sytuacji gospodarczej w Polsce lub na świecie, wystąpienia spadku nakładów inwestycyjnych (szczególnie w budownictwie) lub zastosowania instrumentów polityki gospodarczej państwa negatywnie wpływających na pozycję rynkową emitenta, realizowane przez niego wyniki finansowe mogą ulec osłabieniu.

Ryzyko fluktuacji cen wyrobów stalowych

Wyroby stalowe ciągle podlegają wahaniom cenowym. Istnieje ryzyko, iż cena sprzedaży w danym okresie będzie niższa niż cena zakupu danego produktu. W celu redukcji ryzyka związanego z potencjalnymi stratami wynikającymi ze spadku cen rynkowych stanów magazynowych, emitent stale kontroluje stan zapasów, zapewniając ich odpowiednią rotację. Gwałtowne spadki cen na rynku mogą prowadzić do spadków osiągniętych marż przez emitenta, a co za tym idzie spadku wypracowanego zysku netto.

Ryzyko związane ze zmianami kursów walutowych

Dla części transakcji zawieranych przez emitenta walutą bazową jest waluta inna niż polski złoty. Niesie to za sobą ryzyko powstania ujemnych różnic kursowych i w efekcie strat przy rozliczaniu tych transakcji spowodowanych niekorzystną dla emitenta zmianą rynkowych kursów walutowych. Emitent stara się zabezpieczyć przed tymi zmianami korzystając, w zależności od tendencji kształtowania się kursów na rynku i przewidywań w tym zakresie, z prostych terminowych instrumentów zabezpieczających kurs dla zawartych już transakcji.

Ryzyko związane ze zmianą tendencji rynkowych

Zmiana popytu na wyroby stalowe przełożyłaby się bezpośrednio na wartość sprzedaży emitenta, natomiast zmiana (spadek) cen wyrobów stalowych odbiłby się negatywnie na osiągniętych wynikach finansowych. Istnieje również ryzyko, iż krajowi producenci wyrobów hutniczych (krajowe huty to główni dostawcy emitenta) ograniczą ilość produkcji lub będą zwiększać moce produkcyjne wolniej niż wzrost popytu, co przełoży się na ograniczone możliwości emitenta w realizacji sprzedaży.

Ryzyko związane ze zmianami regulacji prawnych

Regulacje prawne w Polsce zmieniają się bardzo często. Pewne zagrożenie mogą więc stanowić zmiany przepisów prawa lub różne jego interpretacje. Dotyczy to m.in. uregulowań i interpretacji przepisów podatkowych, uregulowań dotyczących prawa handlowego, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Każda zmiana przepisów może wywołać negatywne skutki dla funkcjonowania emitenta – spowodować wzrost kosztów działalności emitenta i wpłynąć na jego wyniki finansowe oraz powodować trudności w ocenie rezultatów przyszłych zdarzeń czy decyzji. Prawo polskie wciąż znajduje się w okresie dostosowawczym, związanym z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Związane z tym zmiany przepisów prawa mogą mieć wpływ na otoczenie prawne działalności gospodarczej, w tym także Spółki. Wejście w życie nowych regulacji prawnych może wiązać

się między innymi z problemami interpretacyjnymi, niekonsekwentnym orzecznictwem sądów oraz niekorzystnymi interpretacjami przyjmowanymi przez organy administracji publicznej (w tym podatkowe).

Dodatkowo polski system podatkowy charakteryzuje się stosunkowo dużą niestabilnością. Część przepisów podatkowych nie zostało sformułowanych w sposób dostatecznie precyzyjny i brak jest ich jednoznacznej wykładni. Przedsiębiorstwa działające w Polsce są zatem narażone na pojawianie się zastrzeżeń ze strony organów podatkowych. Istnieje zatem ryzyko, iż pomimo stosowania przez emitenta aktualnych wykładni przepisów podatkowych, organy skarbowe mogą przyjąć odmienną interpretację.

Ponadto, wobec zapowiadanej od wielu lat gruntownej reformy zmieniającej system podatkowy istnieje ryzyko, że wprowadzenie nowych regulacji może mieć negatywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. Jednocześnie, istnieje ryzyko, iż zmiany przepisów podatkowych wprowadzane w dalszej lub bliższej przyszłości mogą opierać się na rozwiązaniach, które spowodują wzrost obciążeń podatkowych emitenta.

Ryzyko wynikające ze wzrostu konkurencji

Rynek dystrybucji wyrobów stalowych jak również produkcji zbrojeń budowlanych i konstrukcji stalowych cechuje wysoki poziom konkurencyjności. Z drugiej strony, jest to rynek bardzo rozdrobniony, który najprawdopodobniej przejdzie intensywny proces konsolidacji, w ramach którego powstanie kilka dużych dystrybutorów o ogólnokrajowej sieci dystrybucyjnej. Podmioty te uzyskają szereg przewag konkurencyjnych nad małymi i średnimi dystrybutorami, w tym przede wszystkim silniejszą pozycję negocjacyjną z dostawcami oraz możliwość obsługi dużych zamówień.

Emitent aktywnie uczestniczy w procesie konsolidacji, który jest wpisany w jego historię. Konsorcjum Stali S.A. po realizacji w 2008 roku fuzji z firmą Bodeko Sp. z o.o. jest jednym największych dystrybutorów wyrobów stalowych w kraju. Proces dalszej konsolidacji rynku był kontynuowany przez emitenta w 2009 roku poprzez przejęcie spółki Polcynk Sp. z o.o. W kolejnych latach emitent nie wyklucza kontynuowania procesu konsolidacji rynku dystrybutorów wyrobów stalowych.

Jednakże, istnieje ryzyko, iż firmy konkurencyjne w ramach fuzji, przejęć lub wzrostu organicznego stworzą większe organizacje niż organizacja emitenta, co pomniejszy jego przewagę konkurencyjną.

Ryzyko zmiany polityki handlowej hut

Emitent jest hurtowym dystrybutorem sprzedaży wyrobów stalowych, czyli pełni rolę pośrednika pomiędzy hutami, a odbiorcami końcowymi. Niekorzystna zmiana polityki sprzedaży hut, np. przejście na dostawy bezpośrednie do odbiorców końcowych, budowa własnych centrów serwisowych (a więc oferowanie przez huty w ramach sprzedaży bezpośredniej usług dodanych jak kompletacja i konfekcjonowanie) lub zmiana polityki cenowej, może negatywnie wpłynąć na działalność emitenta.

Ryzyko ograniczenia dostępu do źródeł finansowania działalności oraz ryzyko wzrostu kosztów finansowania

Emitent jako firma handlowa skazana jest m.in. na korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania swojej działalności. Dostawcami kapitału pożyczkowego są banki. Biorąc pod uwagę doświadczenia z kryzysu lat 2008-2009 oraz spowolnienia które nastąpiło w latach kolejnych, istnieje ryzyko, że banki patrząc przez pryzmat ryzyka branż, w obszarze których prowadzi swą działalność emitent, ograniczą źródła finansowania dla emitenta lub znacząco zwiększą jego koszty.

Ograniczenia kapitału kredytowego dla firm z szeroko rozumianego sektora inwestycyjnego również może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową emitenta, gdyż ograniczenie inwestycji na skutek braku możliwości ich sfinansowania może mieć wpływ na spadek sprzedaży emitenta.

Koszt kredytów, z których korzysta emitent oparty jest na zmiennej stopie procentowej, która powiązana jest ze stawką WIBOR i powiększona o stałą marżę banku. Wzrost rynkowych stóp procentowych może wpłynąć na wzrost kosztów finansowania działalności emitenta.

C. Czynniki ryzyka związane z rynkiem kapitałowym

Ryzyko zawieszenia notowań

Zarząd Giełdy może na podstawie § 30 ust. 1 Regulaminu Giełdy zawiesić obrót Akcjami emitenta na okres do trzech miesięcy:

- na wniosek emitenta,
- jeżeli uzna, że wymaga tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu,
- jeżeli emitent narusza przepisy obowiązujące na GPW.

Zgodnie z § 30 ust. 2 Regulaminu Giełdy Zarząd Giełdy zawiesza obrót akcjami na okres nie dłuższy niż miesiąc na żądanie KNF zgłoszone zgodnie z przepisami Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w przypadku, gdy obrót określonymi papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi

jest dokonywany w okolicznościach wskazujących na możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku regulowanego lub bezpieczeństwa obrotu na tym rynku, albo naruszenia interesów inwestorów, na żądanie KNF, Grupa prowadząca rynek regulowany zawiesza obrót tymi papierami lub instrumentami, na okres nie dłuższy niż miesiąc.

Na podstawie art. 96 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej prawo do czasowego lub bezterminowego wykluczenia akcji z obrotu giełdowego przysługuje także KNF, w przypadku stwierdzenia niewykonywania lub nienależytego wykonywania przez emitenta szeregu obowiązków, do których odwołuje się art. 96 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej. KNF przed wydaniem takiej decyzji zasięga opinii GPW.

Ryzyko wykluczenia akcji z obrotu giełdowego

Na podstawie § 31 Regulaminu GPW, Zarząd Giełdy może wykluczyć akcje Spółki z obrotu giełdowego, m.in. w następujących przypadkach:

- jeżeli akcje przestały spełniać inny warunek dopuszczenia ich do obrotu giełdowego niż nieograniczona zbywalność,
- jeżeli emitent uporczywie narusza przepisy obowiązujące na giełdzie,
- na wniosek emitenta,
- wskutek ogłoszenia upadłości emitenta albo w przypadku oddalenia przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków w majątku emitenta na zaspokojenie kosztów postępowania,
- jeżeli uzna, że wymaga tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu,
- wskutek podjęcia decyzji o połączeniu emitenta z innym podmiotem, jego podziale lub przekształceniu,
- jeżeli w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie dokonano żadnych transakcji giełdowych akcjami emitenta,
- wskutek podjęcia przez emitenta działalności, zakazanej przez obowiązujące przepisy prawa,
- wskutek otwarcia likwidacji emitenta.

Wykluczenie akcji emitenta z obrotu giełdowego ograniczyłoby swobodę w zbywaniu akcji przez ich właścicieli.

Ryzyko struktury akcjonariatu

Duża koncentracja posiadania akcji Spółki przez kilku głównych akcjonariuszy powoduje, że Inwestorzy powinny brać pod uwagę możliwość porozumienia się tych akcjonariuszy co do wspólnego działania.

Nota 42. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Grupa kapitałowa posiada następujące instrumenty finansowe:

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Udzielone pożyczki	0	0
Udziały i akcje w innych podmiotach	4 045	3 396
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 120	4 091
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	8 266	9 515
Należności z tyt. dostaw i usług	206 816	215 783
Środki pieniężne	2 382	1 462
Zobowiązania z tyt. kredytów	175 030	133 332
Zobowiązania z tyt. factoringu	22 619	43 842
Zobowiązania z tyt. leasingu	667	691
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	187 692	187 124
Razem	609 637	599 236

Nota 43. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem przedsiębiorstw z grupy kapitałowej jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierają działalność operacyjną podmiotów i zwiększają wartość dla ich właścicieli.

Przedsiębiorstwa zarządzają strukturą swego kapitału i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadzają do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, jednostki może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy/udziałowców, zwrócić kapitał akcjonariuszom/udziałowcom lub wyemitować nowe akcje.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 r. Zarząd w dniu 2 listopada 2018 r. podjął uchwałę dotyczącą przyjęcia polityki w sprawie podziału zysku Emitenta za 2018 i 2019 r., która została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Emitenta w dniu 2 listopada 2018 r., o czym spółka poinformowała w raporcie bieżącym 43/2018

Zarząd Spółki postanowił, iż zamierza wnioskować do Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki o przeznaczenie całości wypracowanych zysków Spółki za lata obrotowe 2018 i 2019, tj. kończące się odpowiednio 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r., w całości na kapitał zapasowy Spółki. Tym samym Zarząd Spółki postanowił, iż nie zamierza wnioskować do Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki o wypłatę dywidendy za lata obrotowe 2018 i 2019, tj. kończące się odpowiednio 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r.

W ocenie Zarządu Spółki dominującej, pozostawienie w Spółce całości zysku Spółki wypracowanego za lata obrotowe 2018 i 2019, pozwoli na przeznaczenie tych środków m.in. pod nowe inwestycje, a tym samym pozwoli na utrzymanie pozycji jednego z liderów w branży.

W roku 2018 Spółka dominująca nabyła w celach inwestycyjnych 738.925 akcji własnych o łącznej wartości nabycia 19 282 tys. zł. Wysoki poziom złożonych przez akcjonariuszy Spółki ofert sprzedaży akcji własnych świadczy o tym, iż skup akcji własnych przez Spółkę był procesem oczekiwanym przez akcjonariuszy Spółki.

W 2019 roku został ogłoszony kolejny program skupu akcji własnych w celu umorzenia, w wyniku którego na dzień publikacji raportu Spółka nabyła kolejne 317 072 akcji własnych o łącznej wartości nabycia 8 282 tys. zł. Po zmianie udziału, Spółka posiada bezpośrednio 1.496.555 akcji własnych Spółki, stanowiących 25,376% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających (z zastrzeżeniem art. 364 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych) łącznie do 1.496.555 (słownie: jeden milion czterysta dziewięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt pięć) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 25,376% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Po zmianie udziału, Spółka nie posiada pośrednio akcji własnych Spółki. Jednocześnie Spółka wskazuje, iż stosownie do art. 364 § 2 Kodeksu spółek handlowych, z ww. akcji Spółka nie wykonuje praw udziałowych, w tym prawa głosu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy Spółki.

Zarządy spółek z grupy monitorują stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto doliczają oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom/udziałowcom jednostki pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto. Zwiększenie zobowiązań to efekt zwiększonej skali działalności emitenta.

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w Krajowym Rejestrze Sądowym. Grupa spełnia wymogi dotyczące wysokości kapitału podstawowego zgodnie z wymogami narzuconymi przed Kodeks Spółek Handlowych.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	175 030	133 332
Faktoring	22 619	43 842
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	209 287	199 234
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 382	1 462
Zadłużenie netto	404 554	374 946
Zamienne akcje uprzywilejowane	0	0
Kapitał własny	372 643	360 390
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	0	0
Kapitał razem	372 643	360 390
Kapitał i zadłużenie netto	777 197	735 336
Wskaźnik dźwigni	0,52	0,51

Nota 44. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Z zakresu tych świadczeń w grupie kapitałowej wypłacane są tylko świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy.

Nota 45. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W skład Grupy kapitałowej Konsorcjum Stali S.A. wchodziły następujące podmioty:

- spółka dominująca: Konsorcjum Stali S.A.
 - spółka zależna:
 - Polcynk Sp. z o.o. w Radomiu
 - spółki stowarzyszone:
 - RBS STAL Sp. z o.o. w Krakowie
 - Unia Stalowa Sp. z o.o.

Spółki zależne:

Polcynk Sp. z o.o. to średniej wielkości spółka zajmująca się produkcją konstrukcji stalowych, posiada własną bazę magazynowo - produkcyjną, świadczy również usługi lakierowania. Spółka produkuje elementy konstrukcji hal, części linii produkcyjnych, elementy infrastruktury drogowej. 30 lipca 2009 r. Konsorcjum Stali objęła 100% udziałów Spółki Polcynk Sp. z o.o. za kwotę 9,350 tys. złotych.

Spółki stowarzyszone:

Konsorcjum Stali S.A. ma udziały kapitałowe w spółce **RBS STAL Sp. z o.o.** i **Unia Stalowa s.c.** posiadając w nich odpowiednio **33,3%** i **25,0%** udziałów, nie mając jednakże wpływu na sprawowanie kontroli nad tymi jednostkami. W roku obrotowym miały miejsce transakcje między podmiotami powiązаныmi, były to jednak transakcje o charakterze typowym dla prowadzonej działalności gospodarczej, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez emitenta, podmioty z jego Grupy i jednostki powiązane.

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Członkowie organów zarządzających i nadzorujących:

Członkom organów zarządzających i nadzorujących nie udzielano pożyczek. W 2018 r. były zawierane transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz członkami ich rodzin, ze względu na nieistotną wartość nie zostały zaprezentowane.

Spółki powiązane osobowo nie podlegające konsolidacji:

"BUDO-MARKET" Robert Wojdyna, Marek Skwarski, Jerzy Wojdyna Sp.j. – niewielkich rozmiarów firma sprzedająca materiały budowlane dla klientów detalicznych oraz małych firm budowlanych. Panowie Robert Wojdyna i Marek Skwarski, zasiadający w Radzie Nadzorczej emitenta posiadają w spółce po 1/3 udziałów.

Bodeko Hotele Sp. z o.o. – spółka prowadząca działalność hotelową. Prezesem Zarządu tej spółki jest pan Janusz Kocłęga, Wiceprezesem Zarządu jest pan Ireneusz Dembowski a Członkiem Zarządu pan Tadeusz Borysiewicz. Wszyscy panowie są również Członkami Rady Nadzorczej Konsorcjum Stali S.A.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem pomiędzy jednostkami powiązаныmi Grupy Kapitałowej Konsorcjum Stali nie wystąpiły transakcje zawierane na innych warunkach niż rynkowe.

(kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

za okres od stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Poniższa tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za okres 01 stycznia 2018 r. – 31 grudnia 2018 r. oraz za okresy porównawcze zgodnie z prezentowanymi w sprawozdaniu okresami. (informacje dotyczące struktury wiekowej należności i zobowiązań na koniec roku obrotowego przedstawione są w notach 22 i 33):

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym zaległe, po upływie terminu płatności	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Jednostka zależna												
POLCYNK SP.Z O.O.		5 727	3 026	158	644	1 213	1 067	244	208	19	15	0
Razem		5 727	3 026	158	644	1 213	1 067	244	208	19	15	0
Jednostki stowarzyszone												
RBS STAL SP. Z O.O.		16 137	8 521	0	93	1 552	2 389	165	0	0	0	0
Unia Stalowa SP. Z O.O.		0	0	122 867	78 252			0	0	9 118	9 576	0
Razem		16 137	8 521	122 867	78 345	1 552	2 389	165	0	9 118	9 576	0
Podmioty powiązane osobowo												
BUDO-MARKET R. WOJDYNA, M.SKWARSKI		108	60	100	115	1	1	0	0	5	3	0
BODEKO HOTELE SP. Z O.O.		1	35	149	127	0	0	0	0	15	14	0
BOWIM S.A. na dzień 31.12.2018 nie jest uznawana jako jednostka powiązana, okres porównawczy pokazany		0		0	2 801	0	0			0	482	0
Razem		109	95	249	3 043	1	1	0	0	20	499	0
Ogółem		21 973	11 642	123 274	82 032	2 766	3 457	409	208	9 157	10 090	0

Nota 46. WYNAGRODZENIA WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ I RADY NADZORCZEJ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Świadczenia wypłacone lub należne Członkom Zarządu

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	3 591	3 387
Nagrody jubileuszowe	0	0
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	0	0
Pozostałe świadczenia długoterminowe	0	0
Razem	3 591	3 387

Powyższe kwoty nie zawierają narzutów na wynagrodzenia.

Wynagrodzenia Członków Zarządu

Imię i nazwisko	Funkcja	01.01 - 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Janusz Smółka	Prezes Zarządu	1179	1120
Dariusz Bendykowski	Członek Zarządu ds. finansowych	698	649
Marcin Miśta	Członek Zarządu ds. handlu	857	810
Rafał Strzelczyk	Członek Zarządu ds. produkcji	857	808
RAZEM		3 591	3 387

Powyższe kwoty nie zawierają narzutów na wynagrodzenia.

W umowach o pracę z członkami zarządu znajduje się zapis, że w przypadku rozwiązania z Członkiem Zarządu umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika, jeśli te przyczyny stanowią wyłączny powód rozwiązania stosunku pracy, pracownikowi przysługuje odprawa w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia.

Świadczenia wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej jednostki dominującej

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	5 396	5 646
Nagrody jubileuszowe	0	0
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	10
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	0	0
Razem	5 396	5 656

Powyższe kwoty nie zawierają narzutów na wynagrodzenia.

W pozycji wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej zostały wykazane wynagrodzenia wszystkich dyrektorów.

Świadczenia wypłacone lub należne członkom Rady Nadzorczej

Imię i nazwisko	Funkcja	01.01 - 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Robert Wojdyna	Przewodniczący Rady Nadzorczej	731,2	675,7
Janusz Koclega	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	719,7	672,7
Marek Skwarski	Sekretarz Rady Nadzorczej	719,7	672,7
Ireneusz Dembowski	Członek Rady Nadzorczej	719,7	672,7
Tadeusz Borysiewicz	Członek Rady Nadzorczej	719,7	672,7
Elżbieta Mikuła	Członek Rady Nadzorczej	40,1	10,4
Kazimierz Przybylski	Członek Rady Nadzorczej	40,1	10,4
RAZEM		3 690,2	3 387,3

Powyższe kwoty nie zawierają narzutów na wynagrodzenia.

W przypadku odwołania z pełnienia funkcji Członka RN Spółka jest zobowiązana do wypłaty odprawy w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie

Imię i nazwisko	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Jednostka dominująca		
Zarząd	4	4
Administracja	56	55
Pion sprzedaży	340	322
Pion produkcji	221	206
Razem jednostka dominująca	621	586
Spółki zależne		
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	42	41
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	11	9
Razem spółki zależne	53	50
Ogółem	674	636

Powyższe wartości wyrażone w osobach

Nota 47. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

Nie były zawierane przez Grupę Kapitałową.

Nota 48. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

W roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2018 r. jednostka dominująca aktywowała koszty finansowania zewnętrznego, związanego z kredytem reinwestycyjnym związanym z inwestycją w Pruszkowie.

	01.01. - 31.12.2018		01.01. - 31.12.2017	
	Koszt finansowania zewnętrznego	Stopa kapitalizacji	Koszt finansowania zewnętrznego	Stopa kapitalizacji
Rzeczowe aktywa trwałe	22	3,74	0	0
RAZEM	22	3,74	0	0

Nota 49. SPRAWY SĄDOWE

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie toczą się i w okresie ostatnich 12 miesięcy nie toczyły się w stosunku do Spółki żadne postępowania przed organami administracji publicznej ani inne postępowania sądowe lub arbitrażowe, które mogłyby mieć istotny wpływ na sytuację finansową lub rentowność emitenta oraz przekraczałyby 10% kapitałów własnych.

Nota 50. POSTĘPOWANIA W SPRAWACH PODATKOWYCH

Stan spraw dotyczących rozliczeń podatkowych przedstawiamy w poniższym zestawieniu.

L.p.	Przedmiot sprawy	Rozstrzygnięcia	Aktualny stan sprawy
1.	Zobowiązanie z tytułu podatku od towarów i usług za okres od lipca do grudnia 2011 r. w wyniku decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni z 3 kwietnia 2018 roku.	Postępowanie w toku - przed Dyrektorem Izby Skarbowej w Katowicach prowadzone jest postępowanie podatkowe nr 2401-IOV-2.4103.7.106-111.2017.10/MK, UNP:2401-17-173278 dotyczące odwołania spółki z 18 maja 2017 r. od nieostatecznej decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni z 3 kwietnia 2018 roku.	Wniesiono odwołanie od nieostatecznej decyzji Naczelnika. Brak rozstrzygnięcia.

Decyzja Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w przedmiocie naliczenia dodatkowego zobowiązania z tytułu podatku VAT za okres II półrocza 2011 roku

W raporcie nr **12/2017** z dnia **04.05.2017 r.** emitent poinformował o otrzymaniu decyzji Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni (dalej „Decyzja”) wydanej w postępowaniu kontrolnym prowadzonym w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres od lipca do grudnia 2011 r. W wydanej Decyzji Naczelnik Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni (dalej „Naczelnik”), określił zaległe zobowiązanie podatkowe Emitenta w wysokości 20 492 282,23 zł wraz z należnymi odsetkami za zwłokę w szacowanej na dzień 04.05.2017 r. kwocie w wysokości około 11 339 820 zł. W uzasadnieniu Decyzji Naczelnik, pomimo wniesionych przez Emitenta zastrzeżeń, podtrzymał ustalenia wskazane w Protokole z badania ksiąg, o którym emitent informował w raporcie bieżącym nr 18/2016 z dnia 03.10.2016 r. Naczelnik zarzucił spółce, że transakcje z trzema kontrahentami mają charakter nierzeczywisty, pomimo udokumentowanego faktu dostaw materiału i dokonania za te dostawy płatności. W konsekwencji Naczelnik uznał, że w odniesieniu do transakcji z dwoma kontrahentami emitent nie miał prawa do odliczenia podatku VAT, zaś w odniesieniu do transakcji z jednym kontrahentem bezpodstawnie zastosował zerową stawkę podatku VAT. W ocenie emitenta Decyzja jest bezzasadna, ponieważ Naczelnik nie uwzględnił faktu posiadania przez Emitenta dowodów potwierdzających rzetelność zakwestionowanych transakcji, ani tego, że emitent działał z zachowaniem zasad należytej staranności. Emitent nie zgadzając się z ustaleniami jak i oceną prawną dokonaną przez Naczelnika skorzystał z przysługującego mu prawa do wniesienia odwołania, które wniósł w ustawowym terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Na dzień publikacji niniejszego raportu odwołanie emitenta nie zostało jeszcze rozpatrzone.

W nawiązaniu do wyżej opisanej Decyzji, w Raporcie bieżącym nr **13/2017** Emitent poinformował również, że kierując się dbałością o interesy Spółki w celu ochrony przed naliczaniem dalszych odsetek podatkowych i kosztów jakie potencjalnie mogłyby wiązać się z negatywnym rozstrzygnięciem przez organ podatkowy drugiej instancji, przelał w dniu 10 maja 2017 r. kwotę określoną w Decyzji wraz z naliczonymi do dnia zapłaty odsetkami, tj. łącznie 31 859 tys. zł. Jednocześnie emitent zastrzegł, że zapłata nie stanowi uznania Decyzji za zasadną.

Po zapłacie zobowiązania podatkowego wynikającego z decyzji stwierdzono nadpłatę odsetek za okres od 26.08 do 31.12.2016 r. w wysokości 111 tys. zł. Wartość nadpłaty została zwrócona.

Jednocześnie emitent zastrzegł, że zapłata nie stanowi uznania Decyzji za zasadną i skorzystał z prawa do wniesienia odwołania. W razie pozytywnego rozstrzygnięcia dla Spółki przedmiotowej sprawy przelana kwota będzie podlegała zwrotowi.

Nota 51. ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Spółki wchodzące w skład grupy kapitałowej oddają do utylizacji firmom zewnętrznym do tego uprawnionym, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, co jest potwierdzone odpowiednim protokołem.

Nota 52. UDZIAŁ SPÓŁEK ZALEŻNYCH NIE OBJĘTYCH SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

Nie występuje.

Nota 53. ISTOTNE ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU ROKU OBROTOWEGO

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Spółki na dzień 31 grudnia 2018 r. wymagające ujawnienia.

Poniżej informacje dotyczące kolejnego programu dotyczącego skupu akcji własnych, ogłoszonego w 2019 roku oraz znaczące umowy podpisane po dacie, na którą sporządzono niniejsze sprawozdanie finansowe.

W raporcie bieżącym nr 3/2019 z dnia 19 stycznia 2019 r. emitent poinformował, że powziął informację o zarejestrowaniu w dniu 10 stycznia 2019 r. przez Sąd Rejonowy w Częstochowie, XVII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Spółki przyjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 4 stycznia 2019 roku uchwałą nr 3/04.01.2019 w zakresie § 6 Statutu.

Dotychczasowy § 6 Statutu o brzmieniu:

„1. Akcje mogą być umarzone za zgodą akcjonariusza, którego akcji umorzenie dotyczy, w drodze ich nabycia przez Spółkę (umorzenie dobrowolne).

2. Umorzenie akcji następuje poprzez obniżenie kapitału zakładowego Spółki.

3. Wynagrodzenie z tytułu umorzenia akcji zostanie danemu akcjonariuszowi wypłacone w ciągu (30) trzydziestu dni od dnia podjęcia uchwały o umorzeniu akcji oraz obniżeniu kapitału zakładowego Spółki przez Walne Zgromadzenie.

4. Uchwała Walnego Zgromadzenia o umorzeniu akcji określa sposób i warunki umorzenia akcji, a w szczególności wysokość i sposób wypłaty wynagrodzenia przysługującego akcjonariuszowi z tytułu umorzenia jego akcji, podstawę prawną umorzenia a także sposób obniżenia kapitału zakładowego,

5. Gdy wypłata wynagrodzenia za dobrowolnie umarzone akcje finansowana jest z kwoty, która zgodnie z art. 348 § 1 k.s.h. może zostać przeznaczona do podziału, zastosowanie znajdują ust. 6-7.

6. Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę, w której: (a) wyraża zgodę na nabycie przez Zarząd akcji własnych Spółki w celu umorzenia; (b) przewiduje, w granicach określonych przez art. 348 § 1 k.s.h., określoną część zysku spółki na finansowanie nabycia akcji własnych w celu umorzenia; (c) określa maksymalną liczbę i cenę akcji własnych spółki, które mają zostać nabyte w celu umorzenia; (d) określa maksymalny okres w ramach którego Zarząd upoważniony jest do nabywania akcji własnych w celu umorzenia.

7. Po nabyciu akcji własnych w celu umorzenia Zarząd niezwłocznie zwołuje Walne Zgromadzenie w celu powzięcia przez nie uchwały o umorzeniu akcji oraz obniżeniu kapitału zakładowego.”

otrzymuje następujące brzmienie :

„1. Akcje mogą być umarzone za zgodą akcjonariusza, którego akcji umorzenie dotyczy, w drodze ich nabycia przez Spółkę (umorzenie dobrowolne).

2. Umorzenie akcji następuje poprzez obniżenie kapitału zakładowego Spółki.

3. Uchwała Walnego Zgromadzenia o umorzeniu akcji określa sposób i warunki umorzenia akcji, podstawę prawną umorzenia a także sposób obniżenia kapitału zakładowego.

4. Wypłata wynagrodzenia za dobrowolnie umarzone akcje może być finansowana z kwoty, która zgodnie z art. 348§1 k.s.h. może zostać przeznaczona do podziału.

5. Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę, w której w szczególności: (a) wyraża zgodę na nabycie przez Zarząd akcji własnych Spółki w celu umorzenia; (b) określa maksymalną liczbę i cenę akcji własnych spółki, które mają zostać nabyte w celu umorzenia; (c) określa maksymalny okres w ramach którego Zarząd upoważniony jest do nabywania akcji własnych w celu umorzenia.”

Jednocześnie Emitent przekazuje w załączeniu tekst jednolity Statutu Spółki uwzględniający ww. zmiany, który został przyjęty przez Radę Nadzorczą Spółki w drodze uchwały nr 1/04.01.2019 z dnia 04 stycznia 2019 r

W raporcie bieżącym nr 4/2019 z dnia 23 stycznia 2019 r. emitent poinformował, że w wykonaniu stosownych upoważnień wskazanych w uchwale Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Emitenta nr 4/04.01.2019 z dnia 4 stycznia 2019 roku w sprawie udzielenia Zarządowi upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki w celu ich umorzenia oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych (dalej: „Uchwała”), o której podjęciu Emitent informował w raporcie bieżącym nr 1/2019 z dnia 4 stycznia 2019 roku, Zarząd Emitenta podjął następujące uchwały:

- uchwała w sprawie ustalenia przez Zarząd wynagrodzenia za nabywane akcje własne Spółki – mocą której Zarząd Emitenta ustalił, że akcje własne nabywane w ramach upoważnienia wskazanego Uchwałą, mogą być nabywane wyłącznie za cenę równą 26 zł (słownie: dwadzieścia sześć złotych) za jedną akcję,
- uchwała w sprawie realizacji skupu akcji własnych w ramach zaproszenia do składania ofert zbycia akcji, które to zaproszenie będzie skierowane do wszystkich akcjonariuszy Spółki – mocą której Zarząd Emitenta ustalił, że akcje własne będą nabywane w ramach zaproszenia do składania ofert zbycia akcji, które to zaproszenie będzie skierowane do wszystkich akcjonariuszy Spółki,
- uchwała w sprawie przyjęcia treści oferty zakupu akcji własnych – mocą której Zarząd Emitenta ustalił treść oferty zakupu akcji własnych.

Zarząd Emitenta przekaże treść oferty zakupu akcji własnych w osobnym raporcie bieżącym.

Jednocześnie Zarząd Emitenta wskazuje, iż w dniu 23 stycznia 2019 roku Rada Nadzorcza Emitenta wyraziła zgodę na podjęcie przez Zarząd wszystkich wyżej wskazanych uchwał oraz na ich treść.

W raporcie bieżącym nr 5/2019 z dnia 23 stycznia 2019 r. w nawiązaniu do uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Emitenta nr 4/04.01.2019 z dnia 4 stycznia 2019 roku w sprawie udzielenia Zarządowi upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki w celu ich umorzenia oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych (dalej: „Uchwała”), o której to uchwale Emitent informował raportem bieżącym nr 1/2019 z dnia 4 stycznia 2019 roku, a także w nawiązaniu do raportu bieżącego Emitenta nr 4/2019 z dnia 23 stycznia 2019 roku, niniejszym przekazuje treść oferty zakupu akcji własnych Konsorcjum Stali S.A.

Oferta zakupu akcji spółki Konsorcjum Stali S.A. przeprowadzana jest zgodnie z zasadami nabywania akcji własnych określonymi w Uchwale oraz w uchwałach Zarządu Spółki z dnia 23 stycznia 2019 r, o których podjęciu Emitent informował w raporcie bieżącym nr 4/2019 z dnia 23 stycznia 2019 roku, w szczególności oferta zakupu akcji jest przeprowadzana na następujących zasadach:

- przedmiotem zakupu jest nie więcej niż 765.485 (słownie: siedemset sześćdziesiąt pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć) akcji Spółki;
 - oferowana cena zakupu jednej akcji Spółki wynosi 26,00 zł (słownie: dwadzieścia sześć złotych 00/100);
 - Spółka przeznaczy na nabywanie akcji w ramach Oferty maksymalnie do 20.500.000,00 zł (słownie: dwadzieścia milionów pięćset tysięcy złotych 00/100), z zastrzeżeniem, iż kwota ta obejmuje zarówno cenę zapłaty za nabywane akcje własne Spółki, jak również koszty ich nabycia;
 - przyjmowanie ofert sprzedaży akcji od akcjonariuszy Spółki rozpocznie się w dniu 28 stycznia 2019 roku, a zakończy w dniu 31 stycznia 2019 roku;
 - Przewidywany dzień nabycia akcji Spółki nabytych w ramach ofert złożonych przez akcjonariuszy Spółki oraz rozliczenie ich nabycia nastąpi w dniu 4 lutego 2019 r.;
- (a) podmiotem pośredniczącym w przeprowadzeniu i rozliczeniu Oferty jest Millennium Dom Maklerski S.A. z siedzibą w Warszawie.

Pełna treść Oferty znajduje się w Załączniku do raportu bieżącego.

W raporcie bieżącym nr 7/2019 z dnia 04 lutego 2019 r. emitent poinformował, że Zgodnie z przekazanymi przez Dom Maklerski informacjami, w ramach zakupu akcji własnych Emitenta złożono oferty sprzedaży obejmujące łącznie 317.072 (słownie: trzysta siedemnaście tysięcy siedemdziesiąt dwie) akcje. Maksymalna liczba akcji własnych, którą na podstawie Uchwały Spółka mogła nabyć wynosiła 765.485 (słownie: siedemset sześćdziesiąt pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć) akcji własnych Spółki.

W wyniku rozliczenia ww. zakupu akcji własnych Emitenta, w dniu 4 lutego 2019 r. Emitent nabył łącznie 317.072 (słownie: trzysta siedemnaście tysięcy siedemdziesiąt dwie) akcje własne Spółki, stanowiących 5,376% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających łącznie do 317.072 (słownie: trzysta siedemnaście tysięcy siedemdziesiąt dwa) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 5,376% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki za łączną kwotę w wysokości 8.243.872 zł (słownie: osiem milionów dwieście czterdzieści trzy tysiące osiemset siedemdziesiąt dwa złote). Środki na zakup akcji własnych Emitenta pochodziły z utworzonego kapitału rezerwowego, stosownie do Uchwały.

W raporcie bieżącym nr 8/2019 z dnia 04 lutego 2019 r. emitent poinformował, że wyniku złożonych odpowiedzi na ofertę zakupu akcji Spółki opublikowaną przez Spółkę raportem bieżącym nr 5/2019 z dnia 23 stycznia 2019 r. oraz w wyniku jej rozliczenia, w ramach której to transakcji Spółka w dniu 4 lutego 2019 r. nabyła łącznie 317.072 (słownie: trzysta siedemnaście tysięcy siedemdziesiąt dwie) akcji własnych Spółki, stanowiących 5,376% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających łącznie do 317.072 (słownie: trzysta siedemnaście tysięcy siedemdziesiąt dwa) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 5,376% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, doszło do przekroczenia przez Spółkę progu 20 i 25% ogółu głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Nabycie akcji własnych zostało przeprowadzone w oparciu o uchwałę nr 4/04.01.2019 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 4 stycznia 2019 r. w sprawie udzielenia Zarządowi upoważnienia do nabywania akcji własnych Spółki w celu ich umorzenia oraz w sprawie utworzenia kapitału rezerwowego z przeznaczeniem na sfinansowanie nabywania akcji własnych.

Przed zmianą udziału, Spółka posiadała bezpośrednio 1.179.483 (słownie: jeden milion sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt trzy) akcji własnych Spółki, stanowiących 19,99998% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających (z zastrzeżeniem art. 364 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych) do 1.179.483 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 19,99998% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Przed zawarciem Transakcji, Spółka nie posiadała akcji pośrednio. Stosownie do art. 364 § 2 Kodeksu spółek handlowych, z ww. akcji Spółka nie wykonywała praw udziałowych, w tym prawa głosu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy Spółki.

Po zmianie udziału, Spółka posiada bezpośrednio 1.496.555 (słownie: jeden milion czterysta dziewięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt pięć) akcji własnych Spółki, stanowiących 25,376% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających (z zastrzeżeniem art. 364 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych) łącznie do 1.496.555 (słownie: jeden milion czterysta dziewięćdziesiąt sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt pięć) głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, stanowiących 25,376% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Po zmianie udziału, Spółka nie posiada pośrednio akcji własnych Spółki. Jednocześnie Spółka wskazuje, iż stosownie do art. 364 § 2 Kodeksu spółek handlowych, z ww. akcji Spółka nie wykonuje praw udziałowych, w tym prawa głosu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy Spółki.

W raporcie bieżącym nr 10/2019 z dnia 20 lutego 2019 r. emitent poinformował, że pomiędzy Bankiem Millennium S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej „Bank”), a Emitentem został zawarty aneks do Umowy o linię wielowalutową nr 10100/16/M/04 z dnia 27 stycznia 2017 roku (dalej „Umowa o linię wielowalutową”) oraz aneks do Umowy zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych stanowiących całość organizacyjną chociażby jego skład był zmienny z dnia 21 lipca 2011 roku (dalej „Umowa zastawu rejestrowego”).

Przedmiotem aneksu do Umowy o linię wielowalutową jest udzielenie Spółce limitu kredytowego w wysokości:

- a) 63.000.000,00 PLN (słownie: sześćdziesiąt trzy miliony i 00/100), na okres od 20.02.2019 do 30.07.2019 roku;
- b) 62.000.000,00 PLN (słownie: sześćdziesiąt dwa miliony i 00/100), na okres od 31.07.2019 do 30.08.2019;
- c) 61.000.000,00 PLN (słownie: sześćdziesiąt jeden milionów i 00/100), na okres od 31.08.2019 do 29.09.2019;
- d) 60.000.000,00 PLN (słownie: sześćdziesiąt milionów i 00/100), na okres od 30.09.2019 do 30.10.2019;
- e) 59.000.000,00 PLN (słownie: pięćdziesiąt dziewięć milionów i 00/100), na okres od 31.10.2019 do 29.11.2019;
- f) 53.000.000,00 PLN (słownie: pięćdziesiąt trzy miliony i 00/100), na okres od 30.11.2019 do 07.02.2020;

Przed zawarciem aneksu kwota limitu kredytowego wynosiła 53.000.000,00 PLN (słownie: pięćdziesiąt trzy miliony złotych i 00/100) i obowiązywała do dnia 07.02.2020 roku.

W związku ze zwiększeniem limitu zaangażowania kredytowego zwiększeniu uległy następujące zabezpieczenia:

- 1) oświadczenie Spółki o poddaniu się na rzecz Banku egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt. 5 k.p.c. zwiększono do maksymalnej kwoty 100.800.000,00 PLN (słownie: sto milionów osiemset tysięcy złotych i 00/100);

- 2) zwiększono najwyższą sumę zabezpieczenia do kwoty 116.800.000,00 PLN (słownie: sto szesnaście milionów osiemset tysięcy złotych i 00/100) przy zastawie rejestrowym na zapasach w skład których wchodzi stal i wyroby ze stali zlokalizowane w 4 magazynach należących do Spółki (przedmiot zabezpieczenia wspólny z Umową faktoringu odwrotnego nr 2630).

Pozostałe postanowienia Umowy o linię wielowalutową oraz Umowy zastawu rejestrowego nie uległy istotnej zmianie i nie odbiegają od standardowych warunków rynkowych stosowanych dla tego typu umów.

Emitent informował o zawarciu w/w umów oraz ich zmianach w raportach bieżących nr 1/2017 z dnia 27.01.2017 r., nr 25/2017 z dnia 05.10.2017 r., nr 03/2018 z dnia 02.02.2018.

Umowa o linię wielowalutową stanowi jedno ze znaczących źródeł finansowania majątku obrotowego i bieżącej działalności Emitenta.

W raporcie bieżącym nr 11/2019 z dnia 20 lutego 2019 r. emitent poinformował, że zawarł z KUKI Finance S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej KUKI Finance) aneks do umowy faktoringu odwrotnego nr 0106/2018 z dnia 6 lutego 2018 r. (dalej „Umowa”).

Na mocy postanowień aneksu do Umowy:

1. podwyższono przyznany limit faktoringu odwrotnego do wysokości 10.000.000 zł (słownie: dziesięć milionów złotych) - poprzednio limit wynosił 6.000.000,00 zł,
2. ustalone w Umowie zabezpieczenie w postaci oświadczenia Spółki o poddaniu się na rzecz KUKI Finance egzekucji w trybie art. 777§ 1 pkt. 5 kpc zwiększono do maksymalnej kwoty 11.000.000 zł (słownie: jedenaście milionów złotych).

Pozostałe zabezpieczenia i warunki Umowy nie uległy istotnym zmianom i nie odbiegają od standardowych warunków rynkowych stosowanych dla tego typu umów.

O zawarciu Umowy Emitent informował w raporcie bieżącym nr 4/2018 z 06.02.2018 r.

Umowa z KUKI Finance stanowi jedno ze znaczących źródeł finansowania majątku obrotowego i bieżącej działalności Emitenta.

W raporcie bieżącym nr 14/2019 z dnia 15 marca 2019 r. emitent poinformował, że podpisał umowę faktoringową nr 35/2019 (dalej Umowa) z Pekao Faktoring sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie (dalej Faktor).

Na mocy postanowień Umowy:

1. Faktor zobowiązał się do finansowania – w ramach faktoringu z regresem - bezspornych wierzytelności z tytułu dostawy towarów i usług przysługujących Emitentowi wobec jego Kontrahentów zaakceptowanych przez Faktora w ramach przyznanego limitu faktoringu do wysokości 10 000 000,00 zł (słownie: dziesięć milionów złotych).
2. Ustalono następujące zabezpieczenia:
 - Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową do sumy wekslowej w wysokości 15 000 000 zł (słownie: piętnaście milionów złotych)
 - Pełnomocnictwo do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym Spółki prowadzonym przez Bank Pekao S.A.
3. Umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością rozwiązania przez każdą ze Stron za uprzednim jednomiesięcznym okresem wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.
4. Pozostałe warunki Umowy nie odbiegają od standardowych warunków rynkowych stosowanych dla tego typu umów.

Wyżej wymieniona Umowa z Faktorem stanowi jedno ze znaczących źródeł finansowania majątku obrotowego i bieżącej działalności Emitenta.

W raporcie bieżącym nr 15/2019 z dnia 15 marca 2019 r. emitent poinformował, że pomiędzy Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej Bank) a Emitentem został podpisany Aneks do umowy kredytu nr 66/2005/CK o linię wielocelową (dalej Umowa).

Na mocy Aneksu do Umowy:

- w okresie do dnia 30 czerwca 2019 r. podwyższono na wniosek Emitenta kwotę dostępnego dla Emitenta wielocelowego limitu kredytowego o kwotę 10 000 000 zł tj. do kwoty 50 000 000 zł. Po tej dacie limit będzie wynosił:
 - a) 48 500 000 zł od dnia 01.07.2019 r. do dnia 31.07.2019 r

- b) 46 500 000 zł od dnia 01.08.2019 r. do dnia 31.08.2019 r.
 - c) 45 000 000 zł od dnia 01.09.2019 r. do dnia 30.09.2019 r.
 - d) 43 000 000 zł od dnia 01.10.2019 r. do dnia 31.10.2019 r.
 - e) 41 000 000 zł od dnia 01.11.2019 r. do dnia 30.11.2019 r.
 - f) 40 000 000 zł od dnia 01.12.2019 r. do dnia 31.12.2019 r.
- podwyższono istniejące zabezpieczenie w postaci zastawu rejestrowego na zapasach poprzez zwiększenie minimalnej wartości zapasów zastawionych na rzecz Banku do poziomu nie niższego niż 37 000 000 zł, a także zwiększono sumę scedowanego na rzecz Banku ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych zastawionych zapasów do poziomu nie niższego niż 37 000 000 zł (od dnia 01.12.2019 r. minimalna wartość zastawionych zapasów oraz suma ubezpieczenia ponownie będzie wynosiła 27 000 000 zł pod warunkiem obniżenia i spłaty limitu do kwoty 40 000 000 zł) oraz zwiększono najwyższą sumę zabezpieczenia do kwoty 162 150 000 zł (zabezpieczenie wspólne dla Umowy nr 25/2010/IMCK/KON kredytu obrotowego nieodnawialnego, Umowy kredytu nr 66/2005/CK o linię wielocelową oraz Umowy Ramowej nr 1301/06 w sprawie zasad współpracy w zakresie transakcji rynku finansowego).
 - podwyższono sumę wekslową w deklaracji wekslowej do kwoty 75 000 000 zł a od 01.12.2019 r. do kwoty 60 000 000 zł pod warunkiem obniżenia i spłaty kredytu do kwoty 40 000 000 zł.

Pozostałe warunki Umowy i zabezpieczeń nie uległy istotnym zmianom i nie odbiegają od standardowych warunków rynkowych stosowanych dla tego typu umów.

Nota 54. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wyszczególnienie	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego*	52	52
za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego*	16	23
za usługi doradztwa podatkowego	0	0
za pozostałe usługi	0	1
RAZEM	68	76

**w/w wynagrodzenia nie obejmują ewentualnych udokumentowanych kosztów podróży związanych z badaniem oraz kosztów zakwaterowania i wyżywienia osób uczestniczących w badaniu w przypadku zleceń realizowanych poza miejscem siedziby zleceniobiorcy. Dotyczy kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym na rzecz firm audytorskich badających sprawozdania finansowe.*

Zgodnie z odrębnymi przepisami jednostka zależna POLCYNK nie podlega obowiązkowi badania sprawozdania finansowego.

Nota 55. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Imię i nazwisko	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Środki pieniężne w bilansie	2 382	1 462
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-8	-4
Aktywa pieniężne kwalifikowane jako ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	2 374	1 458

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Amortyzacja:	8 857	7 887
amortyzacja wartości niematerialnych	146	135
amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	8 711	7 752
amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	6 341	5 130
odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	0	0
odsetki zapłacone od kredytów	0	0
odsetki otrzymane	0	0
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	0	0
odsetki zapłacone od długoterminowych należności	0	0
dywidendy otrzymane	-91	0
odsetki naliczone od udzielonych pożyczek	0	0
zmiana stanu zapłaconych odsetek	61	62
odsetki naliczone od kredytów i pożyczek	6 371	5 068
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	-53	432
przychody ze sprzedaży wartości niematerialnych	0	0
wartość netto sprzedanych wartości niematerialnych	0	0
przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	151	538
wartość netto sprzedanych nieruchomości	0	-336
przychody ze sprzedaży inwestycji w nieruchomości	0	540
wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	-53	-71
Sprzedaż krótkoterminowych aktywów finansowych	3 791	3 787
Koszty sprzedaży krótkoterminowych aktywów finansowych	-2 577	-2 770
Aktualizacja wartości rozchodu krótkoterminowych aktywów finansowych	-1 365	-1 256
aktualizacja wartości krótkoterminowych aktywów finansowych	0	0
Zmiana stanu rezerw wynika z następujących pozycji:	130	3 606
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania	-109	3 525
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania wynikająca z bilansu wynikająca z bilansu spółki połączonej	0	0
bilansowa zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	239	81
wartość rezerw przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	0	0

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
wartość rezerw wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	0	0
Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	-45 615	-34 387
bilansowa zmiana stanu zapasów	-45 615	-34 387
wynikająca z bilansu wynikająca z bilansu spółki połączonej	0	0
wartość zapasów przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	0	0
wartość zapasów wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	0	0
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	28 116	-63 751
zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu	28 117	-63 805
zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu spółki połączonej	0	0
zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu	-1	54
zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu wynikająca z bilansu spółki połączonej	0	0
korekta o zmianę stanu należności z tyt. podatku dochodowego	0	0
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	1 477	26 648
zmiana stanu zobowiązań wynikająca z bilansu	21 894	95 620
korekta o zmianę stanu zobowiązań i z tytułu podatku dochodowego	8 646	-2 779
korekta o spłacony kredyt	36 864	37 219
korekta o udzielony kredyt	-78 594	-81 508
korekta o spłacony faktoring	43 985	3 849
korekta o udzielony faktoring	-22 761	-26 513
korekta o zmianę zobowiązania z tytułu SCN	31	0
korekta o wycenę zobowiązań finansowych	-12	4
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia środków trwałych	-8 576	756
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	-997	-32 820
zmiana kwalifikacji z inwestycji na wyposażenie	0	0
wartość likwidacji inwestycji i środków trwałych	10	-18
koszty sprzedaży aktywów finansowych	-95	-106
korekta wyniku lat ubiegłych	-78	-31 164
podatek odroczony od wyniku lat ubiegłych	-19	0
Korekta o zmianę zobowiązań z tytułu SCN zobowiązań	-31	0
amortyzacja dotycząca inwestycji	0	0
zyski i straty aktuarialne	-161	-60
wycena bilansowa akcji	913	75
wycena bilansowa instrumentu wynikającego z Porozumienia	-1 523	-955
wycena bilansowa instrumentów pochodnych	0	-4
odsetki budżetowe	-8	-588
różnice kursowe dotyczące środków pieniężnych	0	0
Polcynk zmiana zobowiązań z tytułu leasingu	-5	0
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	19 121	22 240
- nakłady inwestycyjne	28 442	22 327
- zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	-9 321	-87
Wydatki na aktywa finansowe	0	0
Podatek dochodowy zapłacony wynika z następujących pozycji	18 626	8 200

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Podatek dochodowy bieżący należny	9 945	10 979
Korekta o zmianę stanu należności z tytułu podatku dochodowego	0	0
Korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	8 646	-2 779
korekta PDOP za lata poprzednie	18	0
Podatek od otrzymanej dywidendy	17	0

Nota 56. UZGODNIENIE SALD OTWARCIA I ZAMKNIĘCIA ZOBOWIĄZAŃ FIANANSOWYCH GENERUJĄCYH PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE, KTÓRE KLASYFIKUJĄ SIĘ JAKO DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA W SPRAWOZDANIU Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	Elementy działalności finansowej (z wyjątkiem kapitału własnego)					31.12.2018
	31.12.2017	Przepływy pieniężne	Spłacone zobowiązania	Zmiany niepieniężne		
				Wycena i przemieszczenia	Nowy leasing	
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	11 570	8 869	0	-3 661	0	16 778
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	121 762	69 725	-36 865	3 630	0	158 252
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu faktoringu	43 843	22 762	-43 985	0	0	22 619
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	233	0	0	-29	0	204
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	458	0	-745	33	717	463
Pozostałe zobowiązania finansowe (odsetki)	263	6 491	-6 424	0	0	330

PODPISY**PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU**

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
11.04.2019	Janusz Smołka	Prezes Zarządu	
11.04.2019	Dariusz Bendykowski	Członek Zarządu	
11.04.2019	Marcin Miśta	Członek Zarządu	
11.04.2019	Rafał Strzelczyk	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
11.04.2019	Łucja Gawlik-Kostrz	Prezes Rachunkowość i Finanse	